

รายงาน

สถานการณ์ทางสังคม

ประจำปี 2567

ระดับกลุ่มจังหวัด

จังหวัดขอนแก่น | จังหวัดมหาสารคาม | จังหวัดร้อยเอ็ด |
จังหวัดเลย | จังหวัดหนองคาย | จังหวัดหนองบัวลำภู |
จังหวัดอุดรธานี

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

TEMPLATE รายงานสถานการณ์ทางสังคม ปี 2567
(สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5)

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-11 (สสว. 1-11) ดำเนินการโครงการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 ในการคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 (สสว. 5) ได้ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี ซึ่งประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของสสว.5 ส่วนที่ 3 สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ส่วนที่ 4 สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues) ในระดับกลุ่มจังหวัด ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด ส่วนที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี 2567 ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด สามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ในการคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่ และหน่วยงานระดับกระทรวง สามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญและกำหนดนโยบาย แผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5

มิถุนายน 2567

บทสรุปผู้บริหาร

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 (สสว.5) จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว. 5 2) เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว. 5 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.5 การจัดทำ รายงานสถานการณ์ทางสังคม ฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 6 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5

ส่วนที่ 3 สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด

ส่วนที่ 4 สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues) ในระดับกลุ่มจังหวัด

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด

ส่วนที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

ที่ตั้งอาณาเขต

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และ จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบรวมกัน 54,406.53 ตารางกิโลเมตร หรือ คิดเป็น 34,070,772 ไร่

จำนวนประชากร

จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 7,177,735 คน ลดลง จากปีที่แล้ว จำนวน 7,244,886 คน แบ่งเป็นจำนวนประชากรอายุ 0 – 17 ปี มีจำนวน 1,298,541 คน จำนวนประชากรอายุ 18 – 25 ปี มีจำนวน 714,234 คน จำนวนประชากร 26-59 ปี มีจำนวน 3,759,878 คน จำนวนวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1,405,082 คน จังหวัดที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดได้แก่ จังหวัด ขอนแก่น 1,779,373 คน จังหวัดที่มีประชาน้อยที่สุด ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู 506,872 คน

ด้านสาธารณสุข

จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า แนวโน้มสัดส่วนจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ และ สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลต่อประชากรหนึ่งแสนคน มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา จากข้อมูล พบว่า แนวโน้มของผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายยังคงเพิ่มมากขึ้น จังหวัดที่มีอัตราการฆ่าตัวตาย

สำเร็จเกินเกณฑ์เป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเลย และจังหวัดหนองคาย ตามลำดับ โดยที่จังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้ามากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น และอุดรธานี เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา

ประเด็นด้านเศรษฐกิจ

ภาพรวมของจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP) มีจำนวนเพิ่มขึ้น จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น อยู่ที่ 124,489 บาท จังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม รองลงมาคือ จังหวัดหนองคาย และหนองบัวลำภู และจังหวัดที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี โดยประเภทหนี้สิน คือการกู้ยืมมากที่สุด โดยนำมาใช้จ่ายในครัวเรือน และเพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน

ข้อมูลจำนวนแรงงาน พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนแรงงานมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 944,664 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 6,399 คน โดยพบว่า แนวโน้มอัตราการว่างงานมีจำนวนที่ลดลงเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา จำนวนแรงงานในระบบมีแนวโน้มลดลง โดยจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนแรงงานในระบบมากที่สุด และจำนวนแรงงานนอกระบบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยจังหวัดขอนแก่น มีจำนวนแรงงานนอกระบบมากที่สุดเช่นกัน

ด้านการศึกษา

จังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น โดยประเภทที่ด้อยโอกาสมากที่สุด คือ เด็กยากจน และจังหวัดที่มีเด็กนักเรียนยากจนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด ตามลำดับ และจังหวัดที่มีเด็กนักเรียนยากจนพิเศษมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม ตามลำดับ

ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ข้อมูลการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ พบว่า จังหวัดที่มีการรับแจ้งมากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย อยู่ในอันดับที่ 40 ของประเทศ จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในอันดับที่ 18 ของประเทศ จังหวัดที่มีการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด คือ จังหวัดเลย อยู่ในอันดับที่ 12 ของประเทศ และจังหวัดที่มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ประเภทเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนทั้งสิ้น 5 คน

ด้านที่อยู่อาศัย

ข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน มีจำนวนทั้งสิ้น 832 องค์กร มีสภาองค์กรชุมชนจำนวน 967 องค์กร มีจำนวนบ้านพอเพียงชนบท มีจำนวน 1,971 แห่ง และจังหวัดที่มีจำนวนครัวเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคงมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 546 ครัวเรือน

ด้านเด็กและเยาวชน

ข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ พบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนกลุ่มอายุ 0 - 6 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 409,678 คน จำนวนเด็กและเยาวชนกลุ่มอายุ 7 - 17 ปี มีจำนวน 888,863 คน จำนวนเด็กและเยาวชนกลุ่มอายุ 18 - 25 ปี มีจำนวน 714,234 คน ในภาพรวมจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า มีแนวโน้มเด็กแรกเกิดมีจำนวนที่ลดลงเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา สำหรับสถานการณ์ปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ 5 อันดับแรก ได้แก่ ครอบครัวยากจน การถูกละเลยทอดทิ้ง ปัญหาการศึกษา ปัญหาพฤติกรรม และ ปัญหาต้องการที่พักอาศัย ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบปัญหาเด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ โดยจังหวัดที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.) มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดที่มีร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปีมากที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู โดยจังหวัดที่มีแนวโน้มการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม

ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

ข้อมูลสัดส่วนประชากรเพศหญิง พบว่า สัดส่วนประชากรเพศหญิงอยู่ในกลุ่มอายุ 26-59 ปี มากที่สุด มีจำนวน 1,888,863 คน รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 767,202 คน ตามมาด้วยกลุ่มอายุ 0-17 ปี มีจำนวน 631,397 คน และ กลุ่มอายุ 18-25 ปี มีจำนวน 352,425 คน จังหวัดที่มีประชากรเพศหญิงมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 906,712 คน ข้อมูลสถานการณ์ครอบครัว พบว่า ภาพรวมของจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มจดทะเบียนหย่าเพิ่มขึ้น จังหวัดที่มีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรสมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา และสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว พบว่า จังหวัดที่มีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี โดยถูกกระทำด้านร่างกายมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านจิตใจ และด้านเพศ และช่วงอายุที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คือ 36 - 59 ปี รองลงมา คือ 19 - 35 ปี สาเหตุการกระทำความรุนแรงที่มากที่สุด ได้แก่ ประเภทยาเสพติด และสุรา

ด้านผู้สูงอายุ

ข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุของจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า จำนวนผู้สูงอายุที่มากที่สุด คืออายุ 60 - 69 ปี มีจำนวน 801,488 คน รองลงมาผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี มีจำนวน 435,858 คน และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป มีจำนวน 167,736 คน และจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีจำนวน 1,249,565 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 317,111 คน จากข้อมูลพบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มของผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ด้านสุขภาพ พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนการคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 222,532 คน จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคมมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด สัดส่วนผู้สูงอายุติดบ้านมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น และ สัดส่วนผู้สูงอายุติดเตียงมากที่สุด คือจังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า มีแนวโน้มสัดส่วนผู้สูงอายุติดบ้านและติดเตียงมีเพิ่มมากขึ้น

ด้านคนพิการ

ข้อมูลจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน พบว่า ช่วงอายุมากที่สุด คืออายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 159,855 คน รองลงมา คือ คนพิการอายุ 26-59 ปี มีจำนวน 92,776 คน คนพิการอายุ 18 - 25 ปี มีจำนวน 9,888 คน คนพิการอายุ 7 - 17 ปี มีจำนวน 9,092 คน คนพิการอายุ 0 - 6 ปี มีจำนวน 1,529 คน โดยประเภทความพิการที่มีมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ประเภททางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด มีจำนวน 133,977 คน รองลงมา ประเภททางการได้ยินหรือสื่อความหมาย มีจำนวน 50,478 คน และประเภททางการมองเห็น มีจำนวน 31,794 คน ตามลำดับ จังหวัดที่มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดที่มีผู้รับเงินเบี้ยความพิการมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 67,864 คน จากข้อมูลพบว่า แนวโน้มสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับจำนวนของผู้รับเงินเบี้ยความพิการที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี

ด้านกลุ่มคนเปราะบาง

ข้อมูลจำนวนผู้แสดงความสามารถ พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนผู้แสดงความสามารถมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 62 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดเลย โดยผู้แสดงความสามารถประเภทดนตรีมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การแสดงศิลปะ และการแสดงนาฏศิลป์ ตามลำดับ และจังหวัดที่มีจำนวนคนขอทานมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 87 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดมหาสารคาม ตามลำดับ

ข้อมูลสถานการณ์กลุ่มเปราะบางราย พบว่า มีจำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 143,764 คน โดยปัญหาที่กลุ่มเปราะบางพบมากที่สุด ได้แก่ ด้านรายได้ จำนวน 89,560 คน รองลงมา ด้านความเป็นอยู่ จำนวน 8,829 คน ด้านสุขภาพ จำนวน 5,453 คน ด้านการศึกษา 4,951 คน และด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน 4,936 คน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.5 สามารถแบ่งกลุ่มเป้าหมาย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเด็กและเยาวชน

1.1 เตรียมพร้อมรับมือกับอัตราการเกิดที่น้อยแต่มีคุณภาพ และขยายความครอบคลุมของเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดอย่างถ้วนหน้า

1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายด้านสวัสดิการทางการศึกษาทุกรูปแบบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่เรียนในระบบและนอกระบบได้เข้าถึงการศึกษา รวมทั้งสวัสดิการเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเด็ก

1.3 ทบทวนองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านเด็ก และยกระดับศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านเด็ก ให้มีความรู้ ทักษะและความเชี่ยวชาญ ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ปกป้อง คุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาเด็กได้ทุกมิติ

2. ด้านสตรีและครอบครัว

1.2 ส่งเสริมบุคคล ยกย่องเชิดชูครอบครัวตัวอย่างที่เลี้ยงลูกสมัยใหม่ที่ถูกต้องและเหมาะสม

2.2 ฝึกระวัง และเตือนภัยในการป้องกันและคุ้มครองการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
ตลอดจนการปรับแก้กฎหมาย เพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความรุนแรงอย่างเหมาะสม

3. คนพิการ

3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสให้ผู้พิการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการมากขึ้น รวมไปถึงพิจารณาการจ่ายเบี้ยคนพิการที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร การรองรับจำนวนคนพิการในสถานคุ้มครอง ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ และศูนย์คุ้มครองและดูแลคนพิการ ให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อจำนวนคนพิการที่เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้ผู้ดูแลคนพิการที่ได้รับการคุ้มครองอย่างครอบคลุมมากขึ้น

3.2 ส่งเสริมการศึกษาให้ผู้พิการเข้าถึงการศึกษาในระบบ และการศึกษาทางเลือกอย่างเหมาะสม

3.4 สร้างหลักประกันทางสังคม สนับสนุนให้เกิดการจ้างงานผู้พิการแก่ผู้พิการและครอบครัว

4. ผู้สูงอายุ

4.1 บูรณาการหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่ตรวจสอบ เยี่ยมเยียนและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร สวัสดิการ และช่วยเหลือเครื่องใช้ที่จำเป็นที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุตลอดจนการปรับเปลี่ยนสภาพที่อยู่อาศัยสอดคล้องกับวิถีชีวิตตามหลัก Universal Design (UD)

4.2 ขยายโอกาสการจ้างงานผู้สูงอายุ ส่งเสริมทักษะอาชีพสมัยใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมไปถึงส่งเสริมการออมและการเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่างทั่วถึง

4.3 การบูรณาการต่อยอด และยกระดับคุณภาพชีวิตทุกมิติแบบองค์รวม โดยนำสังคมออนไลน์มาใช้ เช่น การแจ้งข่าวสาร การแจ้งเหตุ อีกทั้งขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เพื่อให้เกิดเป็นระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ

5. กลุ่มคนเปราะบาง

5.1 การจัดตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานศูนย์ประสานงานให้ความช่วยเหลือ เยียวยาฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เกิดเหตุ (One Stop Service Center: OSCC)

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

จากข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.5 สามารถแบ่งกลุ่มเป้าหมาย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเด็กและเยาวชน

1.1 สร้างการรับรู้ความเข้าใจในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะเด็กที่เหมาะสมในด้านการป้องกันและหลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

1.2 สร้างความเข้มแข็งให้สภาเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ตั้งแต่กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ แผนงาน จนสิ้นสุดทุกกระบวนการ

1.3 ส่งเสริมการคัดกรองตรวจสอบสภาพจิตเพื่อลดอัตราการเกิดภาวะซึมเศร้าในเด็ก (หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมกิจการเด็กและเยาวชน สาธารณสุข สถานศึกษา สภาเด็กและเยาวชน อบท. ฯลฯ)

1.4 ควรส่งเสริมและสนับสนุนการสอนทักษะชีวิตและทักษะทางวิชาชีพให้เยาวชนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษาหรือออกนอกระบบการศึกษา

2. ด้านสตรีและครอบครัว

2.1 การส่งเสริมสวัสดิการที่ครอบคลุมและเหมาะสมให้กับแรงงานในระบบและนอกระบบอย่างเท่าเทียม และสร้างระบบสวัสดิการรองรับแรงงานที่ว่างงาน ถูกเลิกจ้าง

2.2 สนับสนุนให้มีกิจกรรมและสถานที่ที่ให้สมาชิกในครอบครัวและชุมชนประกอบกิจกรรมร่วมกัน เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา ห้องสมุด เป็นต้น เพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว

2.3 การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครอง ส่งเสริมให้เด็กตระหนักรู้ในเรื่องสิทธิและหน้าที่พลเมือง และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อโซเชียล

2.4 สร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสร้างกลไกป้องกันและคุ้มครองการถูกระบาดความรุนแรงในครอบครัว โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย

3. คนพิการ

3.1 ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร ป้ายสัญลักษณ์สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน 5 ประเภทสำหรับคนพิการ เช่น ที่จอดรถ ลิฟท์ ทางลาด ฯลฯ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึง

3.2 ส่งเสริมอาชีพให้แก่คนพิการ โดยจัดหลักสูตรที่มั่นคง และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

3.3 ส่งเสริมให้เกิดกลไก เครือข่าย อาสาสมัคร ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่นเข้ามา มีบทบาทในการดูแล ช่วยเหลือ และฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

4. ด้านผู้สูงอายุ

4.1 ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงสุขภาพ ตลอดจนการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว และชุมชน

4.2 กำหนดให้มีการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ในชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ผู้สูงอายุในชุมชน จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุมีความภาคภูมิใจในคุณค่าของตัวเอง

5. กลุ่มเปราะบาง

5.1 พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้มีทักษะการทำงานเป็นกลไกระดับพื้นที่ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ช่วยเหลือเบื้องต้น และส่งต่อได้อย่างมีอาชีพ

5.2 เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิด้านสวัสดิการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสให้มีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสมีสิทธิได้เข้าถึงสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐมากขึ้น

สารบัญ

คำนำ.....	1
บทสรุปผู้บริหาร	2
สารบัญ.....	8
สารบัญตาราง.....	12
สารบัญภาพ	16
ส่วนที่ 1 บทนำ	17
1.1 หลักการและเหตุผล	17
1.2 วัตถุประสงค์.....	18
1.3 วิธีการดำเนินงาน	18
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	19
ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐาน.....	20
2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร.....	20
2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	20
2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ.....	21
2.1.3 พื้นที่การปกครอง	21
2.1.4 โครงสร้างประชากร	22
2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ.....	23
2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุข.....	23
2.2.2 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข	24
2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย	27
2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน.....	31
2.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และการขยายตัว	31
2.3.2 รายได้ หนี้สิน ความไม่เสมอภาคของรายได้ และการออม.....	32
2.3.3 ภาวะการมีงานทำ.....	36

2.3.4 ผู้ประกันตน	40
2.4 ประเด็นด้านการศึกษา	42
2.4.1 สถานศึกษา.....	42
2.4.2 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	43
2.4.3 กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา.....	44
2.4.4 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	47
2.5 ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	48
2.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด.....	48
2.5.2 ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	50
2.5.3 อุบัติเหตุทางถนน.....	51
2.6 ด้านที่อยู่อาศัย.....	54
ส่วนที่ 3 สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคม	56
3.1 ด้านเด็กและเยาวชน.....	56
3.1.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน	56
3.1.2 สถานการณ์เชิงประเด็น	59
3.1.2.1 เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง	59
3.1.2.2 แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว	63
3.1.2.3 พฤติกรรมเด็กและเยาวชน	67
3.1.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน	69
3.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว.....	72
3.2.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	72
3.2.2 ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว.....	77
3.2.3 สถานการณ์เชิงประเด็น	79
3.2.3.1 สตรีกลุ่มเปราะบาง.....	79
3.2.3.2 ความเสมอภาคระหว่างเพศ.....	81

3.2.4 เครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	83
3.3 ด้านผู้สูงอายุ.....	83
3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ.....	83
3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น	85
3.3.2.1 ผู้สูงอายุ ตัดบ้าน ตัดเตียง ตัดสังคม.....	85
3.3.2.2 การทำงานของผู้สูงอายุ	86
3.3.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ.....	88
3.4 ด้านคนพิการ.....	91
3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ.....	91
3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น	93
3.4.2.1 การศึกษาของคนพิการ.....	93
3.4.2.2 การทำงานของคนพิการ	95
3.4.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านคนพิการ.....	96
3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง	99
3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง	99
3.5.2 เครือข่าย/สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง	101
ส่วนที่ 4 สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues).....	106
4.1 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่	106
4.1.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน	106
4.1.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน.....	107
4.2 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues.....	109
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคม	110
ส่วนที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	116
6.1 บทสรุป.....	116
6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	119

6.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด	120
ภาคผนวก.....	122

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร	20
ตารางที่ 2 พื้นที่การปกครองจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	22
ตารางที่ 3 จำนวนประชากร ปี 2566	22
ตารางที่ 4 หน่วยบริการด้านสาธารณสุข.....	24
ตารางที่ 5 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์	24
ตารางที่ 6 จำนวนเตียงในสถานพยาบาล	26
ตารางที่ 7 จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่	27
ตารางที่ 8 สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก	27
ตารางที่ 9 สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก	28
ตารางที่ 10 อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร.....	29
ตารางที่ 11 อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม	29
ตารางที่ 12 จำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย	30
ตารางที่ 13 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ.....	31
ตารางที่ 14 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	31
ตารางที่ 15 อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	32
ตารางที่ 16 ประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม.....	34
ตารางที่ 17 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	35
ตารางที่ 18 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน	35
ตารางที่ 19 จำนวนแรงงานในระบบ.....	39
ตารางที่ 20 จำนวนแรงงานนอกระบบ	39
ตารางที่ 21 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ.....	40
ตารางที่ 22 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33.....	40
ตารางที่ 23 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 39.....	41
ตารางที่ 24 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 40.....	42
ตารางที่ 25 สถานศึกษาในระบบ นอกระบบ รายสังกัด	43
ตารางที่ 26 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	43
ตารางที่ 27 จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส	44
ตารางที่ 28 จำนวนนักเรียนออกกลางคัน.....	45
ตารางที่ 29 สาเหตุของการออกกลางคัน	46

ตารางที่ 30 จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code).....	47
ตารางที่ 31 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป.....	47
ตารางที่ 32 การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ.....	48
ตารางที่ 33 การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์.....	49
ตารางที่ 34 การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	50
ตารางที่ 35 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	50
ตารางที่ 36 จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน.....	51
ตารางที่ 37 สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน.....	51
ตารางที่ 38 จำนวนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน	52
ตารางที่ 39 สัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน	53
ตารางที่ 40 จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน	53
ตารางที่ 41 สัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน	54
ตารางที่ 42 กองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน.....	54
ตารางที่ 43 จำนวนบ้านพอเพียงชนบท.....	55
ตารางที่ 44 ครุเรือได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง	55
ตารางที่ 45 จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ.....	56
ตารางที่ 46 จำนวนเด็กแรกเกิด.....	57
ตารางที่ 47 ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน	58
ตารางที่ 48 อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก.....	59
ตารางที่ 49 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 0 – 17 ปี	60
ตารางที่ 50 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 18 – 25 ปี	61
ตารางที่ 51 จำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์	61
ตารางที่ 52 จำนวนเด็กกำพร้า.....	62
ตารางที่ 53 สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก	62
ตารางที่ 54 จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครุฑ.....	63
ตารางที่ 55 ร้อยละการตั้งครุฑซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี	65
ตารางที่ 56 แม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	66
ตารางที่ 57 แม่วัยใสที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	66
ตารางที่ 58 แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	67
ตารางที่ 59 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ	68

ตารางที่ 60 จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน.....	68
ตารางที่ 61 เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท	69
ตารางที่ 62 จำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน	69
ตารางที่ 63 สภาเด็กและเยาวชน.....	70
ตารางที่ 64 เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	71
ตารางที่ 65 สัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ	72
ตารางที่ 66 จำนวนจดทะเบียนหย่า	73
ตารางที่ 67 จำนวนจดทะเบียนสมรส	74
ตารางที่ 68 ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2566.....	75
ตารางที่ 69 ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ	76
ตารางที่ 70 จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว.....	77
ตารางที่ 71 จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ.....	77
ตารางที่ 72 ช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว	78
ตารางที่ 73 ประเภทสาเหตุการทำความรุนแรง.....	79
ตารางที่ 74 อัตราการว่างงานในสตรี.....	80
ตารางที่ 75 จำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง.....	80
ตารางที่ 76 สัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง	81
ตารางที่ 77 สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี.....	82
ตารางที่ 78 เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	83
ตารางที่ 79 จำนวนผู้สูงอายุ	84
ตารางที่ 80 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร.....	84
ตารางที่ 81 การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง	85
ตารางที่ 82 สัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง	86
ตารางที่ 83 ผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน.....	87
ตารางที่ 84 การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก	89
ตารางที่ 85 เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ	89
ตารางที่ 86 ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ.....	91
ตารางที่ 87 จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน.....	91
ตารางที่ 88 สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน	92
ตารางที่ 89 สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการ	92

ตารางที่ 90 คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ	93
ตารางที่ 91 จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม	94
ตารางที่ 92 การรับคนพิการเข้าทำงาน.....	95
ตารางที่ 93 สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน.....	96
ตารางที่ 94 เครือข่ายด้านคนพิการ	96
ตารางที่ 95 การจัดบริการสำหรับคนพิการ.....	97
ตารางที่ 96 จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ.....	98
ตารางที่ 97 สัดส่วนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ.....	98
ตารางที่ 98 การให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง.....	99
ตารางที่ 99 จำนวนผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท	100
ตารางที่ 100 จำนวนคนขอทาน	100
ตารางที่ 101 สัดส่วนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อประชากร.....	102
ตารางที่ 102 เครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ Corporate Social Responsibility (CSR)	102
ตารางที่ 103 องค์กรพัฒนาเอกชน	103
ตารางที่ 104 องค์กรภาคประชาชน.....	104
ตารางที่ 105 กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook แยกรายมิติ.....	106
ตารางที่ 106 ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง	106

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 สัดส่วนประชากร ปี 2566.....	23
ภาพที่ 2 สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ ต่อประชากร 100,000 คน	25
ภาพที่ 3 สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาล ต่อประชากร 100,000 คน.....	26
ภาพที่ 4 รายได้ต่อครัวเรือน	33
ภาพที่ 5 หนี้สินต่อครัวเรือน	33
ภาพที่ 6 จำนวนกำลังแรงงาน.....	36
ภาพที่ 7 จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน.....	37
ภาพที่ 8 จำนวนผู้ว่างงาน	37
ภาพที่ 9 อัตราการว่างงาน.....	38
ภาพที่ 10 จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ	44
ภาพที่ 11 อัตราเด็กแรกเกิด	57
ภาพที่ 12 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 10 – 14 ปี.....	64
ภาพที่ 13 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 15 – 19 ปี.....	64
ภาพที่ 14 ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก	71
ภาพที่ 15 สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด	73
ภาพที่ 16 อัตราการหย่าร้างต่อการสมรส.....	74
ภาพที่ 17 ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม.....	76
ภาพที่ 18 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย	82
ภาพที่ 19 ผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ.....	86
ภาพที่ 20 สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงาน	87
ภาพที่ 21 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี.....	88
ภาพที่ 22 การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ	90
ภาพที่ 23 จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ	94
ภาพที่ 24 การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	97
ภาพที่ 25 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	101
ภาพที่ 26 องค์กรสาธารณประโยชน์.....	104
ภาพที่ 27 องค์กรสวัสดิการชุมชน.....	105

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการบูรณาการ โดยกำหนดว่า “ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกันหลายส่วน ราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางปฏิบัติ ราชการ เพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ” (มาตรา 10 วรรค 1) ในทางปฏิบัติแม้ว่าจะมีความพยายามในการบริหารแบบบูรณาการในภารกิจที่มีความสำคัญหลายเรื่อง แต่ยังคงเกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติในหลายๆ ภารกิจ เป็นผลให้เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมาก การปฏิรูปงบประมาณประเทศจาก “ระบบงานงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์” สู่ “ระบบงบประมาณเชิงพื้นที่” (Arae-Based Budgeting: ABB) ซึ่งเป็นแนวคิดของการทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participatory Budgeting) โดยมีการฟังเสียงประชาชนในพื้นที่ มีกระบวนการทำแผนพัฒนาจากล่างขึ้นบนตั้งแต่แผนชุมชนจนถึงแผนจังหวัด และให้หน่วยงานทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมกันกลั่นกรอง ทำให้งบประมาณสามารถใช้ให้ตรงกับปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นทั้งกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลการใช้งบประมาณแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตนเอง การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาล การควบคุมพฤติกรรมนักการเมืองโดยประชาชนในพื้นที่และการบูรณาการการทำงานของหน่วย Function และหน่วย Area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งตามแผนปฏิรูปกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ สสว.5 มีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม พร้อมทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับกลุ่มจังหวัด ในฐานะหน่วยงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านสังคม พิตักษ์และคุ้มครองสิทธิแก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านสังคมจากหน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี รวมทั้งผลักดันให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อมุ่งสู่สังคมคุณภาพบนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

จึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 ขึ้น โดยการรวบรวมข้อมูลในห้วงปี 2563 ถึง 2566 เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมในกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วยสถิติการให้บริการที่เป็นปัจจุบัน ท้นต่อสถานการณ์ ครอบคลุมทั้งข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงานแวดล้อม กระบวนการ ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ทางสังคมตัวชี้วัดที่เป็นสากล รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งในเชิงนโยบายและปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มจังหวัด
- 2) เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มจังหวัด
- 3) เพื่อนำประเด็นในพื้นที่และประเด็นเร่งด่วน Hot Issues แจ้งเตือนไปยังกลไกในของพื้นที่ นำไปสู่การเฝ้าระวังภัยทางสังคมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มจังหวัด
- 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มจังหวัด

1.3 วิธีการดำเนินงาน

- 1) ร่วมกำหนดรายการข้อมูลในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม กับกองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ 1 – 11 ด้วยวิธีการสำรวจผ่านระบบ Google Forms
- 2) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำกรอบแนวทางและวางแผนจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง พม. หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าภายใต้กระทรวง พม. สสว. 1 – 11 และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานผู้ทำการสำรวจ/จัดเก็บข้อมูลพิจารณารายการข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม คำนิยามหรือคำอธิบาย และประเด็นเชิงลึกด้านการจัดเก็บ
- 3) รวบรวมข้อมูลสถิติทั้งในรูปแบบ Open data และข้อมูลที่ต้องทำหนังสือขอข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูลครบถ้วนตามรายการข้อมูลฯ ที่กำหนด
- 4) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการวิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 เพื่อให้คณะกรรมการวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์ทางสังคม พิจารณารูปแบบการนำเสนอรายงานฯ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงรายงานสถานการณ์ทางสังคม ให้มีความน่าเชื่อถือ
- 5) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 เพื่อชี้แจงแนวทางการจัดทำรายงานฯ ประจำปี 2567 พร้อมมีหนังสือแจ้งเวียนเพื่อนำส่งข้อมูลเพื่อดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม 2567 ระดับจังหวัด
- 6) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด
- 7) นำเสนอรายงานฯ ให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ 1 – 11 เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดและขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด รวมถึงนำเสนอรายงานฯ ให้กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อนำข้อมูลไปประมวลผลภาพรวมรายงานสถานการณ์ทางสังคม ระดับประเทศ

- 8) นำเสนอรายงานสถานการณ์ทางสังคม เพื่อผู้ว่าราชการจังหวัด/คณะกรรมการจังหวัด เช่น คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) หรือ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (กสจ.) รับรองหรือรับทราบ
- 9) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อส่วนราชการระดับจังหวัด อปท. และ เครือข่าย เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานฯ/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ให้ประชาชนได้สามารถศึกษาข้อมูลได้

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับพื้นที่ ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว
- 2) หน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัดสามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการในการคุ้มครองป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระดับพื้นที่และหน่วยงานระดับกระทรวงสามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญ และกำหนดนโยบายแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวภาพรวมต่อไป

2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 7 จังหวัด โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มจังหวัดในการรับผิดชอบ ได้แก่ 1. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู) ตั้งอยู่เส้นรุ้งที่ 16-18 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100-103 องศาตะวันออก 2. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด) ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15-18 องศาเหนือและเส้นแวงที่ 101-103 องศาตะวันออก ซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบรวมกัน 54,406.53 ตารางกิโลเมตร หรือ คิดเป็น 34,070,772 ไร่ จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ 11,730.302 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,331,439 ไร่ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 รองลงมาคือ จังหวัดเลย ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม หนองบัวลำภู และหนองคาย ตามลำดับ โดยจังหวัดเลย และจังหวัดหนองคาย ที่เป็นจังหวัดชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่จังหวัดอื่น ดังนี้

- ด้านทิศเหนือ : ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)
- ด้านทิศตะวันออก : ติดต่อกับ จ.มุกดาหาร จ.ยโสธร จ.สกลนคร และจ.นครพนม
- ด้านทิศตะวันตก : ติดต่อกับ จ.ชัยภูมิ จ.เพชรบูรณ์ และจ.พิษณุโลก
- ด้านทิศใต้ : ติดต่อกับ จ.ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และนครราชสีมา
-

ตารางที่ 1 พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร

จังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร	ความหนาแน่นของประชากร*	จำนวนครัวเรือน**
ขอนแก่น	10,885.99	1,779,373	163.46	355,094
มหาสารคาม	5,291.68	937,915	177.24	217,517
ร้อยเอ็ด	8,299.45	1,284,836	154.81	294,400
เลย	11,424.61	635,142	55.59	156,704
หนองคาย	3,026.53	514,021	169.84	106,810
หนองบัวลำภู	3,859.09	506,872	131.35	102,673
อุดรธานี	11,730.30	1,558,528	132.86	86,350

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*ความหนาแน่นของประชากร (ตร.กม./คน)

**ข้อมูลของกรมการพัฒนาชุมชน (2566)

2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีอากาศร้อนชื้นสลับกับฤดูแล้ง มีฝนตกปานกลาง มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน (มีนาคม - พฤษภาคม) ฤดูฝน (พฤษภาคม - ตุลาคม) และฤดูหนาว (พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์) ฤดูหนาว อากาศหนาวเย็นเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชัน ฤดูร้อน อากาศจะร้อนและแห้งแล้งมาก เพราะอยู่ไกลจากทะเล ปัจจัยที่ควบคุมอุณหภูมิใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีผลทำให้มีอากาศหนาวเย็นกว่าภาคอื่นๆ และพายุดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้ทำให้มีฝนตกเป็นบริเวณกว้าง มีอุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียสต่อปีความกดอากาศเฉลี่ยปีละ 1109.72 มิลลิเมตรปรอท และมีปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ต่อปีเฉลี่ยอยู่ที่ 1,510 มิลลิเมตร อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก สามารถปลูกพืชหรือทำการเกษตรที่ต้องอาศัยน้ำฝนตามฤดูกาล

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จัดอยู่ในกลุ่มที่มีฝนตกสลับกับแห้งแล้ง ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีผลทำให้มีอากาศหนาวเย็น และพายุดีเปรสชัน จากทะเลจีนใต้ ทำให้มีฝนตกเป็นบริเวณกว้าง ระยะใกล้-ไกลทะเล จะทำให้อากาศมีความแตกต่างกันระหว่างฤดูร้อนและฤดูหนาวมากเนื่องจากไม่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล มีอุณหภูมิสูงสุดโดยเฉลี่ย 36.35 องศาเซลเซียสมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ในแต่ละฤดูจะมีช่วงเวลาไม่คงที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและอิทธิพลของลมมรสุมเป็นหลัก

2.1.3 พื้นที่การปกครอง

เขตการปกครองพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 มีพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 7 จังหวัด มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 989 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 7 แห่ง เทศบาลนคร 2 แห่ง เทศบาลเมือง 16 แห่ง เทศบาลตำบล 301 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 663 แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนเขตปกครองมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 225 แห่ง องค์การปกครองส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 140 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 77 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 6 แห่ง เทศบาลนคร จำนวน 1 แห่ง และองค์การปกครองส่วนจังหวัด (อบจ.) จำนวน 1 แห่ง และจังหวัดที่มีจำนวนพื้นที่ทางการปกครองน้อยที่สุด ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 68 แห่ง ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 43 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 23 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 1 แห่ง และองค์การปกครองส่วนจังหวัด (อบจ.) จำนวน 1 แห่ง และจังหวัดหนองคาย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 68 แห่ง ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 48 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 17 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 2 แห่ง และองค์การปกครองส่วนจังหวัด (อบจ.) จำนวน 1 แห่ง

ตารางที่ 2 พื้นที่การปกครองจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัด	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	รวมทั้งหมด
ขอนแก่น	1	1	6	77	140	225
มหาสารคาม	1	-	1	18	123	143
ร้อยเอ็ด	1	-	1	72	129	203
เลย	1	-	2	27	71	101
หนองคาย	1	-	2	17	48	68
หนองบัวลำภู	1	-	1	23	43	68
อุดรธานี	1	1	3	67	109	181

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2566)

2.1.4 โครงสร้างประชากร

ข้อมูลประชากร จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 7,177,735 คน แบ่งเป็นจำนวนประชากรอายุ 0 – 17 ปี จำนวน 1,298,541 คน จำนวนประชากรอายุ 18 – 25 ปี จำนวน 714,234 คน จำนวนประชากร 26-59 ปี จำนวน 3,759,878 คน จำนวนวัยสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 1,405,082 คน และจำนวนวัยที่จำแนกอายุไม่ได้ (อื่นๆ) จำนวน 38,952 คน จังหวัดที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดได้แก่ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนทั้งสิ้น 1,779,373 คน รองลงมาคือจังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 1,558,528 คน จังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จำนวนทั้งสิ้น 514,021 คน และจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวนทั้งสิ้น 506,872 คน ตามลำดับ

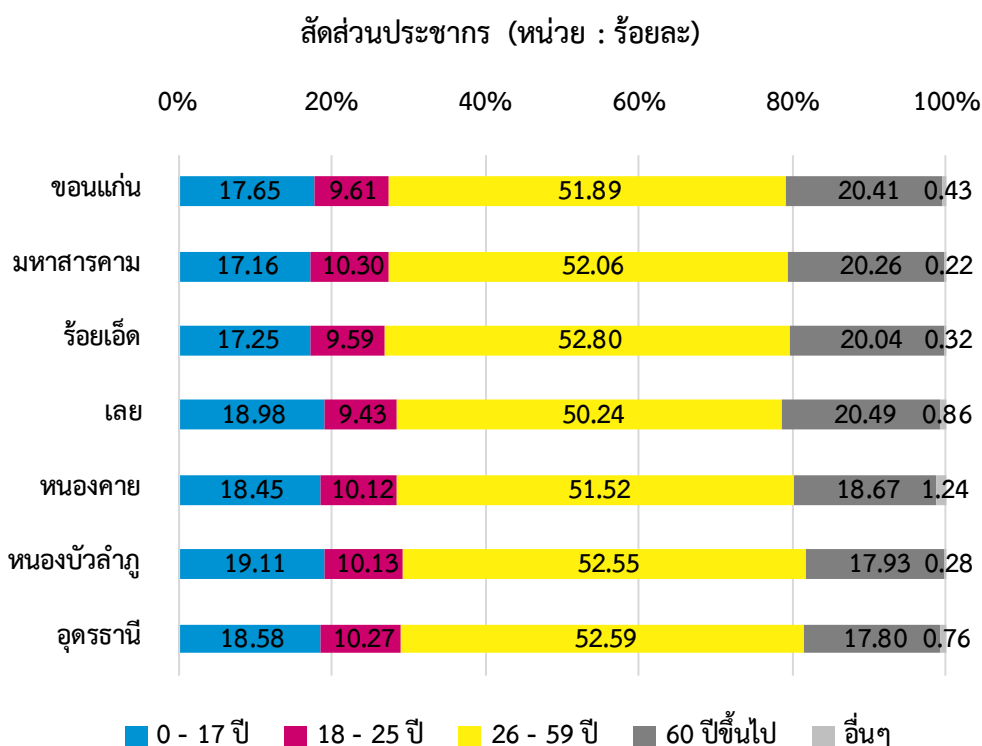
ตารางที่ 3 จำนวนประชากร ปี 2566

จังหวัด	อายุ 0 - 17 ปี			อายุ 18 - 25 ปี			อายุ 26 - 59 ปี			อายุ 60 ปีขึ้นไป			อื่นๆ		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	162,091	152,042	314,133	87,326	83,735	171,061	454,258	469,017	923,275	163,550	199,617	363,167	5,436	2,301	7,737
มหาสารคาม	82,919	78,041	160,960	47,135	49,445	96,580	242,916	245,331	488,247	85,715	104,345	190,060	1,410	658	2,068
ร้อยเอ็ด	113,691	107,896	221,587	63,685	59,588	123,273	339,624	338,824	678,448	115,565	141,905	257,470	2,755	1,303	4,058
เลย	61,898	58,649	120,547	30,403	29,486	59,889	160,682	158,443	319,125	61,994	68,118	130,112	2,561	2,908	5,469
หนองคาย	48,705	46,112	94,817	26,093	25,922	52,015	132,658	132,156	264,814	43,803	52,173	95,976	3,299	3,100	6,399
หนองบัวลำภู	49,710	47,160	96,870	26,019	25,325	51,344	133,764	132,580	266,344	41,910	48,972	90,882	1,033	399	1,432
อุดรธานี	148,130	141,497	289,627	81,148	78,924	160,072	407,113	412,512	819,625	125,343	152,072	277,415	7,948	3,841	11,789

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*อื่นๆ (รวมजनทรคติ/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย)

ข้อมูลสัดส่วนประชากร ปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวน สัดส่วนประชากร อายุ 0 – 17 ปี มากที่สุดคือ จังหวัดหนองบัวลำภู คิดเป็นร้อยละ 19.11 จังหวัดที่มีจำนวน สัดส่วนประชากร อายุ 18 - 25 ปี มากที่สุดคือ จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 10.30 จำนวนสัดส่วน ประชากร อายุ 26 - 59 ปี มากที่สุดคือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 52.80 จังหวัดที่มีจำนวนสัดส่วน ประชากร อายุ 60 ปีขึ้นไป มากที่สุดคือ จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 20.49

ภาพที่ 1 สัดส่วนประชากร ปี 2566

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*อื่นๆ (รวมजनทรคติ/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย)

2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ

2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุข

ข้อมูลหน่วยบริการสาธารณสุข พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีหน่วยบริการสาธารณสุข มีจำนวนทั้งสิ้น 1,362 แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุขมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 300 แห่ง รองลงมา ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 269 แห่ง และจังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 250 แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุขน้อยที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 95 แห่ง และจังหวัดหนองคาย มีจำนวน 92 แห่ง ตามลำดับ

ตารางที่ 4 หน่วยบริการด้านสาธารณสุข

จังหวัด	รพศ.	รพท.	รพช.	รพ.สต.	สสอ.
ขอนแก่น	1	2	23	248	26
มหาสารคาม	-	1	12	175	13
ร้อยเอ็ด	1	-	19	229	20
เลย	-	1	13	127	14
หนองคาย	-	2	7	74	9
หนองบัวลำภู	-	1	5	83	6
อุดรธานี	1	1	19	209	20

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

2.2.2 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข

(1) บุคลากรทางการแพทย์

ข้อมูลบุคลากรทางการแพทย์ ในปี พ.ศ. 2563 – 2565 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์มีจำนวนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 8,927 คน รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 4,484 คน จังหวัดที่มีสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์มีจำนวนน้อยที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 932 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลสามปีย้อนหลัง พบว่าแนวโน้มสัดส่วนจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ในกลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 5 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

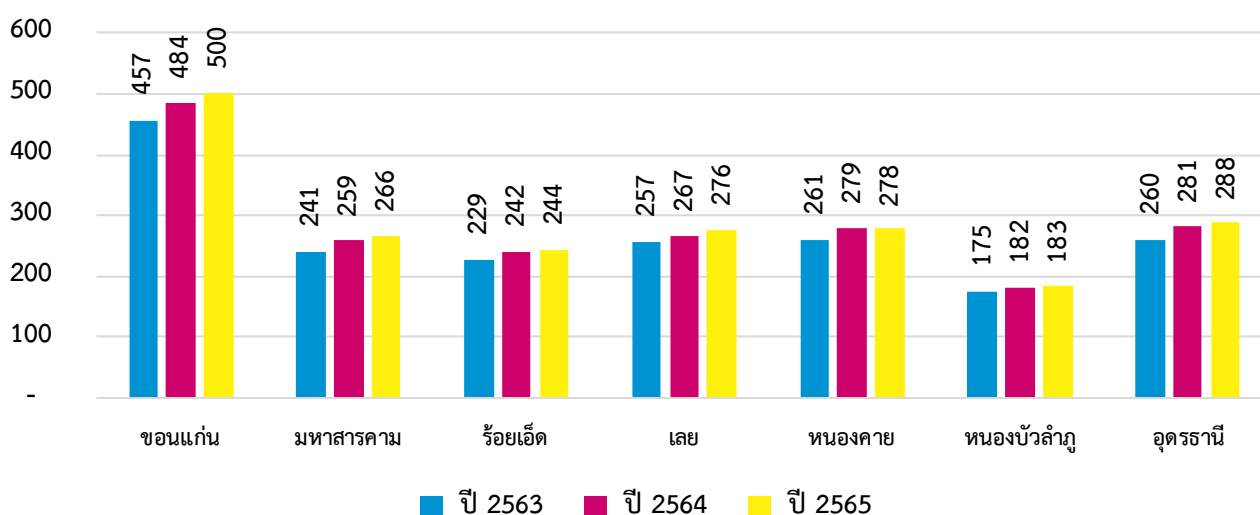
จังหวัด	บุคลากรทางการแพทย์ (หน่วย : คน)		
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
ขอนแก่น	8,206	8,666	8,927
มหาสารคาม	2,304	2,457	2,517
ร้อยเอ็ด	2,975	3,132	3,150
เลย	1,637	1,695	1,752
หนองคาย	1,343	1,431	1,422
หนองบัวลำภู	896	927	932
อุดรธานี	4,086	4,391	4,484

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

หมายเหตุ บุคลากรทางการแพทย์ ประกอบด้วย แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร และพยาบาล

ข้อมูลบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2563 – 2565 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2565 มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 500 คน รองลงมา จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 288 คน จังหวัดที่มีสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน น้อยที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 183 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลสามปีย้อนหลัง พบว่า แนวโน้มสัดส่วนจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ในกลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน

ภาพที่ 2 สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ ต่อประชากร 100,000 คน

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

(2) เตียงในสถานพยาบาล

ข้อมูลเตียงในสถานพยาบาล ในปี พ.ศ. 2563 - 2565 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนเตียงในสถานพยาบาลมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 5,206 เตียง รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 3,468 เตียง และจังหวัดที่มีสัดส่วนเตียงในสถานพยาบาล น้อยที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 679 เตียง

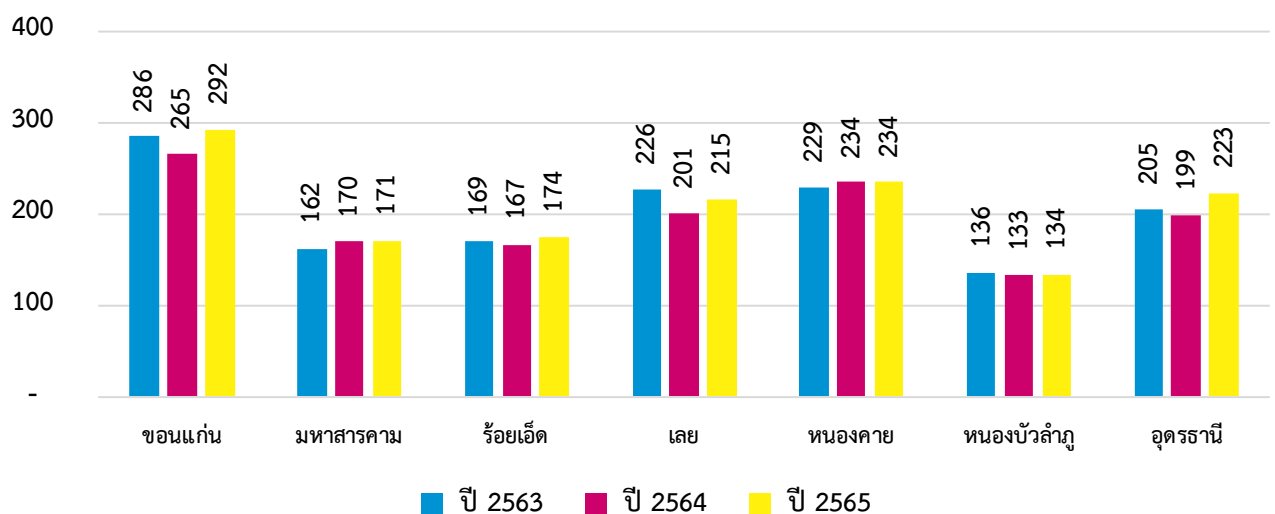
ตารางที่ 6 จำนวนเตียงในสถานพยาบาล

จังหวัด	เตียงในสถานพยาบาล (หน่วย : เตียง)		
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
ขอนแก่น	5,132	4,740	5,206
มหาสารคาม	1,547	1,611	1,614
ร้อยเอ็ด	2,201	2,159	2,250
เลย	1,440	1,273	1,365
หนองคาย	1,179	1,200	1,198
หนองบัวลำภู	693	675	679
อุดรธานี	3,217	3,104	3,468

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

ข้อมูลสัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลต่อประชากร 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2563 –2565 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลในปี พ.ศ. 2566 มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 292 เตียง รองลงมา คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 234 เตียง และจังหวัดที่มีสัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลน้อยที่สุดคือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 134 เตียง เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ส่วนใหญ่มีสัดส่วนเตียงในสถานพยาบาล ต่อประชากร 100,000 คนที่เพิ่มขึ้น

สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลต่อประชากร 100,000 คน

ภาพที่ 3 สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาล ต่อประชากร 100,000 คน

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

(3) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่

ข้อมูลอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 50,371 คน รองลงมา คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 46,608 คน และ จังหวัดที่มีสัดส่วนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ต่อประชากรในพื้นที่มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 39 คน รองลงมา คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 37 คน

ตารางที่ 7 จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่

จังหวัด	จำนวน อสม. (คน)	ประชากรกลางปี 2566 (คน)	สัดส่วนต่อประชากร*
ขอนแก่น	50,371	1,778,210	35
มหาสารคาม	30,450	940,443	31
ร้อยเอ็ด	46,608	1,286,706	28
เลย	20,940	632,184	30
หนองคาย	15,416	510,018	33
หนองบัวลำภู	13,681	506,900	37
อุดรธานี	39,703	1,553,009	39

ที่มา : กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (2566)

*สัดส่วนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1 คน ต่อจำนวนประชากรกลางปี (คน)

2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย

(1) สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก

ข้อมูลสาเหตุการตายจาก 5 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2565 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีสาเหตุการตาย อันดับที่ 1 คือ อาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ มีจำนวน 13,366 คน อันดับที่ 2 คือ โรคระบบประสาทอื่น ๆ มีจำนวน 4,680 คน อันดับที่ 3 โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะอื่น ๆ มีจำนวน 4,425 คน อันดับที่ 4 คือ โรคหลอดเลือดสมอง 4,012 คน และอันดับที่ 5 คือ โรคปอดบวม มีจำนวน 4,000 คน

ตารางที่ 8 สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก

อันดับ	สาเหตุการตาย	จำนวนทั้งหมด (หน่วย : คน)
อันดับที่ 1	อาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	13,366
อันดับที่ 2	โรคระบบประสาทอื่น ๆ	4,680
อันดับที่ 3	โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะอื่น ๆ	4,425

อันดับที่ 4	โรคหลอดเลือดสมอง	4,012
อันดับที่ 5	ปอดบวม	4,000

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

(2) สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับ

ข้อมูลสาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า อันดับที่ 1 คือ ความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท มีจำนวนทั้งสิ้น 52,099 คน อันดับที่ 2 คือ โรคจิตเภท พฤติกรรมแบบโรคจิตเภท และโรคหลงผิด มีจำนวนทั้งสิ้น 50,401 คน อันดับที่ 3 คือ โรคประสาท ความผิดปกติที่สัมพันธ์กับความเครียด และโรคโซมาโตฟอร์ม มีจำนวนทั้งสิ้น 41,241 คน อันดับที่ 4 คือ โรคจิตเภท มีจำนวนทั้งสิ้น 34,920 คน อันดับที่ 5 คือ ความผิดปกติทางอารมณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 34,920 คน

ตารางที่ 9 สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก

อันดับ	สาเหตุ	จำนวนทั้งหมด (หน่วย : คน)
อันดับที่ 1	ความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท	52,099
อันดับที่ 2	โรคจิตเภท พฤติกรรมแบบโรคจิตเภท และโรคหลงผิด	50,401
อันดับที่ 3	โรคประสาท ความผิดปกติที่สัมพันธ์กับความเครียด และโรคโซมาโตฟอร์ม	41,241
อันดับที่ 4	โรคจิตเภท	34,920
อันดับที่ 5	ความผิดปกติทางอารมณ์	31,430

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(3) อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากรทั้งหมด

ข้อมูลอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้ามักรวมผู้ป่วยเก่าและใหม่มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 33,842 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 27,528 คน และจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 25,022 คน และจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอัตราผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มมากขึ้นมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 172.55 และจังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 137.69 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร

จังหวัด	ผู้ป่วยสะสมก่อนปี 2566	ผู้ป่วยรายใหม่ในปี 2566	รวมผู้ป่วยเก่าและใหม่	อัตราป่วยรายใหม่
ขอนแก่น	31,392	2,450	33,842	137.69
มหาสารคาม	22,243	1,225	23,468	130.61
ร้อยเอ็ด	22,805	2,217	25,022	172.55
เลย	12,390	860	13,250	135.40
หนองคาย	11,045	554	11,599	107.78
หนองบัวลำภู	8,705	451	9,156	88.98
อุดรธานี	25,822	1,706	27,528	109.46

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

*อัตราป่วยเป็นโรคซึมเศรียรายใหม่ ต่อประชากร 100,000 คน

ข้อมูลอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม ในปี พ.ศ. 2565 – 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยสะสมในมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีอัตราการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 เป็น 3.67 และจังหวัดที่มีอัตราการลดลงของผู้ป่วยสะสมมากที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีอัตราการลดลงเป็น -6.24

ตารางที่ 11 อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม

จังหวัด	ผู้ป่วยสะสม ในปี 2565	ผู้ป่วยสะสม ในปี 2566	อัตราการเพิ่มขึ้น/ลดลง
ขอนแก่น	33,945	33,842	-0.30
มหาสารคาม	23,255	23,468	0.92
ร้อยเอ็ด	24,137	25,022	3.67
เลย	13,553	13,250	-2.24
หนองคาย	11,884	11,599	-2.40
หนองบัวลำภู	9,765	9,156	-6.24
อุดรธานี	28,135	27,528	-2.16

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(4) การพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตายสำเร็จ

ข้อมูลจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ในปี พ.ศ. 2563 – 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 1,073 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 546 คน เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่จำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายที่เพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 12 จำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย

ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	852	975	1,124	1,073
มหาสารคาม	178	185	228	242
ร้อยเอ็ด	418	485	556	546
เลย	469	495	481	519
หนองคาย	130	179	175	241
หนองบัวลำภู	163	146	157	187
อุดรธานี	291	318	393	442

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

ข้อมูลอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ในปี 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 159 คน อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 10.21 รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 148 คน อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 8.30 เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จเกินเกณฑ์เป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเลย และจังหวัดหนองคาย ตามลำดับ

ตารางที่ 13 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ

จังหวัด	ผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ	อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ*	เกณฑ์เป้าหมาย**
ขอนแก่น	148	8.30	เกินเกณฑ์
มหาสารคาม	63	6.66	ไม่เกินเกณฑ์
ร้อยเอ็ด	95	7.35	ไม่เกินเกณฑ์
เลย	51	8.04	เกินเกณฑ์
หนองคาย	41	8.02	เกินเกณฑ์
หนองบัวลำภู	32	6.30	ไม่เกินเกณฑ์
อุดรธานี	159	10.21	เกินเกณฑ์

ที่มา : ระบบ Health KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

*อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ต่อประชากร 100,000 คน

**เกณฑ์เป้าหมายตาม KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข คือ ไม่เกิน 8.00

2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน

2.3.1 ผลผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัด และการขยายตัว

ข้อมูลผลผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัว ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสสว.5 ที่มีผลผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัวมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น อยู่ที่ 124,489 บาท และจังหวัดหนองบัวลำภู มีผลผลิตภัณฑจังหวัดต่อหัวต่ำที่สุด คือจังหวัด อยู่ที่ 63,568 บาทต่อปี เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง 7 ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีผลผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัวที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี

ตารางที่ 14 ผลผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัว

ผลผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : บาท)							
จังหวัด	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
ขอนแก่น	110,033	113,762	118,593	124,551	124,336	121,518	124,489
มหาสารคาม	62,394	67,627	71,331	74,692	75,337	80,648	85,228
ร้อยเอ็ด	61,521	65,173	68,291	72,041	72,309	76,768	78,688
เลย	78,206	86,662	96,562	101,400	100,839	97,307	105,205
หนองคาย	79,471	84,734	87,176	86,721	90,820	92,520	97,617
หนองบัวลำภู	49,296	56,081	58,120	60,867	60,185	59,186	63,568
อุดรธานี	79,337	82,560	85,963	86,656	88,608	86,721	90,818

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564)

ข้อมูลอัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ในปี พ.ศ. 2563 - 2564 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสสว.5 ที่มีอัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ในปี พ.ศ. 2564 มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น อยู่ที่ 124,489 บาท โดยมีอัตราการหดตัวร้อยละ 2.45 และจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู ร้อยละ 63,568 บาท โดยมีอัตราการหดตัว ร้อยละ 7.40

ตารางที่ 15 อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว

จังหวัด	GPP ปี 2563	GPP ปี 2564	การขยาย/หดตัว
ขอนแก่น	121,518	124,489	2.45
มหาสารคาม	80,648	85,228	5.68
ร้อยเอ็ด	76,768	78,688	2.50
เลย	97,307	105,205	8.12
หนองคาย	92,520	97,617	5.51
หนองบัวลำภู	59,186	63,568	7.40
อุดรธานี	86,721	90,818	4.72

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564)

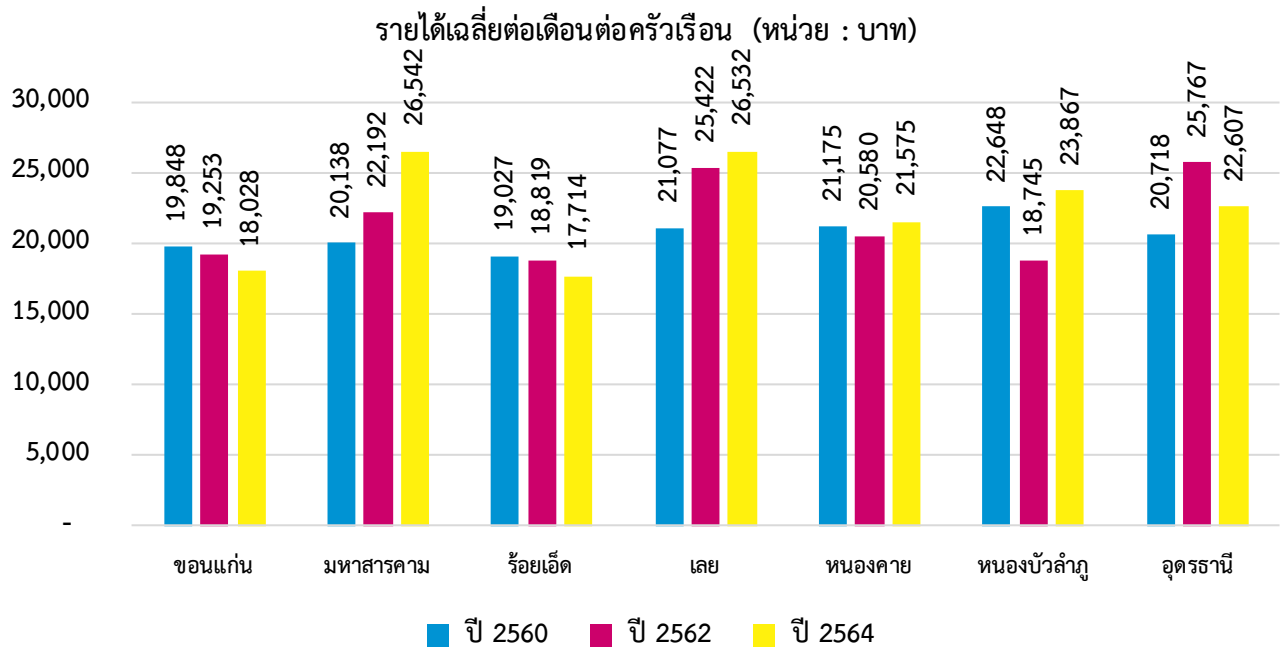
*อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : ร้อยละ)

2.3.2 รายได้ หนี้สิน ความไม่เสมอภาคของรายได้ และการออม

(1) รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน

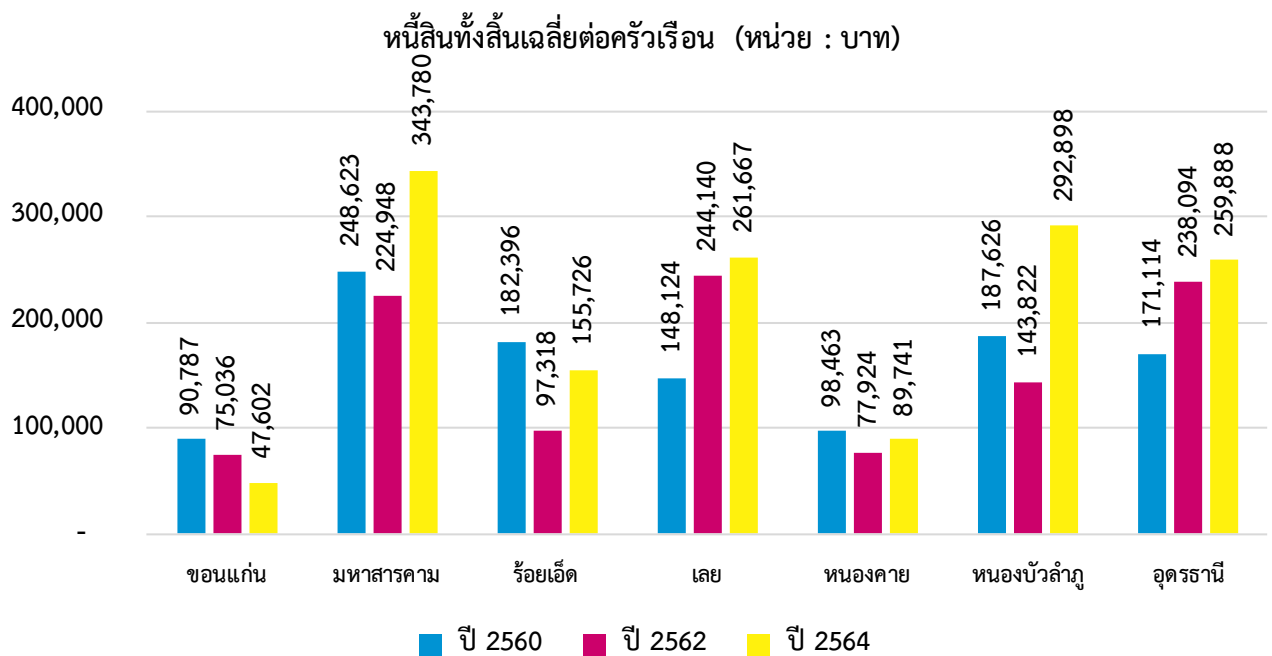
ข้อมูลด้านรายได้และหนี้สินครัวเรือน ในปี พ.ศ. 2560, 2562 และ 2564 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2564 คือ จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 26,542 บาท เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดหนองคาย และหนองบัวลำภู

จังหวัดที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2564 คือ จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 343,780 บาท และจังหวัดที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี

ภาพที่ 4 รายได้ต่อครัวเรือน

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564)

ภาพที่ 5 หนี้สินต่อครัวเรือน

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564)

(2) หนี้สินและประเภทของหนี้สิน

ข้อมูลประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีหนี้สินของการกู้ยืมมากที่สุด คือ ประเภทเพื่อใช้จ่าย ในครัวเรือน รองลงมา คือ ประเภทเพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน โดย จังหวัดที่มีหนี้สินจากการกู้ยืม มากที่สุด คือ จังหวัดมหาสารคาม อยู่ที่ 343,780 บาท รองลงมา ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ที่ 292,898 บาท และจังหวัดเลย 261,667 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม

ประเภทของหนี้สิน	ขอนแก่น	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด	เลย	หนองคาย	หนองบัวลำภู	อุดรธานี
เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	32,705	108,058	36,312	60,189	38,690	74,520	95,989
เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	887	46,711	9,116	35,987	13,565	33,340	58,129
เพื่อใช้ในการเกษตร	7,821	57,219	39,109	87,230	22,870	84,592	59,634
เพื่อใช้ในการศึกษา	-	2,886	4,534	3,975	5,800	2,192	4,432
เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	6,189	126,566	66,380	73,436	8,224	88,915	41,704
หนี้สินอื่นๆ	-	2,341	277	851	593	9,340	-
หนี้สินทั้งสิ้น ปี 64	47,602	343,780	155,726	261,667	89,741	292,898	259,888

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564)

(3) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

ข้อมูลสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ในปี พ.ศ. 2562 – 2565 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากที่สุด คือ จังหวัด หนองบัวลำภู คิดเป็นร้อยละ 0.353 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 0.340 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 17 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค				
จังหวัด	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
ขอนแก่น	0.291	0.301	0.294	0.313
มหาสารคาม	0.320	0.326	0.319	0.340
ร้อยเอ็ด	0.283	0.279	0.284	0.249
เลย	0.278	0.237	0.252	0.248
หนองคาย	0.309	0.291	0.296	0.315
หนองบัวลำภู	0.325	0.343	0.331	0.353
อุดรธานี	0.331	0.320	0.359	0.335

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2565)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(4) ครัวเรือนที่มีการออมเงิน

ข้อมูลร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่ครัวเรือนมีการออมเงินมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 354,879 ครัวเรือน และจังหวัดที่มีร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงินมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 99.99 และจังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 99.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน

จังหวัด	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนที่มีการออมเงิน	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน
ขอนแก่น	355,094	354,879	99.94
มหาสารคาม	217,517	217,500	99.99
ร้อยเอ็ด	294,400	293,695	99.76
เลย	156,704	156,677	99.98
หนองคาย	106,810	106,670	99.87
หนองบัวลำภู	102,673	102,640	99.97
อุดรธานี	86,350	86,350	100.00

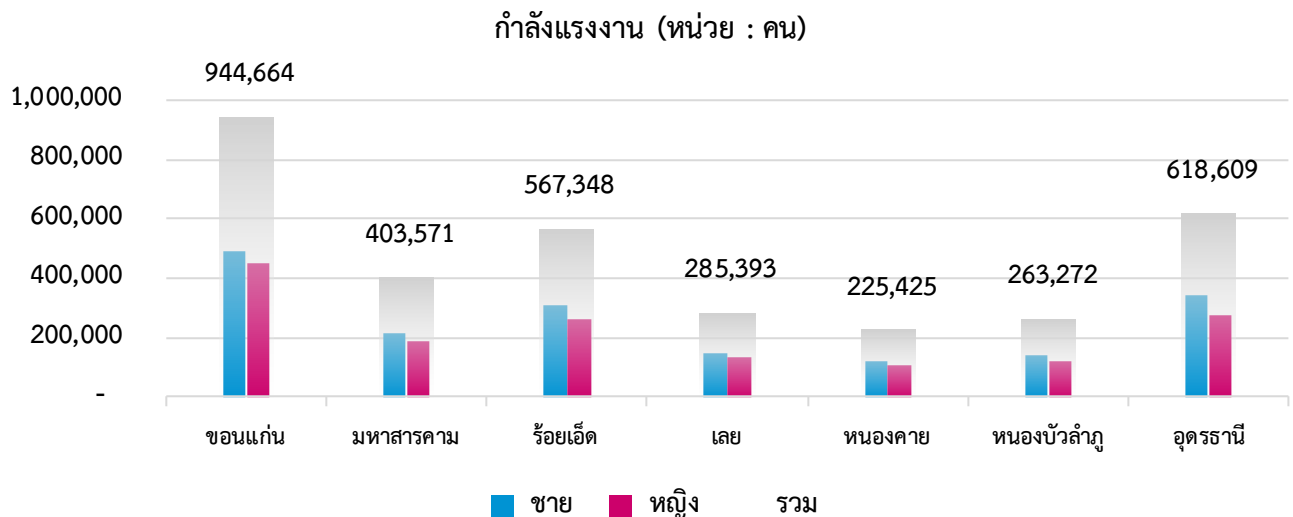
ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

หมายเหตุ เป็นข้อมูลจากการสำรวจเท่านั้น

2.3.3 ภาวะการมีงานทำ

(1) กำลังแรงงาน

ข้อมูลจำนวนแรงงาน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนแรงงานมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 944,664 คน รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี 618,609 คน และ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 567,348 คน ตามลำดับ

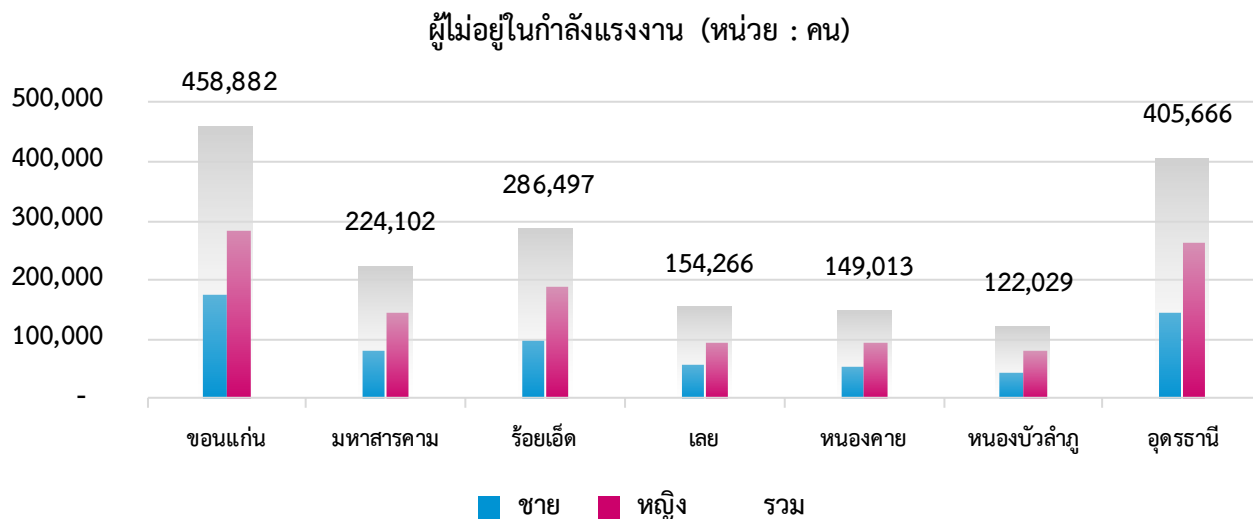

ภาพที่ 6 จำนวนกำลังแรงงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

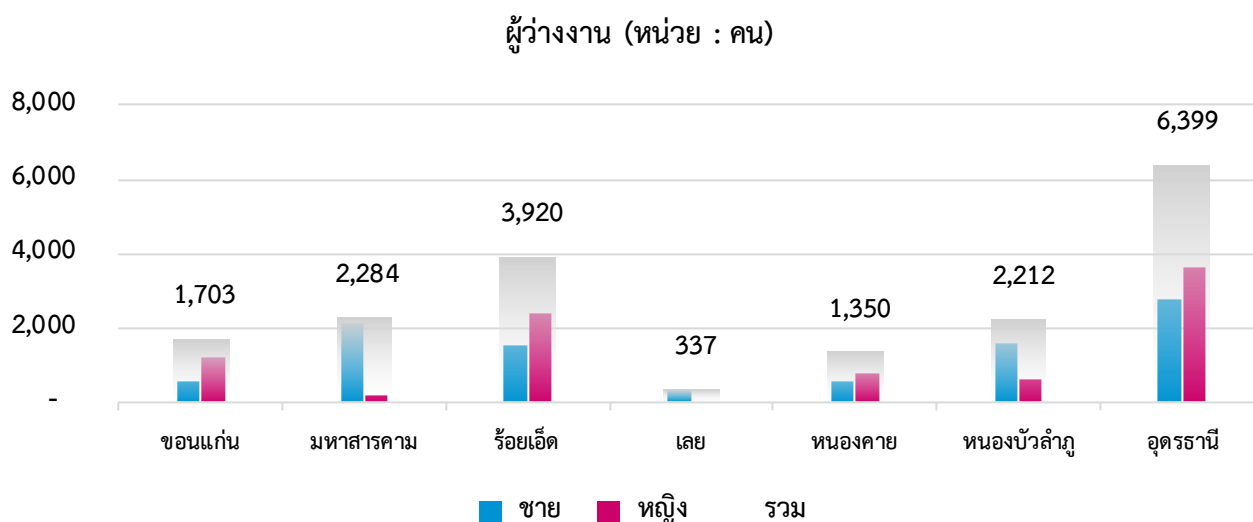
ข้อมูลจำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จังหวัดที่มีจำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 458,882 คน รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี 405,666 คน เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ภาพที่ 7 จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)
หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

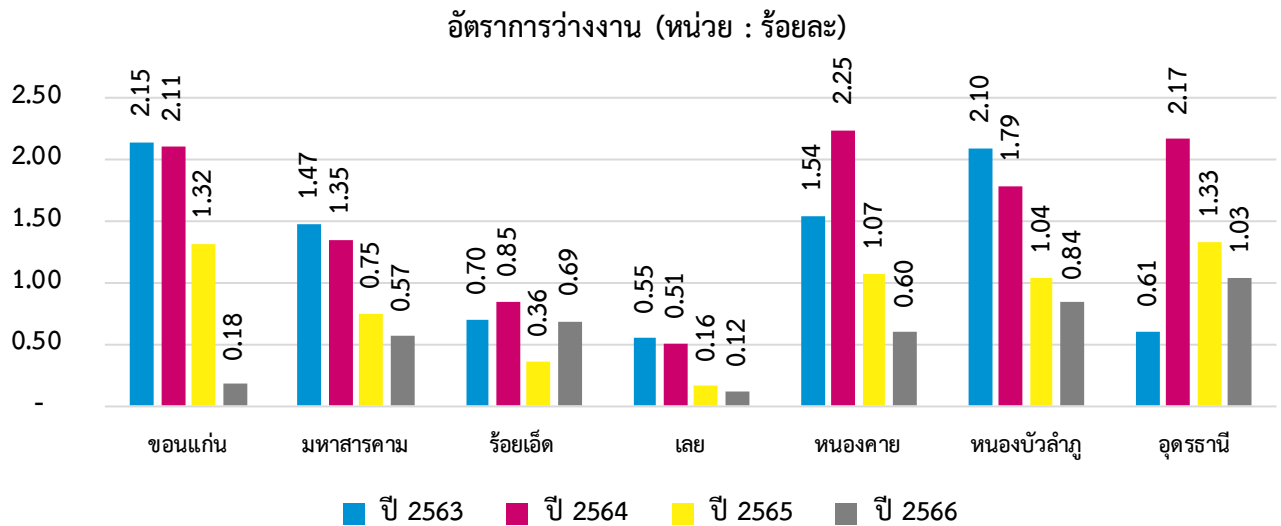
(2) การว่างงาน

ข้อมูลจำนวนผู้ว่างงาน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 6,399 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 3,920 คน และจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2,284 คน ตามลำดับ และจังหวัดที่มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยมากที่สุด คือจังหวัดเลย มีจำนวน 337 คน

ภาพที่ 8 จำนวนผู้ว่างงาน
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)
หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

ข้อมูลอัตราการว่างงาน ในปี พ.ศ. 2563 – 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอัตราการว่างงาน ในปี พ.ศ. 2566 มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 1.03 รองลงมา คือจังหวัดหนองบัวลำภู คิดเป็นร้อยละ 0.84 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีแนวโน้มอัตราการว่างงานที่ลดลง

ภาพที่ 9 อัตราการว่างงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

(3) แรงงานนอกระบบ

ข้อมูลจำนวนแรงงานในระบบ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนแรงงานในระบบ จำนวนทั้งสิ้น 787,144 คน จังหวัดที่มีจำนวนแรงงานในระบบมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 259,862 คน รองลงมา คือจังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 153,194 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีแนวโน้มจำนวนแรงงานในระบบเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดเลย

ตารางที่ 19 จำนวนแรงงานในระบบ

แรงงานในระบบ (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	300,620	314,143	301,052	259,862
มหาสารคาม	107,857	104,566	99,335	86,336
ร้อยเอ็ด	125,516	106,261	114,241	124,047
เลย	46,973	37,281	40,000	57,189
หนองคาย	63,190	58,265	60,868	54,433
หนองบัวลำภู	56,810	53,780	54,482	52,083
อุดรธานี	203,048	145,124	157,666	153,194

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

ข้อมูลจำนวนแรงงานนอกระบบ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนแรงงานนอกระบบ มีจำนวนทั้งสิ้น 2,571,559 คน จังหวัดที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 701,344 คน รองลงมา คือจังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 491,347 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีแนวโน้มจำนวนแรงงานนอกระบบมีเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 20 จำนวนแรงงานนอกระบบ

แรงงานนอกระบบ (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	605,245	593,015	574,939	701,344
มหาสารคาม	315,003	311,605	306,621	329,399
ร้อยเอ็ด	439,669	464,430	473,980	458,368
เลย	264,066	267,980	266,164	213,492
หนองคาย	151,351	147,005	172,357	166,642
หนองบัวลำภู	170,140	169,407	181,536	210,967
อุดรธานี	428,826	473,560	492,776	491,347

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

(4) การทำงานของคนต่างด้าว

ข้อมูลจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ จำนวนทั้งสิ้น 18,675 คน จังหวัดที่มีจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 7,307 คน รองลงมา คือจังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 3,479 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีแนวโน้มจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 21 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ

คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	6,494	6,210	8,168	7,307
มหาสารคาม	669	818	1,136	1,210
ร้อยเอ็ด	794	996	1,102	1,072
เลย	2,893	3,221	3,418	2,663
หนองคาย	1,873	2,204	2,533	2,260
หนองบัวลำภู	572	646	902	684
อุดรธานี	2,825	2,800	2,969	3,479

ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน (2566)

2.3.4 ผู้ประกันตน

ข้อมูลจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขต รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 จำนวนทั้งสิ้น 327,862 คน จำนวน ผู้ประกันตนมาตรา 39 มีจำนวนทั้งสิ้น 72,125 คน จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 40 มีจำนวนทั้งสิ้น 374,154 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปีของจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33, 39 และ 40 พบว่า จังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 40 เพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 22 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33

จังหวัด	ผู้ประกันตนมาตรา 33			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	137,782	139,643	139,834	136,560
มหาสารคาม	32,153	32,735	32,266	32,024
ร้อยเอ็ด	34,955	37,804	37,541	37,484
เลย	22,321	23,530	23,352	23,689
หนองคาย	17,772	18,495	17,962	17,464
หนองบัวลำภู	14,506	15,222	15,656	15,518
อุดรธานี	63,954	65,586	65,255	65,123

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

ตารางที่ 23 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 39

จังหวัด	ผู้ประกันตนมาตรา 39			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	23,615	25,588	24,535	22,692
มหาสารคาม	7,732	8,680	8,657	8,092
ร้อยเอ็ด	9,823	11,226	10,643	9,684
เลย	6,598	7,425	7,234	6,614
หนองคาย	5,978	6,551	6,313	5,795
หนองบัวลำภู	3,925	4,585	4,395	4,013
อุดรธานี	15,680	16,784	16,387	15,235

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

ตารางที่ 24 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 40

จังหวัด	ผู้ประกันตนมาตรา 40			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	61,554	77,996	84,982	87,954
มหาสารคาม	32,793	37,904	39,644	40,402
ร้อยเอ็ด	37,470	48,833	51,351	52,449
เลย	37,296	41,811	45,526	47,614
หนองคาย	25,743	29,219	30,783	31,609
หนองบัวลำภู	24,759	28,044	29,799	30,624
อุดรธานี	67,386	77,179	81,423	83,502

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

2.4 ประเด็นด้านการศึกษา

2.4.1 สถานศึกษา

ข้อมูลสถานศึกษาในระบบ นอกกระบบ รายสังกัด ปีการศึกษา 1/2566 ของจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า สถานศึกษาในระบบที่มากที่สุด คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจังหวัดที่มีจำนวนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 1,034 แห่ง จังหวัดที่มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 124 แห่ง จังหวัดที่มีสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 12 แห่ง จังหวัดที่มีสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (เอกชน) มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 20 แห่ง จังหวัดที่มีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 662 แห่ง และสถานศึกษานอกกระบบ จังหวัดที่มีกรมส่งเสริมการเรียนรู้มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 26 แห่ง

ตารางที่ 25 สถานศึกษาในระบบ นอกระบบ รายสังกัด

จังหวัด	สถานศึกษาในระบบ					สถานศึกษานอกระบบ
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (เอกชน)	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการเรียนรู้
ขอนแก่น	1,034	124	12	19	434	26
มหาสารคาม	585	34	6	3	348	13
ร้อยเอ็ด	816	59	8	14	538	20
เลย	425	25	4	5	342	14
หนองคาย	286	25	3	10	183	9
หนองบัวลำภู	316	20	2	5	215	6
อุดรธานี	816	60	9	20	662	20

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 1/2566)

2.4.2 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลเด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 1/2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนเด็กเตรียมอนุบาลมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 19,759 คน จำนวนเด็กก่อนประถมศึกษามากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 37,460 คน จำนวนเด็กประถมศึกษามากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 111,181 คน จำนวนเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 59,928 คน จำนวนเด็กมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 36,326 คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีจำนวน 31,182 คน

ตารางที่ 26 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

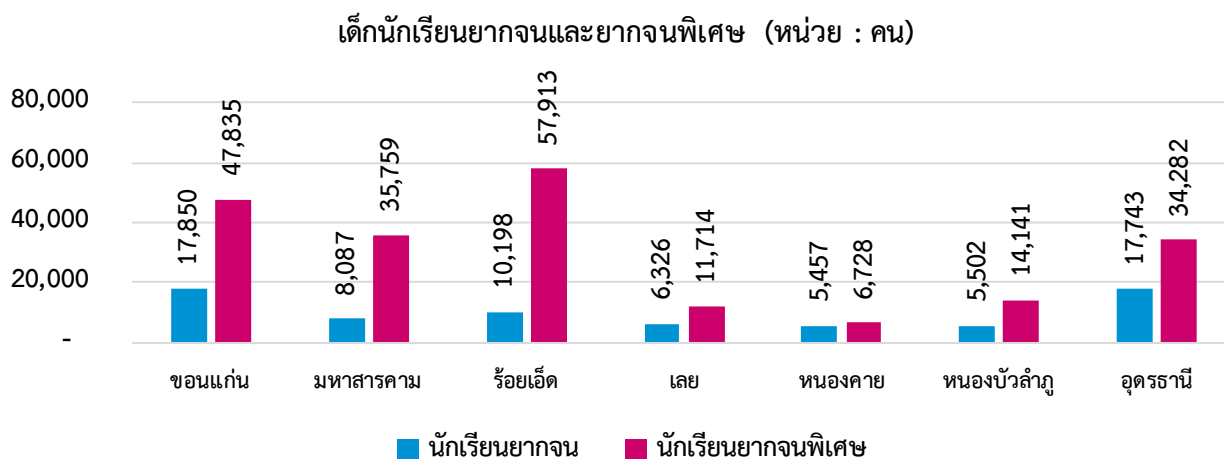
จังหวัด	เตรียมอนุบาล	ก่อนประถมศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
ขอนแก่น	15,230	37,460	111,181	56,928	36,326	31,182
มหาสารคาม	10,903	16,806	52,469	26,702	17,388	8,982
ร้อยเอ็ด	14,808	24,119	73,482	36,465	23,033	13,466
เลย	8,367	14,062	41,636	20,528	12,714	6,396
หนองคาย	5,682	10,740	32,653	16,292	9,955	5,863
หนองบัวลำภู	7,122	10,066	32,670	15,769	8,490	5,996
อุดรธานี	19,759	30,950	100,142	50,583	25,869	23,377

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 1/2566)

2.4.3 กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา

(1) เด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

ข้อมูลเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ ในปี พ.ศ. 2565 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีเด็กนักเรียนยากจนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 17,850 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 17,743 คน และจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 10,198 คน ตามลำดับ และเด็กนักเรียนยากจนพิเศษที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 57,913 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 47,835 คน จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 35,759 คน ตามลำดับ

ภาพที่ 10 จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

ที่มา : ระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ISEE (2565)

(2) จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส

ข้อมูลจำนวนนักเรียนด้อยโอกาส ปีการศึกษา 2566/1 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 112,495 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด ตามลำดับ โดยประเภทที่ด้อยโอกาสมากที่สุด คือ ประเภทเด็กยากจน รองลงมา ได้แก่ มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท และเด็กกำพร้า ตามลำดับ

ตารางที่ 27 จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส

ประเภทความด้อยโอกาส	ขอนแก่น	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด	เลย	หนองคาย	หนองบัวลำภู	อุดรธานี
นักเรียนด้อยโอกาสทั้งหมด	112,495	67,679	102,892	53,638	34,895	27,455	104,062
กำพร้า	117	93	52	86	61	38	189
ชนกลุ่มน้อย	-	1	-	1	-	-	2
เด็กถูกทอดทิ้ง	9	4	3	5	6	4	22
เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน	-	-	-	-	-	-	-
เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ	3	-	1	-	-	-	3
เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	-	-	-	-	-	-	2
เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ	-	1	-	-	-	-	-
เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเยาวชน	-	-	-	1	17	-	2
เด็กยากจน	112,025	67,394	102,524	53,367	34,639	27,335	103,612
เด็กเร่ร่อน	1	1	1	2	-	-	5
ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว	11	13	1	29	1	-	16
ผลกระทบจากเอดส์	1	-	-	-	-	1	-
มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท	328	172	310	147	171	77	209

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา 1/2566)

(3) จำนวนนักเรียนออกกลางคัน

ข้อมูลจำนวนนักเรียนออกกลางคัน ปี 2565 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนนักเรียนออกกลางคันมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 30 คน รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 14 คน จังหวัดเลย และหนองคาย มีจำนวน 6 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 28 จำนวนนักเรียนออกกลางคัน

จังหวัด	นักเรียนออกกลางคัน		
	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	9	5	14
มหาสารคาม	3	-	3
ร้อยเอ็ด	2	-	2
เลย	5	1	6
หนองคาย	5	1	6
หนองบัวลำภู	-	-	-
อุดรธานี	17	13	30

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565)

ข้อมูลสาเหตุของการออกกลางคัน ในปี พ.ศ. 2565 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีสาเหตุของการออกกลางคันมากที่สุด คือ การหาเลี้ยงครอบครัว มีจำนวนทั้งสิ้น 23 คน รองลงมา คือ การอพยพตามครอบครัว มีจำนวนทั้งสิ้น 18 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนออกกลางคันมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 30 คน

ตารางที่ 29 สาเหตุของการออกกลางคัน

จังหวัด	สาเหตุของการออกกลางคัน							
	เจ็บป่วย/อุบัติเหตุ	ฐานะยากจน	ต้องคดี/ถูกจับ	มีปัญหาครอบครัว	มีปัญหาในการปรับตัว	สมรส	หาเลี้ยงครอบครัว	อพยพตามผู้ปกครอง
ขอนแก่น	-	-	1	2	4	1	-	6
มหาสารคาม	-	-	-	-	2	-	-	1
ร้อยเอ็ด	-	-	-	-	-	-	-	2
เลย	-	-	-	-	-	-	1	5
หนองคาย	-	-	-	1	-	-	4	1
หนองบัวลำภู	-	-	-	-	-	-	-	-
อุดรธานี	-	-	-	3	3	3	18	3

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565)

(4) จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code)

ข้อมูลจำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code) พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G 1/2565 มากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 409 คน จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G 2/2565 มากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 404 คน และจำนวนนักเรียนได้รับรหัส G 1/2566 มากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 419 คน

ตารางที่ 30 จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code)

จังหวัด	นักเรียนได้รับรหัส G 1/2565			นักเรียนได้รับรหัส G 2/2565			นักเรียนได้รับรหัส G 1/2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	84	94	178	102	95	197	111	95	206
มหาสารคาม	37	30	67	37	31	68	36	30	66
ร้อยเอ็ด	37	38	75	41	44	85	48	46	94
เลย	123	104	227	134	116	250	149	120	269
หนองคาย	182	227	409	178	226	404	183	236	419
หนองบัวลำภู	18	17	35	21	20	41	25	23	48
อุดรธานี	147	127	274	157	134	291	185	136	321

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 1/2566)

2.4.4 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ข้อมูลปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ในปี พ.ศ. 2562 – 2565 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 9.29 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 8.87 ตามลำดับ และจังหวัดที่มีปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด คือ จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 7.96 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า แนวโน้มปี การศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปของแต่ละจังหวัดส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 31 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (หน่วย : ปี)				
จังหวัด	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
ขอนแก่น	8.36	8.63	8.98	9.29
มหาสารคาม	7.99	8.44	8.60	8.87
ร้อยเอ็ด	7.65	7.88	7.69	8.37
เลย	7.59	7.95	7.92	7.96
หนองคาย	8.21	8.17	8.34	8.54
หนองบัวลำภู	7.38	7.71	7.89	8.04
อุดรธานี	8.07	8.19	8.37	8.36

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2565)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ดัชนีความก้าวหน้าของคน : HAI)

2.5 ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด

(1) การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ

ข้อมูลการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ ในปี พ.ศ. 2566 ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศมากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 40 คน ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 40 ของประเทศ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 38 คน จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศน้อยที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 26 คน

ตารางที่ 32 การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ

จังหวัด	การรับแจ้ง (คดี) ตามฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ					
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน*	อันดับ**
ขอนแก่น	381	206	81	668	38	47
มหาสารคาม	148	69	40	257	27	68
ร้อยเอ็ด	276	94	87	457	36	51
เลย	110	32	48	190	30	63
หนองคาย	115	40	50	205	40	40
หนองบัวลำภู	111	51	30	192	38	46
อุดรธานี	215	77	116	408	26	70

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566)

*อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน

**จัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากร สูงสุด – ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

(2) การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ข้อมูลการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน ในปี พ.ศ. 2566 จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 167 คน ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 18 ของประเทศ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 160 คน และจังหวัดเลย มีจำนวน 151 คน จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินน้อยที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 109 คน

ตารางที่ 33 การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

จังหวัด	การรับแจ้ง (คดี) ตามฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน					
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน*	อันดับ**
ขอนแก่น	1,548	962	453	2,963	167	18
มหาสารคาม	526	348	176	1,050	112	48
ร้อยเอ็ด	862	486	332	1,680	131	34
เลย	483	276	197	956	151	26
หนองคาย	363	209	246	818	160	21
หนองบัวลำภู	297	185	69	551	109	51
อุดรธานี	703	335	661	1,699	109	50

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566)

*อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน

**จัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากร สูงสุด - ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

(3) การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อมูลการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในปี พ.ศ. 2566 จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า จังหวัดที่มีการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด คือ จังหวัดเลย มีจำนวน 1,976 คน ซึ่งเป็นอันดับที่ 12 ของประเทศ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 1,616 คน และจังหวัดหนองคาย มีจำนวน 1,594 คน จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินน้อยที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 1,147 คน

ตารางที่ 34 การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

จังหวัด	จำนวนคดีที่จับกุม (คดี) ตามฐานความผิดยาเสพติด					
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน*	อันดับ**
ขอนแก่น	22,288	1,048	3,351	26,687	1,501	30
มหาสารคาม	9,198	406	1,835	11,439	1,216	45
ร้อยเอ็ด	17,586	576	2,626	20,788	1,616	22
เลย	10,277	336	1,877	12,490	1,976	12
หนองคาย	6,300	259	1,570	8,129	1,594	25
หนองบัวลำภู	6,244	288	667	7,199	1,420	36
อุดรธานี	13,869	666	3,283	17,818	1,147	50

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566)

*อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน

**จัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากร สูงสุด – ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

2.5.2 ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ข้อมูลจำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ในปี พ.ศ. 2566 จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า จังหวัดที่มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ประเภทเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 5 คน จังหวัดที่มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ประเภทเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้ใหญ่มากที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 5 คน

ตารางที่ 35 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (หน่วย : คน)						
จังหวัด	เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี			ผู้ใหญ่		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	5	-	5	5	-	5
มหาสารคาม	-	-	-	-	-	-
ร้อยเอ็ด	-	-	-	-	1	1
เลย	-	1	1	-	4	4
หนองคาย	-	-	-	-	3	3
หนองบัวลำภู	2	-	2	3	2	5
อุดรธานี	-	-	-	1	-	1

ที่มา : กองต่อต้านการค้ามนุษย์ (2566)

2.5.3 อุบัติเหตุทางถนน

(1) ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน

ข้อมูลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี พ.ศ. 2563 – 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 14,127 คน จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนต่อประชากร 100,000 คน มากที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 1,178 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ปี พ.ศ. 2563 – 2566 พบว่า จังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีแนวโน้มจำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนที่ลดลง

ตารางที่ 36 จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน

ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	25,657	22,576	21,734	14,127
มหาสารคาม	9,931	7,719	8,289	8,780
ร้อยเอ็ด	14,629	13,633	12,690	8,154
เลย	7,568	6,700	6,399	4,043
หนองคาย	8,030	6,663	6,515	5,741
หนองบัวลำภู	8,474	7,140	7,236	5,971
อุดรธานี	21,343	19,422	19,334	11,296

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

ตารางที่ 37 สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน

สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ต่อประชากร 100,000 คน			
จังหวัด	ปี 2566	จำนวนประชากรกลางปี	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน
ขอนแก่น	14,127	1,778,210	794
มหาสารคาม	8,780	940,443	934
ร้อยเอ็ด	8,154	1,286,706	634
เลย	4,043	632,184	640
หนองคาย	5,741	510,018	1,126
หนองบัวลำภู	5,971	506,900	1,178
อุดรธานี	11,296	1,553,009	727

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

*อัตราผู้บาดเจ็บต่อประชากร 100,000 คน

(2) ผู้เสียชีวิตและทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน

ข้อมูลจำนวนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี พ.ศ. 2563 – 2566 ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 13 คน เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีแนวโน้มจำนวนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนนเพิ่มมากขึ้น คือ จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 38 จำนวนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน

ผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุบนท้องถนน (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	11	5	2	6
มหาสารคาม	1	12	2	-
ร้อยเอ็ด	-	2	2	4
เลย	-	-	-	-
หนองคาย	-	1	-	1
หนองบัวลำภู	-	4	-	-
อุดรธานี	3	3	5	13

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

ข้อมูลสัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี พ.ศ. 2566 ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 0.84 รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 0.34

ตารางที่ 39 สัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน

สัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ต่อประชากร 100,000 คน			
จังหวัด	ปี 2566	จำนวนประชากรกลางปี	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน
ขอนแก่น	6	1,778,210	0.34
มหาสารคาม	-	940,443	-
ร้อยเอ็ด	4	1,286,706	0.31
เลย	-	632,184	-
หนองคาย	1	510,018	0.20
หนองบัวลำภู	-	506,900	-
อุดรธานี	13	1,553,009	0.84

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

*อัตราผู้ทุพพลภาพต่อประชากร 100,000 คน

ข้อมูลจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 317 คน รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 258 คน

ตารางที่ 40 จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน

ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	359	264	260	258
มหาสารคาม	233	195	191	201
ร้อยเอ็ด	211	243	206	164
เลย	186	127	129	118
หนองคาย	143	128	132	123
หนองบัวลำภู	107	100	117	113
อุดรธานี	450	323	376	317

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

ข้อมูลสัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย คิดเป็นร้อยละ 24 ต่อประชากร 100,000 คน จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนน้อยที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 13 ต่อประชากร 100,000 คน

ตารางที่ 41 สัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน

สัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ต่อประชากร 100,000 คน			
จังหวัด	ปี 2566	จำนวนประชากรกลางปี	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน
ขอนแก่น	258	1,778,210	15
มหาสารคาม	201	940,443	21
ร้อยเอ็ด	164	1,286,706	13
เลย	118	632,184	19
หนองคาย	123	510,018	24
หนองบัวลำภู	113	506,900	22
อุดรธานี	317	1,553,009	20

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

*อัตราผู้เสียชีวิตต่อประชากร 100,000 คน

2.6 ด้านที่อยู่อาศัย

(1) กองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน

ข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีกองทุนสวัสดิการชุมชนจำนวนทั้งสิ้น 832 องค์กร โดยจังหวัดที่มีกองทุนสวัสดิการชุมชนมากที่สุด คือจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 184 องค์กร และมีสภาองค์กรชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 967 องค์กร จังหวัดที่มีสภาองค์กรชุมชนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 212 องค์กร

ตารางที่ 42 กองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน

จังหวัด	กองทุนสวัสดิการชุมชน	สภาองค์กรชุมชน
ขอนแก่น	156	212
มหาสารคาม	124	134
ร้อยเอ็ด	184	202
เลย	81	101
หนองคาย	56	67
หนองบัวลำภู	67	71
อุดรธานี	164	180

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2566)

(2) บ้านพอเพียงชนบท

ข้อมูลจำนวนบ้านพอเพียงชนบท ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนบ้านพอเพียงชนบทจำนวนทั้งสิ้น 1,971 แห่ง โดยจังหวัดที่มีจำนวนบ้านพอเพียงชนบทมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 406 แห่ง รองลงมา คือจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 389 แห่ง

ตารางที่ 43 จำนวนบ้านพอเพียงชนบท

บ้านพอเพียงชนบท (หน่วย : แห่ง)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	523	261	299	406
มหาสารคาม	403	175	190	389
ร้อยเอ็ด	347	176	343	147
เลย	277	189	304	388
หนองคาย	187	130	154	179
หนองบัวลำภู	207	92	263	191
อุดรธานี	307	104	279	271

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2566)

(3) ครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง

ข้อมูลครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง ปี พ.ศ. 2563 – 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคงมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 546 ครั้วเรือน รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 27 ครั้วเรือน

ตารางที่ 44 ครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง

ครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง (หน่วย : ครั้วเรือน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	200	222	-	546
มหาสารคาม	-	-	-	-
ร้อยเอ็ด	-	-	30	-
เลย	-	613	-	-
หนองคาย	-	-	-	-
หนองบัวลำภู	-	-	-	-
อุดรธานี	-	-	-	27

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2566)

3.1 ด้านเด็กและเยาวชน

3.1.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน

(1) จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

ข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ 0 - 6 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 409,678 คน จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ 7 - 17 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 888,863 คน จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ 18 - 25 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 714,234 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนของจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า มีจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิง และจังหวัดที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 45 จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

จังหวัด	อายุ 0 - 6 ปี			อายุ 7 - 17 ปี			อายุ 18 - 25 ปี		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	50,994	47,588	98,582	111,097	104,454	215,551	87,326	83,735	171,061
มหาสารคาม	26,687	24,788	51,475	56,232	53,253	109,485	47,135	49,445	96,580
ร้อยเอ็ด	36,137	34,453	70,590	77,554	73,443	150,997	63,685	59,588	123,273
เลย	20,259	19,202	39,461	41,639	39,447	81,086	30,403	29,486	59,889
หนองคาย	15,142	14,443	29,585	33,563	31,669	65,232	26,093	25,922	52,015
หนองบัวลำภู	15,571	15,028	30,599	34,139	32,132	66,271	26,019	25,325	51,344
อุดรธานี	45,825	43,561	89,386	102,305	97,936	200,241	81,148	78,924	160,072

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(2) จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด

ข้อมูลจำนวนเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนเด็กแรกเกิด จำนวนรวมทั้งสิ้น 44,671 คน จังหวัดที่มีจำนวนเด็กแรกเกิดมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 12,230 คน รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 10,193 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มของจำนวนเด็กแรกเกิดที่ลดลง

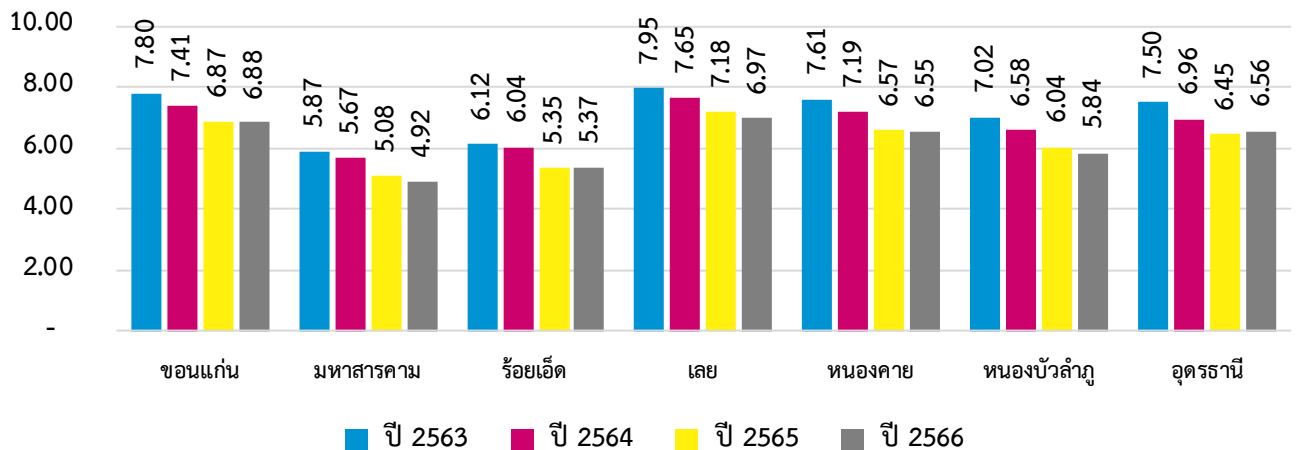
ตารางที่ 46 จำนวนเด็กแรกเกิด

จังหวัด	ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	7,176	6,836	14,012	6,952	6,299	13,251	6,288	5,976	12,264	6,191	6,039	12,230
มหาสารคาม	2,863	2,759	5,622	2,714	2,672	5,386	2,511	2,292	4,803	2,397	2,232	4,629
ร้อยเอ็ด	4,036	3,921	7,957	4,060	3,769	7,829	3,513	3,398	6,911	3,511	3,396	6,907
เลย	2,633	2,432	5,065	2,490	2,368	4,858	2,373	2,179	4,552	2,218	2,190	4,408
หนองคาย	1,937	1,984	3,921	1,894	1,790	3,684	1,719	1,641	3,360	1,783	1,560	3,343
หนองบัวลำภู	1,825	1,761	3,586	1,712	1,637	3,349	1,583	1,487	3,070	1,483	1,478	2,961
อุดรธานี	6,107	5,668	11,775	5,540	5,312	10,852	5,179	4,865	10,044	5,225	4,968	10,193

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

ข้อมูลอัตราเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอัตราเด็กแรกเกิดมากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 6.97 รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 6.88 และจังหวัดที่มีอัตราเด็กแรกเกิดน้อยที่สุด คือ จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 4.92 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มของจำนวนเด็กแรกเกิดที่ลดลง

อัตราเด็กแรกเกิด (หน่วย : คน)

ภาพที่ 11 อัตราเด็กแรกเกิด

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(3) ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน

ข้อมูลร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วนมากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย คิดเป็นร้อยละ 74.85 คน รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 70.12 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ได้แก่ จังหวัดเลย, จังหวัดหนองคาย และจังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 47 ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน

ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน (หน่วย : ร้อยละ)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	66.25	73.43	74.99	70.12
มหาสารคาม	58.88	64.14	68.12	65.32
ร้อยเอ็ด	68.09	72.69	76.40	65.44
เลย	47.10	50.49	53.64	58.64
หนองคาย	67.72	71.05	73.50	74.83
หนองบัวลำภู	61.56	70.91	76.85	64.95
อุดรธานี	59.44	62.35	60.58	64.91

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(4) อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก

ข้อมูลอัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก ในปีพ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสสว.5 ที่มีอัตราส่วนพึงพิงวัยเด็กมากที่สุดในปี 2566 คือ จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 24.35 รองลงมา คือจังหวัดหนองบัวลำภู คิดเป็นร้อยละ 23.17 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า แนวโน้มอัตราส่วนพึงพิงวัยเด็กของแต่ละจังหวัดส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่ลดลง

ตารางที่ 48 อัตราส่วนพึ่งพิงวัยเด็ก

อัตราส่วนพึ่งพิงวัยเด็ก (หน่วย : ร้อยละ)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	23.23	22.80	22.40	21.91
มหาสารคาม	22.03	21.84	21.40	21.03
ร้อยเอ็ด	22.38	22.06	21.53	21.15
เลย	25.61	25.23	24.64	24.35
หนองคาย	24.29	23.79	23.44	22.67
หนองบัวลำภู	24.82	24.30	23.76	23.17
อุดรธานี	24.19	23.64	23.35	22.47

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

3.1.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.1.2.1 เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง

(1) เด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด

ข้อมูลจำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 0 – 17 ปี ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสสว.5 ที่มีจำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 0 – 17 ปีมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 1,107 คน รองลงมา คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 1,069 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวอายุ 0 – 17 ปี ส่วนใหญ่มีจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 49 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 0 – 17 ปี

จังหวัด	จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 0 - 17 ปี (หน่วย : คน)							
	ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ขอนแก่น	814	370	41	21	44	55	731	295
มหาสารคาม	765	104	54	33	92	49	619	22
ร้อยเอ็ด	894	482	129	105	58	14	706	363
เลย	914	661	469	369	105	61	332	226
หนองคาย	453	167	64	53	63	47	325	66
หนองบัวลำภู	416	316	14	11	130	132	265	171
อุดรธานี	728	620	131	101	67	62	608	499

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

ข้อมูลจำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 18 -25 ปี ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสสว.5 ที่มีจำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 18 - 25 ปีมากที่สุด คือ จังหวัดเลย มีจำนวน 18 คน รองลงมา คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 12 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวอายุ 18 – 25 ปี ส่วนใหญ่มีจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 50 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 18 – 25 ปี

จังหวัด	จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 18 - 25 ปี (หน่วย : คน)							
	ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ขอนแก่น	13	7	8	2	5	4	-	2
มหาสารคาม	11	8	2	4	2	2	7	1
ร้อยเอ็ด	19	18	10	11	5	-	5	7
เลย	41	31	30	25	7	2	12	9
หนองคาย	16	14	11	9	6	4	-	2
หนองบัวลำภู	2	-	1	-	1	1	1	-
อุดรธานี	17	20	13	10	3	7	2	5

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(2) เด็กในครอบครัวอุปถัมภ์

ข้อมูลจำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์มากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 97 คน รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 78 คน และจังหวัดที่มีจำนวนครอบครัวอุปถัมภ์มากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 97 ครอบครัว รองลงมา จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 76 ครอบครัว

ตารางที่ 51 จำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์

เด็กและครอบครัวอุปถัมภ์ (หน่วย : คน/ครอบครัว)		
จังหวัด	เด็ก	ครอบครัว
ขอนแก่น	78	76
มหาสารคาม	56	57
ร้อยเอ็ด	48	46
เลย	45	45
หนองคาย	97	97
หนองบัวลำภู	49	46
อุดรธานี	72	72

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(3) เด็กกำพร้า

ข้อมูลจำนวนเด็กกำพร้า ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนเด็กกำพร้ามากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 15 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 14 คน และจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 11 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 52 จำนวนเด็กกำพร้า

จังหวัด	จำนวนเด็กกำพร้า (หน่วย : คน)
ขอนแก่น	11
มหาสารคาม	1
ร้อยเอ็ด	15
เลย	-
หนองคาย	3
หนองบัวลำภู	3
อุดรธานี	14

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(4) สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก

ข้อมูลสภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีสภาพปัญหา 5 อันดับแรก ได้แก่ ครอบครัวยากจน มีจำนวน 87 ราย รองลงมา ได้แก่ การถูกละเลยทอดทิ้ง มีจำนวน 27 ราย ปัญหาการศึกษา มีจำนวน 20 ราย ปัญหาพฤติกรรม จำนวน 19 ราย และปัญหาต้องการที่พักอาศัย มีจำนวน 16 ราย

ตารางที่ 53 สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก

ลำดับ	สภาพปัญหา	จำนวน
1	ครอบครัวยากจน	87
2	ถูกละเลยทอดทิ้ง	27
3	ปัญหาการศึกษา	20
4	ปัญหาพฤติกรรม	19
5	ต้องการที่พักอาศัย	16

ที่มา : ฐานข้อมูลระบบรายงานสถิติรับแจ้งเหตุและสภาพปัญหาเด็ก กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

3.1.2.2 แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว

(1) จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.)

ข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.) ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.) มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 60 คน และจังหวัดที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.) น้อยที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 4 คน

ตารางที่ 54 จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์

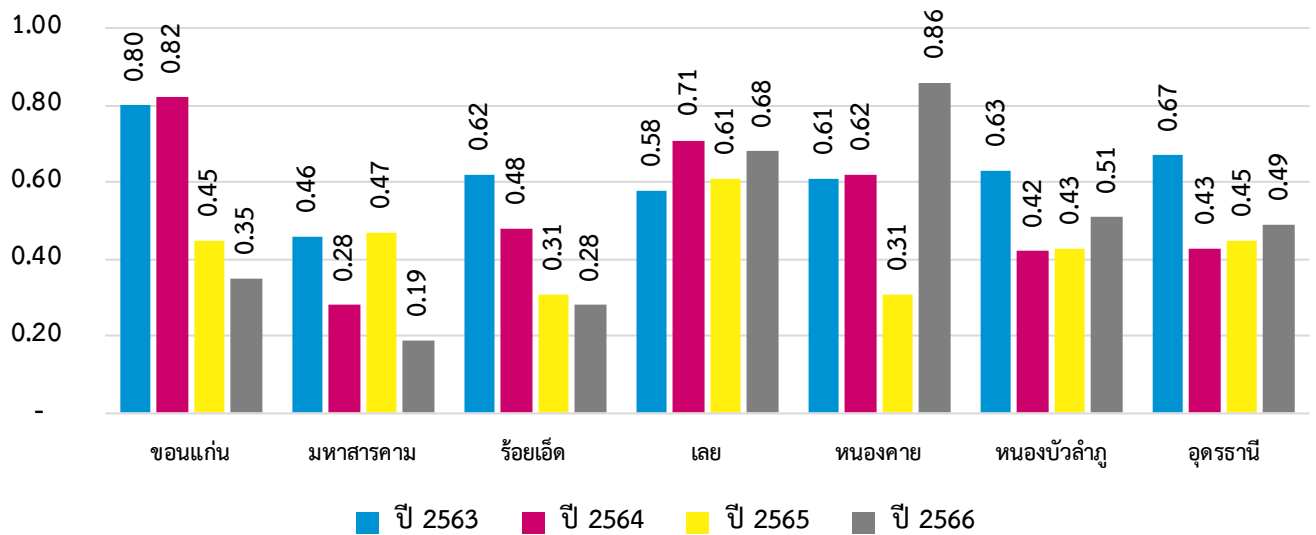
เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.) (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	27	42	9	23
มหาสารคาม	6	13	4	6
ร้อยเอ็ด	17	13	5	7
เลย	10	20	6	8
หนองคาย	7	16	7	6
หนองบัวลำภู	19	17	5	4
อุดรธานี	29	105	12	60

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(2) อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน

ข้อมูลอัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 10 – 14 ปี ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอัตราการคลอดมีชีพในเด็กและเยาวชนในช่วงอายุ 10 – 14 ปี มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดหนองคาย คิดเป็นร้อยละ 0.86 จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 0.68 และจังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 0.49 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มอัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 10 – 14 ปี มีจำนวนที่ลดลง

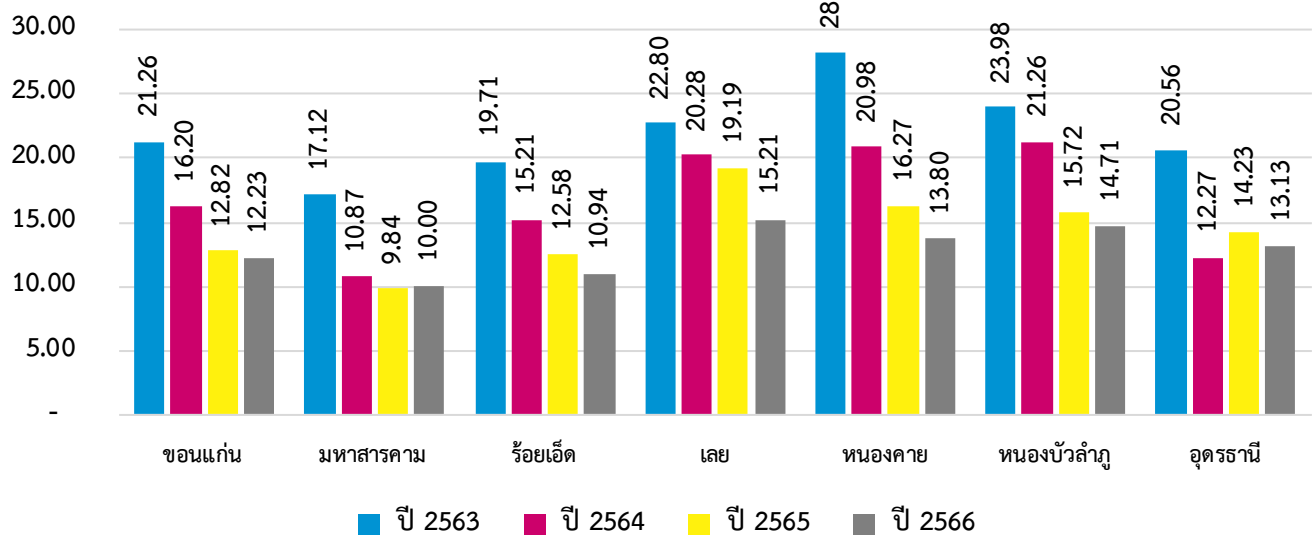
อัตราเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 10 - 14 ปี (ต่อประชากรหญิงในรุ่นอายุเดียวกัน 1,000 คน)

ภาพที่ 12 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 10 - 14 ปี

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

อัตราเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 15 - 19 ปี (ต่อประชากรหญิงในรุ่นอายุเดียวกัน 1,000 คน)

ภาพที่ 13 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 15 - 19 ปี

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(3) ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

ข้อมูลร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มากที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู คิดเป็นร้อยละ 19.46 จังหวัดที่มีร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี น้อยที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย คิดเป็นร้อยละ 10.96 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดที่มีแนวโน้มการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 55 ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี (หน่วย : ร้อยละ)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	14.32	12.85	13.39	13.98
มหาสารคาม	11.66	11.19	10.68	14.60
ร้อยเอ็ด	12.23	14.81	12.50	14.00
เลย	15.54	19.01	14.55	14.55
หนองคาย	14.49	9.22	15.52	10.96
หนองบัวลำภู	17.02	13.73	19.49	19.46
อุดรธานี	11.21	11.89	11.55	11.76

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(4) แม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ข้อมูลแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 2,838 คน รองลงมา คือจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 2,331 คน

ตารางที่ 56 แม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

แม่เลี้ยงเดี่ยว (หน่วย : คน)			
จังหวัด	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ	ได้รับเงิน
ขอนแก่น	3,321	2,335	2,331
มหาสารคาม	922	698	696
ร้อยเอ็ด	2,652	1,894	1,887
เลย	1,938	1,091	1,090
หนองคาย	1,043	734	733
หนองบัวลำภู	1,647	1,063	1,061
อุดรธานี	4,552	2,845	2,838

ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

ข้อมูลแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 6,101 คน รองลงมา คือจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 5,842 คน และจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 4,400 คน

ตารางที่ 57 แม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

แม่เลี้ยงเดี่ยว (หน่วย : คน)			
จังหวัด	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ	ได้รับเงิน
ขอนแก่น	8,407	5,852	5,842
มหาสารคาม	4,640	3,040	3,029
ร้อยเอ็ด	6,160	4,412	4,400
เลย	3,838	2,655	2,650
หนองคาย	3,254	2,347	2,342
หนองบัวลำภู	3,558	2,537	2,528
อุดรธานี	8,647	6,117	6,101

ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

ข้อมูลแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 554 คน รองลงมา คือจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 427 คน และจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 291 คน

ตารางที่ 58 แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว (หน่วย : คน)			
จังหวัด	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ	ได้รับเงิน
ขอนแก่น	506	429	427
มหาสารคาม	158	128	128
ร้อยเอ็ด	351	293	291
เลย	245	194	193
หนองคาย	177	134	134
หนองบัวลำภู	228	185	184
อุดรธานี	681	555	554

ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

3.1.2.3 พฤติกรรมเด็กและเยาวชน

(1) จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจ

ข้อมูลจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจ ในปี พ.ศ. 2564 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนคดีเด็กและเยาวชนชายที่ดำเนินคดีในสถานพินิจ ปี พ.ศ. 2566 มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 301 คน รองลงมา คือจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 210 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสามปี พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ส่วนใหญ่มีแนวโน้มของจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจ ที่ลดลง

ตารางที่ 59 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ

จังหวัด	ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	458	45	503	381	28	409	264	37	301
มหาสารคาม	201	20	221	153	12	165	163	11	174
ร้อยเอ็ด	190	10	200	179	12	191	189	21	210
เลย	183	13	196	133	20	153	95	11	106
หนองคาย	155	15	170	135	14	149	141	13	154
หนองบัวลำภู	124	11	135	112	4	116	102	7	109
อุดรธานี	386	31	417	290	30	320	170	14	184

ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2566)

(2) จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน

ข้อมูลจำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2565 - 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2566 จำนวนทั้งสิ้น 27 คน และจังหวัดที่มีจำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชนมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 8 คน รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย และหนองคาย มีจำนวน 5 คน

ตารางที่ 60 จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน

คดีสอดส่องเด็กและเยาวชน (หน่วย : คน)		
จังหวัด	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	21	4
มหาสารคาม	3	1
ร้อยเอ็ด	21	8
เลย	11	5
หนองคาย	8	5
หนองบัวลำภู	5	1
อุดรธานี	63	3

ที่มา : กรมคุมประพฤติ (2566)

(3) เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

ข้อมูลเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่มีเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 71 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 20 คน และจังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 15 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 61 เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท

เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท (หน่วย : คน)							
ประเภท	ขอนแก่น	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด	เลย	หนองคาย	หนองบัวลำภู	อุดรธานี
ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่ ดัดสารเสพติดร้ายแรง	-	-	15	-	2	-	1
มั่วสุมและทำความรำคาญให้กับชาวบ้าน	-	-	1	-	-	-	-
ติดเกมส์ และเล่นการพนันต่างๆ	-	-	-	-	-	-	-
มีพฤติกรรมทางเพศ	-	-	1	-	1	-	-
อื่น ๆ	-	-	54	2	17	-	14
รวมทั้งหมด	-	-	71	2	20	-	15

ที่มา. ระบบ CPIS กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

3.1.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน

(1) เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

ข้อมูลจำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน ปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนเด็กได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจนมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 2,726 คน จังหวัดที่มีจำนวนครอบครัวได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 2,087 ครอบครัว

ตารางที่ 62 จำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

เด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน (หน่วย : คน/ครอบครัว)		
จังหวัด	เด็ก	ครอบครัว
ขอนแก่น	2,210	1,437
มหาสารคาม	2,285	1,757
ร้อยเอ็ด	2,676	1,975
เลย	1,956	1,479
หนองคาย	1,531	1,156
หนองบัวลำภู	1,790	1,361
อุดรธานี	2,726	2,087

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(2) สภาเด็กและเยาวชน

ข้อมูลสภาเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนสภาเด็กและเยาวชน จำนวนทั้งสิ้น 1,097 แห่ง จังหวัดที่มีสภาเด็กและเยาวชนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 251 แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนสภาเด็กและเยาวชนที่จัดตั้งแล้วมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 223 แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนกิจกรรมมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 60 กิจกรรม จังหวัดที่มีจำนวนสภาเด็กและเยาวชนมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 3,206 คน

ตารางที่ 63 สภาเด็กและเยาวชน

สภาเด็กและเยาวชน (หน่วย : แห่ง/กิจกรรม/คน)				
จังหวัด	สภาเด็กและเยาวชน	สภาเด็กและเยาวชนที่จัดตั้งแล้ว	จำนวนกิจกรรม	จำนวนคน
ขอนแก่น	251	171	4	200
มหาสารคาม	156	156	23	739
ร้อยเอ็ด	223	223	21	1,696
เลย	115	60	-	-
หนองคาย	77	77	12	691
หนองบัวลำภู	74	64	20	545
อุดรธานี	201	201	60	3,206

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(3) เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ข้อมูลเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ในปี พ.ศ. 2566 ที่มีเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด มีจำนวนทั้งสิ้น 264,310 คน จังหวัดที่มีจำนวนเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 59,543 คน และจังหวัดที่มีสัดส่วนผู้ได้รับเงินอุดหนุนมากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย คิดเป็นร้อยละ 67.23

ตารางที่ 64 เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

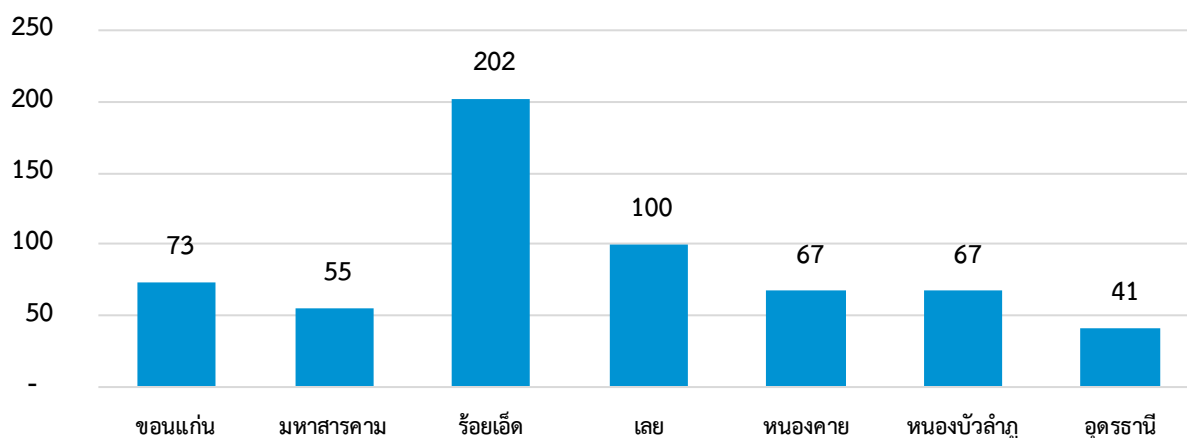
เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด					
จังหวัด	ผู้ลงทะเบียน			ผู้ได้รับเงินอุดหนุน	สัดส่วนผู้ได้รับเงินอุดหนุน (ร้อยละ)
	ชาย	หญิง	รวม		
ขอนแก่น	46,530	43,481	90,011	59,543	66.15
มหาสารคาม	26,779	25,026	51,805	34,418	66.44
ร้อยเอ็ด	36,319	34,929	71,248	47,532	66.71
เลย	20,043	19,061	39,104	25,320	64.75
หนองคาย	14,887	14,247	29,134	19,586	67.23
หนองบัวลำภู	16,234	15,531	31,765	21,018	66.17
อุดรธานี	44,168	41,713	85,881	56,893	66.25

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(4) จำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก

ข้อมูลจำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก มีจำนวนทั้งสิ้น 605 แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 202 แห่ง รองลงมา จังหวัดเลย มีจำนวน 100 แห่ง และจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 73 แห่ง ตามลำดับ

จำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก (หน่วย : แห่ง)

ภาพที่ 14 ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

3.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

3.2.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

(1) สัดส่วนประชากรเพศหญิง จำแนกกลุ่มอายุ

ข้อมูลสัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 26-59 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 1,888,863 คน รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 767,202 คน ตามมาด้วยกลุ่มอายุ 0-17 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 631,397 คน และ กลุ่มอายุ 18-25 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 352,425 คน จังหวัดที่มีประชากรเพศหญิงมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 906,712 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 788,846 คน

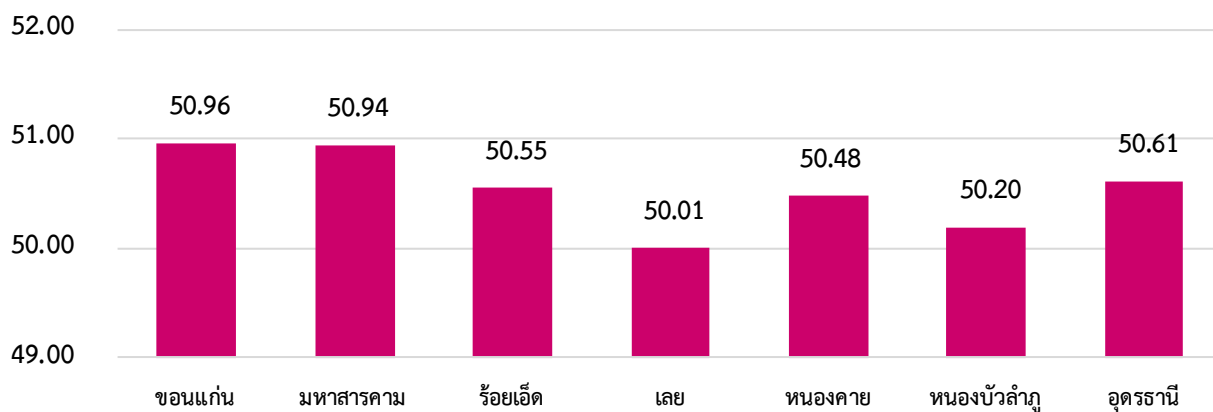
ตารางที่ 65 สัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ

จังหวัด	0 - 17 ปี	18 - 25 ปี	26 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	อื่น ๆ	รวม
ขอนแก่น	152,042	83,735	469,017	199,617	2,301	906,712
มหาสารคาม	78,041	49,445	245,331	104,345	658	477,820
ร้อยเอ็ด	107,896	59,588	338,824	141,905	1,303	649,516
เลย	58,649	29,486	158,443	68,118	2,908	317,604
หนองคาย	46,112	25,922	132,156	52,173	3,100	259,463
หนองบัวลำภู	47,160	25,325	132,580	48,972	399	254,436
อุดรธานี	141,497	78,924	412,512	152,072	3,841	788,846

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

ข้อมูลสัดส่วนประชากรเพศหญิง ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนประชากรเพศหญิงมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 50.96 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 50.94 และจังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 50.61

สัดส่วนประชากรเพศหญิง (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 15 สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(2) ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง

ข้อมูลจำนวนจดทะเบียนหย่าในปี พ.ศ. 2563 – 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนจดทะเบียนหย่ามากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดขอนแก่นมีจำนวน 3,922 คน รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 3,329 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มจำนวนจดทะเบียนหย่าที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 66 จำนวนจดทะเบียนหย่า

จังหวัด	จำนวนทะเบียนหย่า (หน่วย : คู่)			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	3,128	2,951	3,693	3,922
มหาสารคาม	1,361	1,343	1,560	1,709
ร้อยเอ็ด	1,853	1,696	2,120	2,235
เลย	1,155	1,175	1,452	1,411
หนองคาย	843	811	1,034	1,034
หนองบัวลำภู	747	720	944	915
อุดรธานี	2,481	2,496	3,201	3,329

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

ข้อมูลจำนวนจดทะเบียนสมรส ในปี พ.ศ. 2563 – 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนจดทะเบียนสมรสมากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 6,594 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 5,455 คน และจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 4,031 คน ตามลำดับ

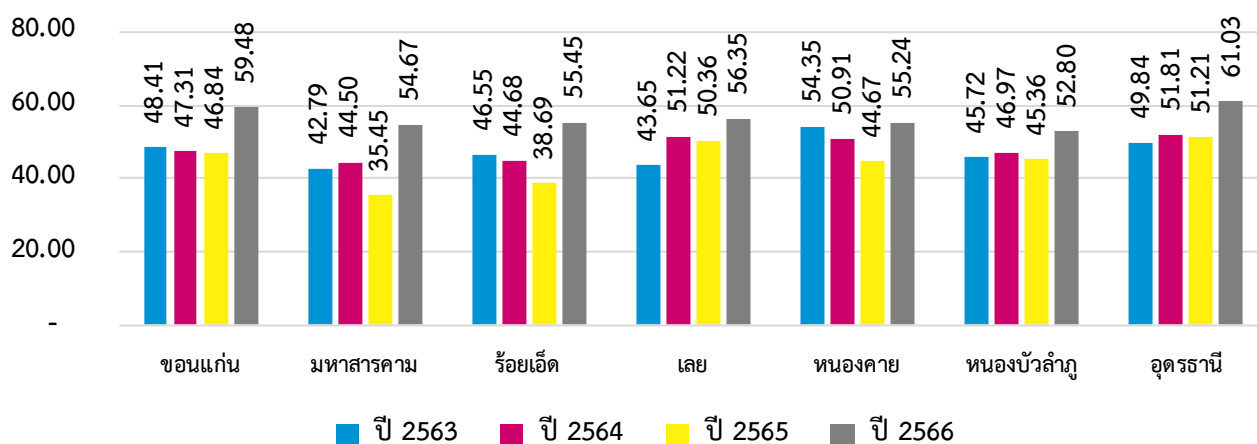
ตารางที่ 67 จำนวนจดทะเบียนสมรส

จังหวัด	จำนวนทะเบียนสมรส (หน่วย : คู่)			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	6,461	6,238	7,884	6,594
มหาสารคาม	3,181	3,018	4,400	3,126
ร้อยเอ็ด	3,981	3,796	5,480	4,031
เลย	2,646	2,294	2,883	2,504
หนองคาย	1,551	1,593	2,315	1,872
หนองบัวลำภู	1,634	1,533	2,081	1,733
อุดรธานี	4,978	4,818	6,251	5,455

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

ข้อมูลอัตราการหย่าร้างต่อการสมรส ในปี พ.ศ. 2563 – 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรส มากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 61.03 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 59.48 และจังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 56.35

อัตราการหย่าร้างต่อการสมรส (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 16 อัตราการหย่าร้างต่อการสมรส

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(3) ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง

ข้อมูลค่าเฉลี่ยดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีค่าเฉลี่ยดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 75.73 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 75.69 และ จังหวัดหนองบัวลำภู คิดเป็นค่าเฉลี่ย 74.47

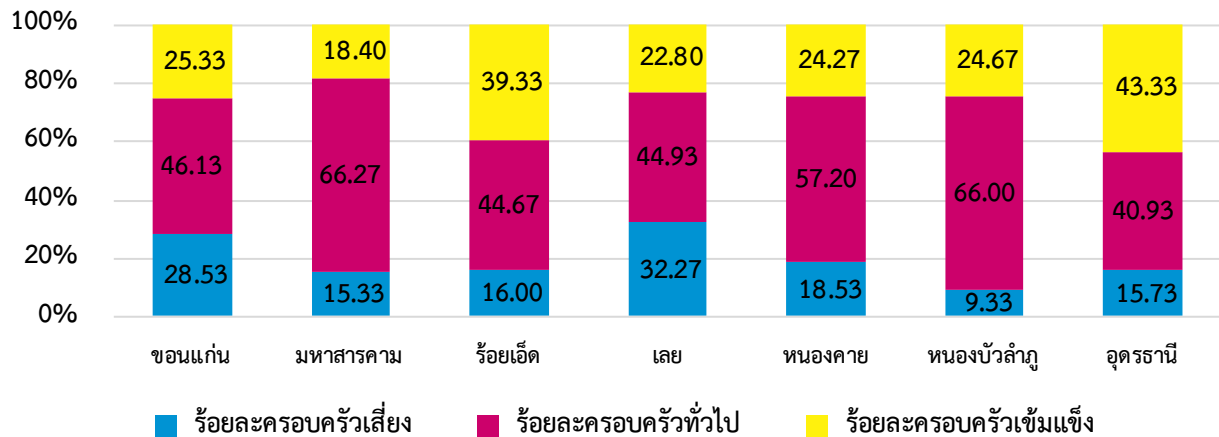
ตารางที่ 68 ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2566

จังหวัด	จำนวนครอบครัวที่สำรวจ	ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งในภาพรวม
ขอนแก่น	750	71.04
มหาสารคาม	750	72.95
ร้อยเอ็ด	750	75.73
เลย	750	68.84
หนองคาย	750	71.95
หนองบัวลำภู	750	74.47
อุดรธานี	750	75.69

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

ข้อมูลร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม ในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมา คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 39.33 และจังหวัดที่มีร้อยละครอบครัวเสี่ยงมากที่สุด คือ จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 66.27 รองลงมา คือ จังหวัดหนองบัวลำภู คิดเป็นร้อยละ 66.00

ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 17 ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

ข้อมูลร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านสัมพันธภาพมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 80.52 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัวมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 78.90 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยการพึ่งตนเอง ความพอเพียง ทางด้านเศรษฐกิจมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 66.97 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยด้านสุขภาพครอบครัวมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 76.79 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้มากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด 74.79 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยด้านทุนทางสังคมมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 78.31 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยง และการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก/วิกฤติ คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 75.31

ตารางที่ 69 ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ

ดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ	ขอนแก่น	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด	เลย	หนองคาย	หนองบัวลำภู	อุดรธานี
สัมพันธภาพ	75.03	77.21	79.94	72.30	76.47	80.20	80.52
การทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว	74.18	75.99	78.59	70.62	74.40	77.63	78.90
การพึ่งตนเอง ความพอเพียงทางด้านการเศรษฐกิจ	64.49	65.31	67.43	63.69	65.42	66.55	66.97
สุขภาพครอบครัว	70.95	73.88	76.79	70.48	72.38	76.72	76.74
เทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้	70.19	72.06	74.79	65.45	71.03	72.54	74.40
ทุนทางสังคม	72.78	74.61	78.31	70.89	72.90	75.07	77.16
การหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก/วิกฤติ	69.69	71.61	74.27	68.45	71.05	72.54	75.13

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

3.2.2 ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

(1) จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ข้อมูลจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 219 ครอบครัว จังหวัดที่มีจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 49 คน เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ตารางที่ 70 จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัด	ชาย	หญิง	รวม (หน่วย : คน)
ขอนแก่น	3	17	20
มหาสารคาม	1	32	33
ร้อยเอ็ด	7	29	36
เลย	3	26	29
หนองคาย	13	26	39
หนองบัวลำภู	2	11	13
อุดรธานี	10	39	49

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

(2) ประเภทความรุนแรง

ข้อมูลจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย มีจำนวนทั้งสิ้น 119 คน ด้านเพศ มีจำนวนทั้งสิ้น 30 คน ด้านจิตใจ มีจำนวนทั้งสิ้น 63 คน และมีผู้เสียชีวิต จำนวนทั้งสิ้น 7 คน และจังหวัดที่มีจำนวนผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 49 คน

ตารางที่ 71 จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ

จังหวัด	ด้านร่างกาย	ด้านเพศ	ด้านจิตใจ	เสียชีวิต
ขอนแก่น	13	6	-	1
มหาสารคาม	21	-	12	-
ร้อยเอ็ด	13	3	19	1
เลย	13	9	6	1
หนองคาย	23	4	11	1
หนองบัวลำภู	9	2	2	-
อุดรธานี	27	6	13	3

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

(3) ช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ข้อมูลช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 49 คน รองลงมา คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 39 คน และช่วงอายุที่ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 36 – 59 ปี มีจำนวน 82 คน รองลงมา คือ ช่วงอายุ 19 – 35 ปี มีจำนวน 71 คน เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า ช่วงอายุของผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในวัยแรงงานเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 72 ช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัด	0 - 6 ปี	7 - 12 ปี	13 - 18 ปี	19 - 35 ปี	36 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
ขอนแก่น	-	2	-	8	3	7
มหาสารคาม	1	3	-	9	14	6
ร้อยเอ็ด	-	3	2	15	11	5
เลย	-	4	3	7	14	1
หนองคาย	-	5	2	12	14	6
หนองบัวลำภู	-	-	2	3	6	2
อุดรธานี	-	3	2	17	20	7

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

(4) สาเหตุการทำความรุนแรง

ข้อมูลประเภทสาเหตุการกระทำความรุนแรง ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีการกระทำความรุนแรงมากที่สุดคือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 94 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลประเภทสาเหตุการกระทำความรุนแรง พบว่า สาเหตุการกระทำความรุนแรง ที่มากที่สุด ได้แก่ ประเภทยาเสพติด มีจำนวน 53 คน รองลงมา คือ ประเภทสุราและบันดาลโทสะ มีจำนวน 25 คน และประเภทสุรา มีจำนวน 24 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 73 ประเภทสาเหตุการทำความรุนแรง

สาเหตุการกระทำความรุนแรง	ขอนแก่น	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด	เลย	หนองคาย	หนองบัวลำภู	อุดรธานี
ยาเสพติด	4	11	4	3	11	7	13
สุรา	1	3	8	3	5	1	3
การพนัน	-	1	-	1	2	-	-
หย่าร้าง	-	1	2	-	1	-	2
หึงหวง	1	-	4	5	4	-	6
บันดาลโทสะ	4	1	3	3	4	-	5
ความเครียดทางเศรษฐกิจ	-	1	-	-	-	-	1
ปัญหาสุขภาพกาย	2	2	-	-	3	-	1
ปัญหาสุขภาพจิต	2	3	2	-	2	1	1
มีความรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจมากกว่า	-	1	3	5	1	1	1
สุรา+ยาเสพติด	3	1	1	1	-	1	1
หึงหวง+บันดาลโทสะ	-	-	1	1	1	1	1
หึงหวง+หย่าร้าง	3	-	2	2	1	-	8
สุรา+บันดาลโทสะ	-	4	6	5	4	-	6
ยาเสพติด+บันดาลโทสะ	-	4	-	-	-	1	-

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

3.2.3 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.2.3.1 สตรีกลุ่มเปราะบาง

(1) อัตราการว่างงานในสตรี

ข้อมูลอัตราการว่างงานในสตรี ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอัตราการว่างงานในสตรีมากที่สุดคือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 1.31 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 0.92 และจังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 0.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 74 อัตราการว่างงานในสตรี

จังหวัด	กำลังแรงงานเพศหญิง	ผู้ว่างงานเพศหญิง	อัตราการว่างงานในสตรี
ขอนแก่น	452,973	1,174	0.26
มหาสารคาม	185,689	181	0.10
ร้อยเอ็ด	261,139	2,400	0.92
เลย	135,340	-	-
หนองคาย	103,651	778	0.75
หนองบัวลำภู	123,097	614	0.50
อุดรธานี	276,421	3,633	1.31

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

(2) ลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง

ข้อมูลจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้างมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 173 คน เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างเพิ่มขึ้น ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 75 จำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง

จังหวัด	ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	128	114	242	68	39	107	85	27	112	95	78	173
มหาสารคาม	19	14	33	13	16	29	15	5	20	7	12	19
ร้อยเอ็ด	14	10	24	12	12	24	12	19	31	30	29	59
เลย	4	4	8	8	5	13	3	3	6	17	14	31
หนองคาย	10	4	14	12	12	24	57	6	63	6	13	19
หนองบัวลำภู	2	3	5	2	1	3	9	1	10	13	15	28
อุดรธานี	57	30	87	53	22	75	99	27	126	27	21	48

ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2566)

ข้อมูลสัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้างมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดหนองคาย คิดเป็นร้อยละ 68.42 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้างเพิ่มขึ้น ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดหนองคาย และจังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 76 สัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง

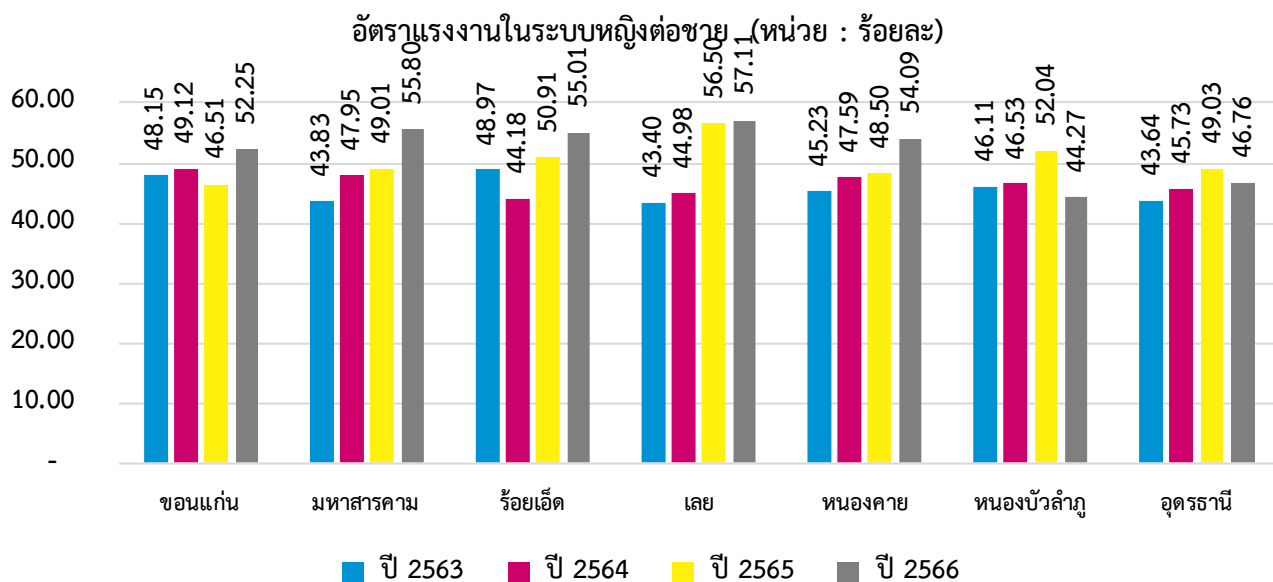
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	47.11	36.45	24.11	45.09
มหาสารคาม	42.42	55.17	25.00	63.16
ร้อยเอ็ด	41.67	50.00	61.29	49.15
เลย	50.00	38.46	50.00	45.16
หนองคาย	28.57	50.00	9.52	68.42
หนองบัวลำภู	60.00	33.33	10.00	53.57
อุดรธานี	34.48	29.33	21.43	43.75

ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2566)

3.2.3.2 ความเสมอภาคระหว่างเพศ

(1) อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย

ข้อมูลอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชายมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 57.11 เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดที่มีอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชายเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย

ภาพที่ 18 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย
ที่มา : การสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

(2) สตรีและองค์กรที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้อมูลสตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวนทั้งสิ้น 10,942 แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 2,662 คน จำนวนสตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีจำนวนทั้งสิ้น 2,304,771 คน จังหวัดที่มีจำนวนสตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนทั้งสิ้น 548,060 คน

ตารางที่ 77 สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

จังหวัด	องค์กร (หน่วย : แห่ง)	บุคคล (หน่วย : คน)
ขอนแก่น	2,422	548,060
มหาสารคาม	2,091	355,834
ร้อยเอ็ด	2,662	467,808
เลย	923	225,671
หนองคาย	775	205,096
หนองบัวลำภู	773	170,597
อุดรธานี	1,296	331,705

ที่มา : สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

3.2.4 เครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

ข้อมูลเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวนทั้งสิ้น 918 ศูนย์ จังหวัดที่มีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 223 ศูนย์ จำนวนศพค. ที่จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณะประโยชน์ มีจำนวนทั้งสิ้น 62 ศูนย์ จังหวัดที่มีศพค. ที่จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณะประโยชน์มากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 25 ศูนย์ จำนวนศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำทารุณในครอบครัวระดับตำบล (ศปก.ต.) มีจำนวนทั้งสิ้น 95 ศูนย์ จังหวัดที่มีศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำทารุณในครอบครัวระดับตำบล (ศปก.ต.) มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 30 ศูนย์

ตารางที่ 78 เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

จังหวัด	ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)	ศพค. ที่จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณะประโยชน์	ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำทารุณในครอบครัวระดับตำบล (ศปก.ต.)
ขอนแก่น	223	8	30
มหาสารคาม	140	14	3
ร้อยเอ็ด	199	25	23
เลย	100	15	13
หนองคาย	67	-	11
หนองบัวลำภู	66	-	6
อุดรธานี	123	-	9

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2566)

3.3 ด้านผู้สูงอายุ

3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ

(1) จำนวนผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ

ข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้สูงอายุที่มากที่สุด คือ อายุ 60 – 69 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 801,488 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่มากที่สุด คือ อายุ 60 – 69 ปีมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 203,080 คน รองลงมาผู้สูงอายุ 70 – 79 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 435,858 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่มากที่สุด คือ อายุ 70 – 79 ปี มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 113,759 คน และ ผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 167,736 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 46,328 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 79 จำนวนผู้สูงอายุ

จังหวัด	60 - 69 ปี			70 - 79 ปี			80 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	93,714	109,366	203,080	50,654	63,105	113,759	19,182	27,146	46,328
มหาสารคาม	49,810	56,233	106,043	27,288	34,823	62,111	8,617	13,289	21,906
ร้อยเอ็ด	66,970	76,328	143,298	36,699	46,502	83,201	11,896	19,075	30,971
เลย	36,526	38,637	75,163	18,354	20,267	38,621	7,114	9,214	16,328
หนองคาย	26,593	29,565	56,158	11,987	15,332	27,319	5,223	7,276	12,499
หนองบัวลำภู	25,709	28,039	53,748	12,451	15,158	27,609	3,750	5,775	9,525
อุดรธานี	76,698	87,300	163,998	36,755	46,483	83,238	11,890	18,289	30,179

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(2) สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

ข้อมูลสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรมากที่สุด คือ จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 20.49 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 20.41 จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 20.26 จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 20.04 เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดเลย จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ดได้เข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์แล้ว

ตารางที่ 80 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

จังหวัด	จำนวนประชากร	จำนวนผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป	สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร	ลักษณะของสังคม
ขอนแก่น	1,779,373	363,167	20.41	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
มหาสารคาม	937,915	190,060	20.26	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
ร้อยเอ็ด	1,284,836	257,470	20.04	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
เลย	635,142	130,112	20.49	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
หนองคาย	514,021	95,976	18.67	สังคมสูงอายุ
หนองบัวลำภู	506,872	90,882	17.93	สังคมสูงอายุ
อุดรธานี	1,558,528	277,415	17.80	สังคมสูงอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*ลักษณะของสังคมสูงอายุ คือ สัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10

**ลักษณะของสังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ คือ สัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20

3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.3.2.1 ผู้สูงอายุ ตัดบ้าน ตัดเตียง ตัดสังคม

ข้อมูลการคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนการคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียงมากที่สุด คือจังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 222,532 คน รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 124,193 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มจำนวนการคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียงที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย และจังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 81 การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง

จังหวัด	ปี 2563				ปี 2564				ปี 2565				ปี 2566			
	ติดสังคม	ตัดบ้าน	ตัดเตียง	รวมคัดกรอง	ติดสังคม	ตัดบ้าน	ตัดเตียง	รวมคัดกรอง	ติดสังคม	ตัดบ้าน	ตัดเตียง	รวมคัดกรอง	ติดสังคม	ตัดบ้าน	ตัดเตียง	รวมคัดกรอง
ขอนแก่น	239,284	9,182	1,265	249,731	233,475	9,646	1,535	244,656	179,616	6,163	854	186,633	118,084	5,342	767	124,193
มหาสารคาม	128,154	5,200	668	134,022	126,688	5,061	660	132,409	125,333	4,840	623	130,796	94,645	4,061	556	99,262
ร้อยเอ็ด	161,551	4,378	774	166,703	188,285	4,557	791	193,633	174,226	3,931	723	178,880	88,505	2,601	645	91,751
เลย	95,801	1,884	537	98,222	101,700	2,493	579	104,772	103,164	2,526	583	106,273	106,891	3,250	700	110,841
หนองคาย	58,926	2,250	262	61,438	57,996	2,586	397	60,979	65,274	3,613	453	69,340	65,769	2,407	367	68,543
หนองบัวลำภู	64,009	2,127	226	66,362	67,402	2,767	279	70,448	69,914	3,332	287	73,533	26,818	1,061	133	28,012
อุดรธานี	187,823	4,001	591	192,415	183,572	3,996	691	188,259	188,146	4,682	817	193,645	214,639	7,183	710	222,532

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

ข้อมูลสัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคมมากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 96.46 จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดบ้านมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 4.30 และจังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดเตียงมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 0.70 เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มสัดส่วนผู้สูงอายุติดบ้านและติดเตียงเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 82 สัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง

จังหวัด	ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง
ขอนแก่น	95.82	3.68	0.51	95.43	3.94	0.63	96.24	3.30	0.46	95.08	4.30	0.62
มหาสารคาม	95.62	3.88	0.50	95.68	3.82	0.50	95.82	3.70	0.48	95.35	4.09	0.56
ร้อยเอ็ด	96.91	2.63	0.46	97.24	2.35	0.41	97.40	2.20	0.40	96.46	2.83	0.70
เลย	97.54	1.92	0.55	97.07	2.38	0.55	97.07	2.38	0.55	96.44	2.93	0.63
หนองคาย	95.91	3.66	0.43	95.11	4.24	0.65	94.14	5.21	0.65	95.95	3.51	0.54
หนองบัวลำภู	96.45	3.21	0.34	95.68	3.93	0.40	95.08	4.53	0.39	95.74	3.79	0.47
อุดรธานี	97.61	2.08	0.31	97.51	2.12	0.37	97.16	2.42	0.42	96.45	3.23	0.32

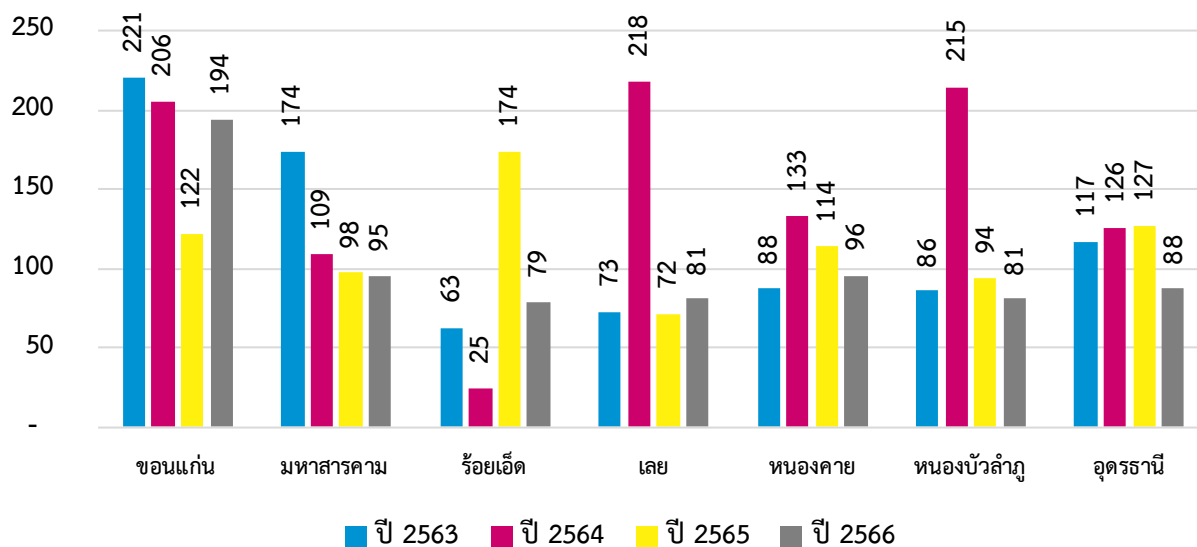
ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

3.3.2.2 การทำงานของผู้สูงอายุ

(1) ผู้สูงอายุที่ก้ำยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ

ข้อมูลผู้สูงอายุที่ก้ำยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ในปี พ.ศ. 2566 ที่มีผู้สูงอายุที่ก้ำยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 194 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดเลย และจังหวัดหนองคาย มีจำนวนผู้สูงอายุที่ก้ำยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น

ผู้สูงอายุที่ก้ำยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 19 ผู้สูงอายุที่ก้ำยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

(2) แรงงานผู้สูงอายุต่อผู้มีงานทำทั้งหมด

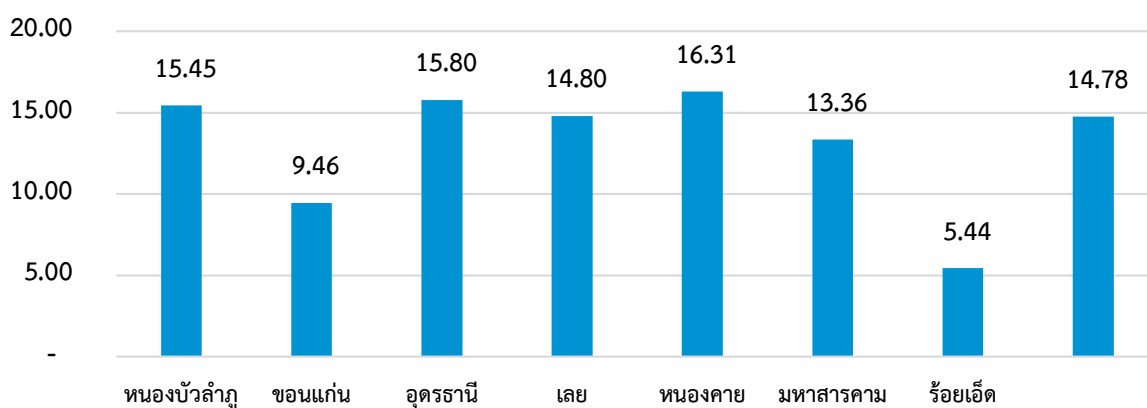
ข้อมูลผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนผู้มีงานทำมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 168,505 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่ทำงานมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 961,207 คน จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงานมากที่สุด คือ จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 21.28 และจังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงานน้อยที่สุด คือ จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 15.62 ของแรงงานผู้มีงานทำทั้งหมด

ตารางที่ 83 ผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน

จังหวัด	ผู้มีงานทำทั้งหมด			ผู้สูงอายุที่ทำงาน			สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงาน (หน่วย : ร้อยละ)
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
ขอนแก่น	502,402	458,805	961,207	96,201	72,304	168,505	17.53
มหาสารคาม	218,081	197,654	415,735	45,874	42,600	88,474	21.28
ร้อยเอ็ด	309,436	272,979	582,415	66,447	57,515	123,961	21.28
เลย	141,478	129,203	270,681	22,603	19,688	42,292	15.62
หนองคาย	123,045	98,031	221,076	20,935	16,297	37,232	16.84
หนองบัวลำภู	140,055	122,995	263,050	27,806	23,189	50,995	19.39
อุดรธานี	353,476	291,064	644,541	60,697	44,785	105,482	16.37

ที่มา : โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรกลุ่มสถิติแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงาน (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 20 สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงาน

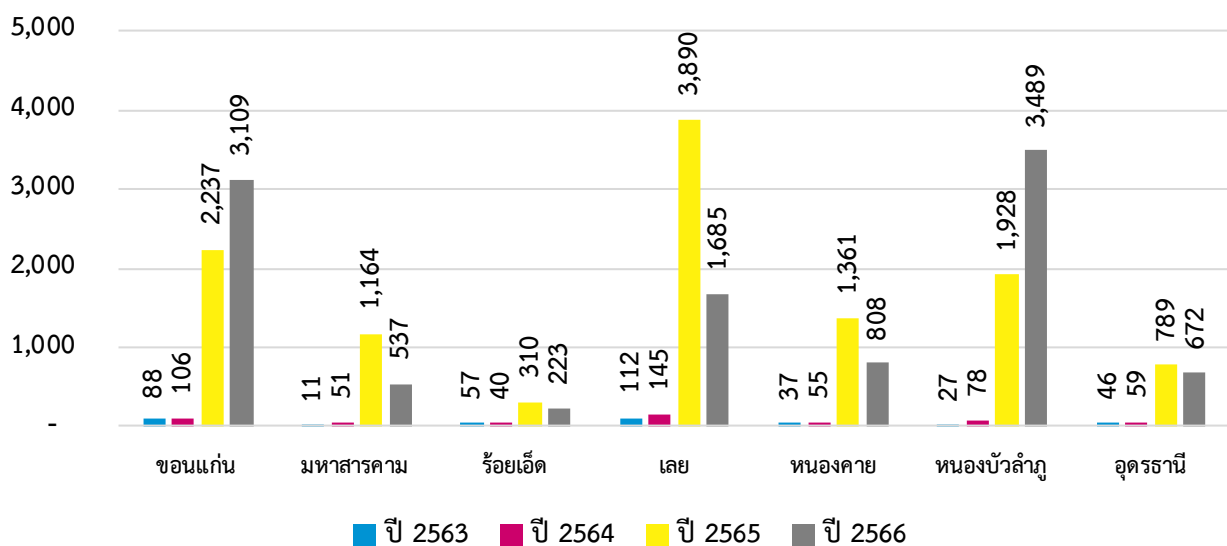
ที่มา : โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรกลุ่มสถิติแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

3.3.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

(1) ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี

ข้อมูลผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ในปี พ.ศ. 2566 ที่มีผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณีมากที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 3,489 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดมีจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณีเพิ่มขึ้น ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น และ จังหวัดหนองบัวลำภู

ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี (หน่วย : คน)

ภาพที่ 21 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

(2) การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก

ข้อมูลการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบากทั้งสิ้น 1,065 คน จังหวัดที่มีการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบากมากที่สุด คือ จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 188 คน รองลงมา คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 170 คน และจังหวัดเลย มีจำนวน 167 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 84 การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก

จังหวัด	การสงเคราะห์ผู้สูงอายุ (หน่วย : คน)
ขอนแก่น	160
มหาสารคาม	188
ร้อยเอ็ด	107
เลย	167
หนองคาย	170
หนองบัวลำภู	124
อุดรธานี	149

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

(3) เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

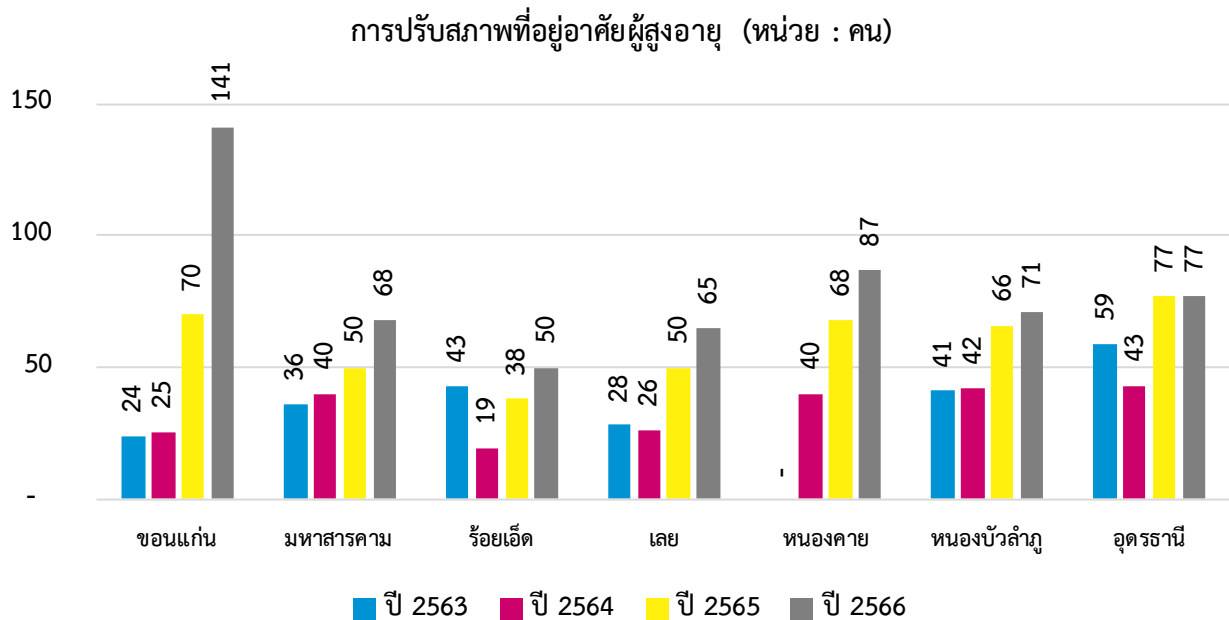
ข้อมูลเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีเครือข่ายด้านคลังปัญญาผู้สูงอายุ มีจำนวนทั้งสิ้น 2,925 คน จังหวัดที่มีจำนวนคลังปัญญาผู้สูงอายุมากที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 718 คน เครือข่ายด้าน ศพอส. มีจำนวนทั้งสิ้น 240 แห่ง จังหวัดมีจำนวน ศพอส. มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 83 แห่ง เครือข่ายด้านโรงเรียนผู้สูงอายุ มีจำนวนทั้งสิ้น 272 แห่ง จังหวัดมีจำนวนโรงเรียนผู้สูงอายุมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 67 แห่ง

ตารางที่ 85 เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ

จังหวัด	คลังปัญญาผู้สูงอายุ (คน)	ศพอส. (แห่ง)	โรงเรียนผู้สูงอายุ (แห่ง)
ขอนแก่น	554	83	31
มหาสารคาม	466	23	51
ร้อยเอ็ด	91	41	67
เลย	565	22	38
หนองคาย	274	14	10
หนองบัวลำภู	718	46	49
อุดรธานี	257	11	26

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

ข้อมูลการปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีการปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 141 คน รองลงมา คือ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 87 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มจำนวนการปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น

ภาพที่ 22 การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

ข้อมูลผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวนทั้งสิ้น 1,249,565 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น 317,111 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นในทุกปี

ตารางที่ 86 ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	281,931	295,445	307,540	317,111
มหาสารคาม	152,390	159,781	166,325	171,675
ร้อยเอ็ด	210,213	219,860	227,781	235,017
เลย	105,467	110,880	115,056	119,054
หนองคาย	69,617	74,031	78,061	81,329
หนองบัวลำภู	71,870	75,997	79,411	82,538
อุดรธานี	212,189	223,697	233,848	242,841

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2566)

3.4 ด้านคนพิการ

3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ

(1) คนพิการต่อประชากร จำแนกช่วงอายุ

ข้อมูลจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 159,855 คน รองลงมาคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน อายุ 26-59 ปี มีจำนวน 92,776 คน จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน อายุ 18 - 25 ปี มีจำนวน 9,888 คน จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน อายุ 7 - 17 ปี มีจำนวน 9,092 คน จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนอายุ 0 - 6 ปี มีจำนวน 1,529 คน จังหวัดที่มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดที่มีสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุด คือ จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 4.84 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนเพิ่มขึ้นทุกปี

ตารางที่ 87 จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน

จังหวัด	0 - 6 ปี			7 - 17 ปี			18 - 25 ปี			26 - 59 ปี			60 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	203	124	327	1,719	944	2,663	2,097	933	3,030	13,628	7,953	21,581	18,037	23,100	41,137
มหาสารคาม	113	63	176	570	406	976	681	377	1,058	6,718	3,901	10,619	8,084	9,859	17,943
ร้อยเอ็ด	192	109	301	1,011	489	1,500	938	527	1,465	11,508	6,372	17,880	14,497	19,073	33,570
เลย	86	58	144	536	288	824	643	283	926	5,954	3,647	9,601	9,034	10,199	19,233
หนองคาย	83	46	129	442	241	683	427	282	709	4,223	2,410	6,633	4,313	4,347	8,660
หนองบัวลำภู	71	45	116	410	239	649	486	296	782	4,893	2,968	7,861	5,715	7,194	12,909
อุดรธานี	200	136	336	1,132	665	1,797	1,257	661	1,918	11,926	6,675	18,601	12,248	14,155	26,403

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

ตารางที่ 88 สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน

จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	3.51	3.59	3.69	3.86
มหาสารคาม	3.02	3.06	3.11	3.28
ร้อยเอ็ด	3.92	3.99	4.06	4.26
เลย	4.59	4.67	4.72	4.84
หนองคาย	3.02	3.07	3.14	3.27
หนองบัวลำภู	3.95	4.04	4.15	4.40
อุดรธานี	2.84	2.90	2.98	3.15

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

(2) สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการ

ข้อมูลสัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการมากที่สุด คือ จังหวัดเลย 14.78 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู คิดเป็นร้อยละ 14.20 และ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 13.04

ตารางที่ 89 สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการ

จังหวัด	จำนวนผู้สูงอายุ	จำนวนผู้สูงอายุจดทะเบียนคนพิการ	สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการ
ขอนแก่น	363,167	41,137	11.33
มหาสารคาม	190,060	17,943	9.44
ร้อยเอ็ด	257,470	33,570	13.04
เลย	130,112	19,233	14.78
หนองคาย	95,976	8,660	9.02
หนองบัวลำภู	90,882	12,909	14.20
อุดรธานี	277,415	26,403	9.52

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

(2) คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

ข้อมูลคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีคนพิการประเภทต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ คนพิการประเภททางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 133,977 คน รองลงมา คนพิการประเภททางการได้ยินหรือสื่อความหมาย มีจำนวนทั้งสิ้น 50,478 คน และคนพิการประเภททางการมองเห็น มีจำนวน 31,794 คน ตามลำดับ จังหวัดที่มีคนพิการประเภททางการมองเห็นมากที่สุด คือ จังหวัด

ร้อยเอ็ด มีจำนวน 10,337 คน จังหวัดที่มีคนพิการประเภททางการได้ยินหรือสื่อความหมายมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 11,559 คน จังหวัดที่มีคนพิการประเภททางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 35,369 คน จังหวัดที่มีคนพิการประเภทจิตใจหรือพฤติกรรมมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่นคนพิการประเภทสติปัญญามากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 4,720 คน จังหวัดที่มีคนพิการประเภททางการเรียนรู้มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 1,264 คน จังหวัดที่มีคนพิการประเภทออทิสติกมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 495 คน จังหวัดที่มีคนพิการมากกว่า 1 ประเภทมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 3,182 คน

ตารางที่ 90 คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

ประเภทความพิการ	ขอนแก่น	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด	เลย	หนองคาย	หนองบัวลำภู	อุดรธานี
ทางการเห็น	6,799	3,506	10,337	2,330	1,888	1,974	4,960
ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	11,559	6,319	7,386	9,156	3,188	4,228	8,642
ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	35,369	14,555	25,953	12,750	7,920	12,151	25,279
ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	5,146	2,714	5,046	3,592	1,317	1,601	3,492
ทางสติปัญญา	4,720	2,096	3,042	1,898	1,049	1,382	3,536
ทางการเรียนรู้	1,264	138	183	101	161	60	302
ทางออทิสติก	495	179	289	133	137	76	344
พิการมากกว่า 1 ประเภท	3,182	1,265	2,480	768	1,104	801	2,500
ไม่ระบุ	204	-	-	-	50	44	-

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.4.2.1 การศึกษาของคนพิการ

(1) นักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม

ข้อมูลจำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวมระดับชั้นอนุบาลมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 31 คน จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวมระดับชั้นประถมศึกษามากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 8,820 คน มีจำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวมระดับชั้นมัธยมมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 2,859 คน จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนรวมมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 11,710 คน

ตารางที่ 91 จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม

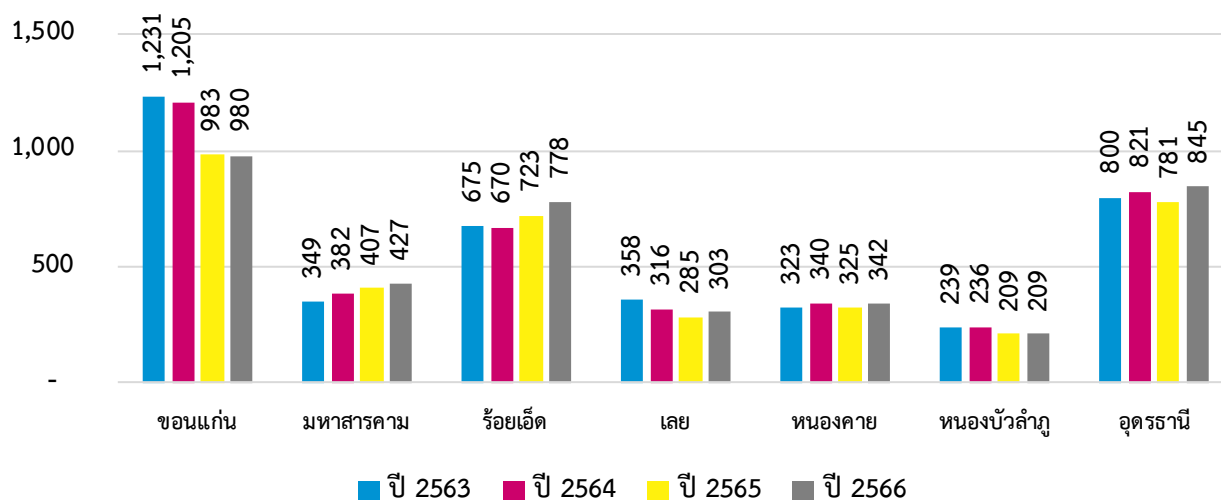
จังหวัด	อนุบาล			ประถมศึกษา			มัธยมศึกษา			คนพิการเรียนร่วม		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	11	9	20	5,576	2,336	7,912	2,108	643	2,751	7,695	2,988	10,683
มหาสารคาม	7	4	11	3,639	1,547	5,186	948	264	1,212	4,594	1,815	6,409
ร้อยเอ็ด	6	6	12	3,000	1,311	4,311	1,301	366	1,667	4,307	1,683	5,990
เลย	19	1	20	2,014	839	2,853	696	198	894	2,729	1,038	3,767
หนองคาย	6	9	15	2,492	1,128	3,620	539	169	708	3,037	1,306	4,343
หนองบัวลำภู	1	1	2	2,317	909	3,226	576	178	754	2,894	1,088	3,982
อุดรธานี	24	7	31	6,096	2,724	8,820	2,155	704	2,859	8,275	3,435	11,710

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา 1/2566)

(2) คนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ

ข้อมูลจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 980 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีแนวโน้มจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดหนองคาย

จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 23 จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ

ที่มา : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566)

3.4.2.2 การทำงานของคนพิการ

(1) สถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

ข้อมูลสถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสถานประกอบการมีลูกจ้าง 100 คนขึ้นไปมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 92 แห่ง อัตราส่วนรับคนพิการเข้าทำงานมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 325 คน

ตารางที่ 92 การรับคนพิการเข้าทำงาน

จังหวัด	สถานประกอบการมีลูกจ้าง 100 คน ขึ้นไป (แห่ง)	อัตราส่วนรับคนพิการเข้าทำงาน (คน)
ขอนแก่น	92	325
มหาสารคาม	16	40
ร้อยเอ็ด	28	147
เลย	12	24
หนองคาย	8	13
หนองบัวลำภู	11	27
อุดรธานี	54	135

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

(2) สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

ข้อมูลสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงานมากที่สุด คือ สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงานตาม ม.33 มีจำนวนทั้งสิ้น 163 คน โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงานตาม ม.33 มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 64 คน จังหวัดที่มีสัดส่วนส่งเงินเข้ากองทุนตาม ม.34 มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 2 คน จังหวัดที่มีสัดส่วนให้สัมปทานฯ ตามม.35 มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 5 คน จังหวัดที่รับคนพิการตาม ม.33 และให้สัมปทานตาม ม.35 มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 8 คน

ตารางที่ 93 สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน	ขอนแก่น	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด	เลย	หนองคาย	หนองบัวลำภู	อุดรธานี
รับคนพิการเข้าทำงานตาม ม.33	64	13	20	10	7	9	40
ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตาม ม.34	2	-	2	-	-	-	1
ให้สัมปทานฯ ตาม ม.35	5	3	-	-	-	-	2
รับคนพิการตาม ม.33 และให้สัมปทานฯ ตาม ม.35	8	-	-	-	-	1	-
ส่งเงินตาม ม.34 และให้สัมปทานฯ ตาม ม.35	-	-	-	-	-	-	-
รับคนพิการ ตาม ม.33 ส่งเงิน ตาม ม.34 และให้สัมปทานฯ ตาม ม.35	-	-	-	-	1	-	1
ปฏิบัติตามกฎหมายแต่ไม่ครบอัตราส่วน	1	-	1	-	-	-	1
ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย	8	-	-	-	-	-	8

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

3.4.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านคนพิการ

ข้อมูลเครือข่ายด้านคนพิการ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนศูนย์บริการคนพิการจังหวัด มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ศูนย์ จำนวนศูนย์บริการคนพิการทั่วไป มีจำนวนทั้งสิ้น 555 ศูนย์ จำนวนองค์กรด้านคนพิการ มีจำนวนทั้งสิ้น 147 องค์กร จังหวัดที่มีจำนวนศูนย์บริการคนพิการทั่วไปมากที่สุด คือจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 159 ศูนย์ จังหวัดที่มีจำนวนองค์กรด้านคนพิการทั่วไปมากที่สุด คือจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 159 คน จังหวัดที่มีจำนวนองค์กรด้านคนพิการมากที่สุด คือร้อยเอ็ด มีจำนวน 27 องค์กร

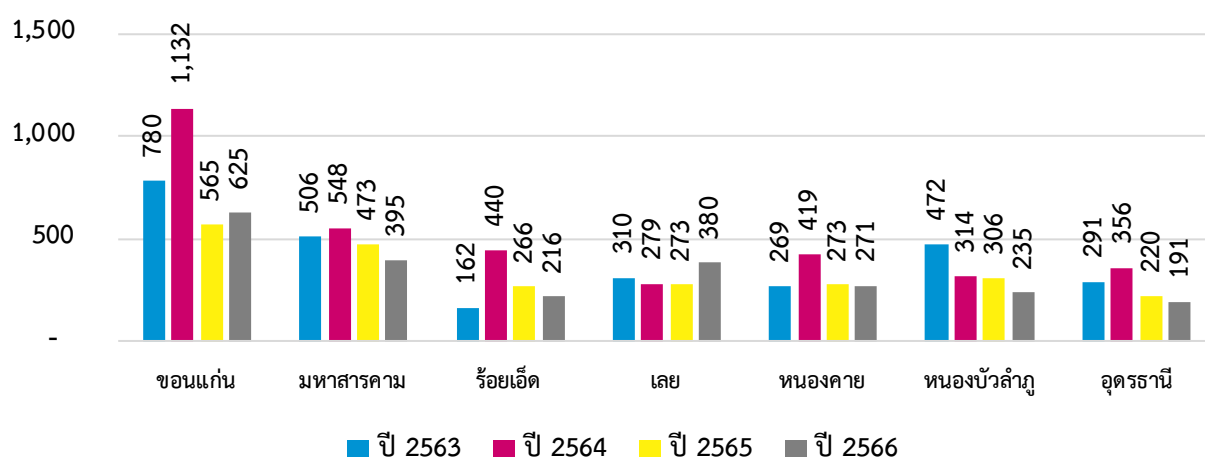
ตารางที่ 94 เครือข่ายด้านคนพิการ

จังหวัด	ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด	ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป	องค์กรด้านคนพิการ
ขอนแก่น	1	92	32
มหาสารคาม	1	30	14
ร้อยเอ็ด	1	159	27
เลย	1	103	26
หนองคาย	1	48	6
หนองบัวลำภู	1	53	12
อุดรธานี	1	70	30

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

ข้อมูลการบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนการบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 625 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 395 คน และจังหวัดเลย มีจำนวน 380 คน

การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 24 การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

ข้อมูลการจัดบริการสำหรับคนพิการ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนการให้บริการกายอุปกรณ์มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 37 คน จำนวนการบริการผู้ช่วยคนพิการ (PA) มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 79 คน จำนวนบริการคนพิการมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 300 คน จำนวนบริการล่ามภาษามือมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 2 คน

ตารางที่ 95 การจัดบริการสำหรับคนพิการ

จังหวัด	การให้บริการกายอุปกรณ์ (คน)	บริการผู้ช่วยคนพิการ (PA)	บริการคนพิการ (คน)	บริการล่ามภาษามือ (คน)
ขอนแก่น	37	79	170	1
มหาสารคาม	10	29	88	-
ร้อยเอ็ด	36	67	300	1
เลย	14	10	50	-
หนองคาย	10	19	40	-
หนองบัวลำภู	-	36	55	1
อุดรธานี	12	39	60	2

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

ข้อมูลจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ มีจำนวนทั้งสิ้น 269,580 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 67,864 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 96 จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ

จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ขอนแก่น	64,898	66,035	66,504	67,864
มหาสารคาม	29,611	29,875	29,791	30,420
ร้อยเอ็ด	52,037	52,590	52,890	54,062
เลย	29,782	30,482	30,449	30,690
หนองคาย	15,732	16,036	16,192	16,477
หนองบัวลำภู	20,503	20,788	21,112	21,625
อุดรธานี	45,920	46,836	47,209	48,442

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2566)

ข้อมูลสัดส่วนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีสัดส่วนผู้รับเงินเบี้ยความพิการมากที่สุด คือ จังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 99.88 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 98.86 และจังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 98.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 97 สัดส่วนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ

จังหวัด	ผู้รับเงินเบี้ยความพิการ	จำนวนคนพิการ	สัดส่วนคนพิการรับเบี้ยความพิการ
ขอนแก่น	67,864	68,738	98.73
มหาสารคาม	30,420	30,772	98.86
ร้อยเอ็ด	54,062	54,716	98.80
เลย	30,690	30,728	99.88
หนองคาย	16,477	16,814	98.00
หนองบัวลำภู	21,625	22,317	96.90
อุดรธานี	48,442	49,055	98.75

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2566)

3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง

3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง

(1) การให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

ข้อมูลการให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ในปี พ.ศ. 2565 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนการให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ในปี พ.ศ. 2566 มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 95 คน รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 81 คน จังหวัดที่มีจำนวนการให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งน้อยที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 5 คน

ตารางที่ 98 การให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

จังหวัด	ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	70	15	85	68	13	81
มหาสารคาม	9	13	22	17	10	27
ร้อยเอ็ด	10	9	19	17	4	21
เลย	6	5	11	13	7	20
หนองคาย	10	6	16	12	9	21
หนองบัวลำภู	10	4	14	5	-	5
อุดรธานี	71	23	94	69	26	95

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

(2) ผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท

ข้อมูลจำนวนผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท ในปี พ.ศ. 2565 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนผู้แสดงความสามารถมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 62 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 56 คน และจังหวัดเลย มีจำนวน 54 คน โดยผู้แสดงความสามารถประเภทดนตรีมากที่สุด มีจำนวน 247 คน รองลงมา ได้แก่ การแสดงศิลปะ มีจำนวน 14 คน และการแสดงนาฏศิลป์ มีจำนวน 11 คน

ตารางที่ 99 จำนวนผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท

จังหวัด	รวมทั้งหมด	จำแนกประเภทการแสดง					
		ดนตรี	นาฏศิลป์	ละคร	ศิลปะ	กายกรรม	อื่น ๆ
ขอนแก่น	62	59	-	-	-	-	3
มหาสารคาม	45	45	-	-	-	-	-
ร้อยเอ็ด	52	51	1	-	-	-	-
เลย	54	35	4	1	14	-	-
หนองคาย	7	3	4	-	-	-	-
หนองบัวลำภู	-	-	-	-	-	-	-
อุดรธานี	56	54	2	-	-	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

(3) จำนวนคนขอทาน

ข้อมูลจำนวนคนขอทาน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีคนขอทานรวมจำนวนทั้งสิ้น 326 คน จังหวัดที่มีจำนวนคนขอทานมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 87 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 57 คน และจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 54 ตามลำดับ

ตารางที่ 100 จำนวนคนขอทาน

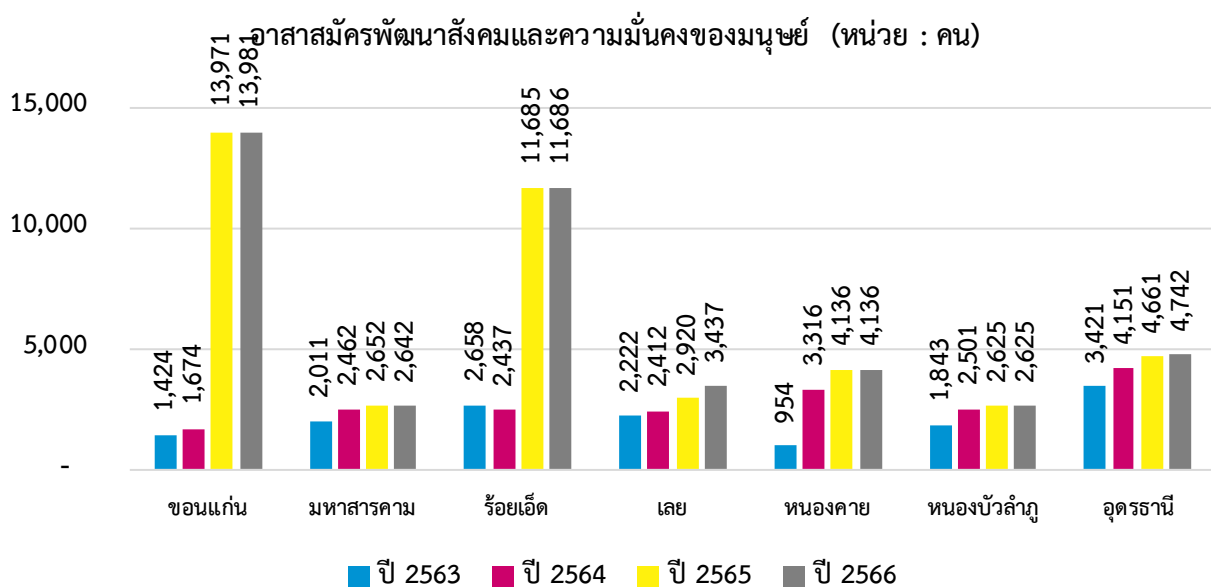
จังหวัด	คนขอทานรวม (หน่วย : คน)
ขอนแก่น	87
มหาสารคาม	54
ร้อยเอ็ด	35
เลย	46
หนองคาย	18
หนองบัวลำภู	29
อุดรธานี	57

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลการจัดระเบียบคนขอทาน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

3.5.2 เครือข่าย/สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง

(1) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 13,981 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น และจังหวัดที่มีสัดส่วนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต่อประชากรมากที่สุด คือ จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 356 คน ต่อจำนวนประชากรทั้งหมด รองลงมาได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 328 คน และจังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 193 คน ตามลำดับ

ภาพที่ 25 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ที่มา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ตารางที่ 101 สัดส่วนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อประชากร

จังหวัด	จำนวน อพม. (คน)	ประชากรกลางปี 2566 (คน)	สัดส่วนต่อประชากร*
ขอนแก่น	13,981	1,778,210	127
มหาสารคาม	2,642	940,443	356
ร้อยเอ็ด	11,686	1,286,706	110
เลย	3,437	632,184	184
หนองคาย	4,136	510,018	123
หนองบัวลำภู	2,625	506,900	193
อุดรธานี	4,742	1,553,009	328

ที่มา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

*สัดส่วนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) 1 คน ต่อจำนวนประชากรกลางปี (คน)

(2) ภาคิเริอขาย

ข้อมูลเริอขายองคักรภาครฐและองคักรภาครฐกิจ Corporate Social Responsibility (CSR) สะสมปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนองคักรภาครฐและองคักรภาครฐกิจ Corporate Social Responsibility (CSR) จำนวนทั้งสิ้น 142 แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนองคักรภาครฐและองคักรภาครฐกิจ Corporate Social Responsibility (CSR) มากที่สุดคือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 50 แห่ง รองลงมา ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 37 แห่ง และจังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 17 แห่ง ตามลำดับ

ตารางที่ 102 เริอขายองคักรภาครฐและองคักรภาครฐกิจ Corporate Social Responsibility (CSR)

จังหวัด	CSR สะสม ปี 2563 - 2566 (หน่วย : แห่ง)
ขอนแก่น	10
มหาสารคาม	37
ร้อยเอ็ด	11
เลย	7
หนองคาย	10
หนองบัวลำภู	17
อุดรธานี	50

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

ข้อมูลองค์กรพัฒนาเอกชน พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนองค์กรพัฒนาเอกชน มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนทั้งสิ้น 475 แห่ง รองลงมา ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 359 แห่ง และจังหวัดเลย มีจำนวน 264 แห่ง ตามลำดับ

ตารางที่ 103 องค์กรพัฒนาเอกชน

จังหวัด	องค์กรพัฒนาเอกชน					
	มูลนิธิ	สมาคม	องค์กร สาธารณประโยชน์	องค์กรสถาน สาธารณกุศล	กลุ่ม ชมรม ฯ	รวม
ขอนแก่น	167	249	54	-	5	475
มหาสารคาม	4	3	16	-	4	27
ร้อยเอ็ด	101	236	18	-	4	359
เลย	128	115	14	-	7	264
หนองคาย	4	2	8	-	4	18
หนองบัวลำภู	-	-	8	-	1	9
อุดรธานี	120	-	20	-	5	145

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

ข้อมูลองค์กรภาคประชาชน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ที่มีจำนวนองค์กรภาคประชาชนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนทั้งสิ้น 2,439 แห่ง รองลงมา ได้แก่ จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 2,397 แห่ง และจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 1,852 แห่ง ตามลำดับ

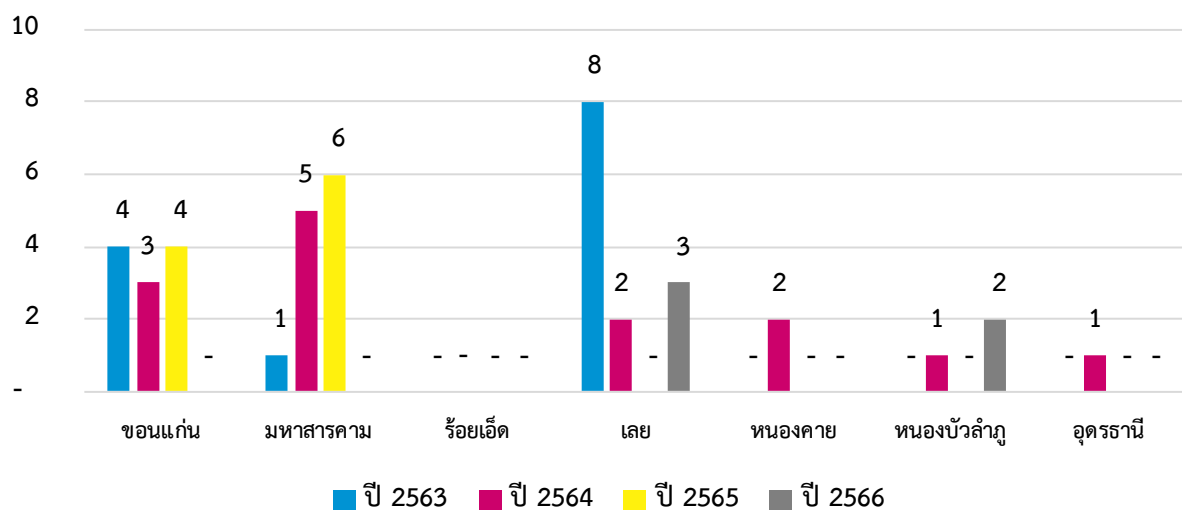
ตารางที่ 104 องค์กรภาคประชาชน

จังหวัด	องค์กรภาคประชาชน					
	องค์กรชุมชน	สภาองค์กรชุมชน	องค์กรสวัสดิการชุมชน	กลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชน	กลุ่มชมรม ฯ	รวม
ขอนแก่น	-	117	128	117	2,077	2,439
มหาสารคาม	-	114	117	106	834	1,171
ร้อยเอ็ด	-	165	155	127	1,405	1,852
เลย	-	94	52	80	928	1,154
หนองคาย	-	65	31	53	2,248	2,397
หนองบัวลำภู	-	69	51	51	485	656
อุดรธานี	-	141	110	139	1,254	1,644

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

ข้อมูลองค์กรสาธารณประโยชน์ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนองค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวนทั้งสิ้น 5 แห่ง โดยจังหวัดที่มีองค์กรสาธารณประโยชน์มากที่สุด คือ จังหวัดเลย มีจำนวน 3 องค์กร และจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 2 องค์กร ตามลำดับ

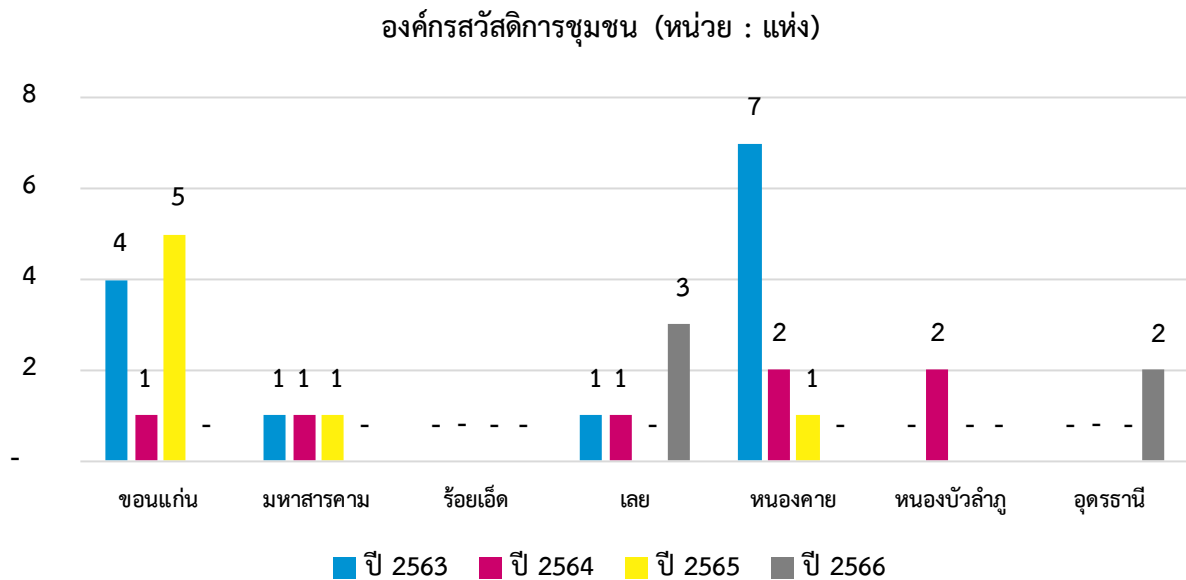
องค์กรสาธารณประโยชน์ (หน่วย : แห่ง)

ภาพที่ 26 องค์กรสาธารณประโยชน์

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

ข้อมูลองค์กรสวัสดิการชุมชน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 องค์กรสวัสดิการชุมชน มีจำนวนทั้งสิ้น 5 แห่ง โดยจังหวัดที่มีองค์กรสวัสดิการชุมชนมากที่สุด คือ จังหวัดเลย มีจำนวน 3 องค์กร และจังหวัดอุดรธานี จำนวน 2 องค์กร ตามลำดับ

ภาพที่ 27 องค์กรสวัสดิการชุมชน

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

4.1 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่

4.1.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

ข้อมูลสถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 143,764 คน โดยปัญหาที่กลุ่มเปราะบางพบมากที่สุด ได้แก่ ด้าน รายได้ จำนวน 89,560 คน รองลงมา ด้านความเป็นอยู่ จำนวน 8,829 คน ด้านสุขภาพ จำนวน 5,453 คน ด้านการศึกษา 4,951 คน และด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน 4,936 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 105 กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook แยกรายมิติ

กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook	ปี 2566
จำนวนคนเปราะบาง	143,764
- ด้านความเป็นอยู่	8,829
- ด้านการศึกษา	4,951
- ด้านสุขภาพ	5,453
- ด้านรายได้	89,560
- ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ	4,936

ข้อมูลสถานการณ์กลุ่มเปราะบางตามฐานข้อมูลระบบข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง จังหวัด จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า จำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 124,193 ครัวเรือน ครัวเรือนที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงมีจำนวน 8,829 คน ระดับความเปราะบางของครัวเรือนมากที่สุด คือ ระดับที่ 2 ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย และมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง 1-2 คน มีจำนวน 76,812 ครัวเรือน รองลงมา คือ ระดับที่ 1 ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีไม่เกิน 100,000 บาท มีจำนวน 43,496 ครัวเรือน

ตารางที่ 106 ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง

ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง	ปี 2566
จำนวนครัวเรือนเปราะบาง	124,193
ระดับความเปราะบางของครัวเรือน	
- ระดับ 0	734
- ระดับ 1	43,493
- ระดับ 2	76,812
- ระดับ 3	3,154

4.1.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

การขับเคลื่อนงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของครัวเรือนเปราะบางในระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ (MSO - Logbook) ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต สรุปผลการรายงาน ได้ดังนี้

1) จัดเวทีประชุมหารือการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของครัวเรือนเปราะบางในระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ (MSO - Logbook)

(1) มีแผนการกำกับ ติดตาม ครัวเรือนเปราะบางของกลุ่มจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ 7 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี

(2) ทบทวนการจัดสรรกลุ่มเป้าหมายครัวเรือนเปราะบางให้กับหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่รับผิดชอบ

(3) ทบทวนรูปแบบการวัดผลการดำเนินงาน

2) กำกับติดตามการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัด

(1) กำกับติดตาม ครั้งที่ 1 การดำเนินงานของกลุ่มจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ในการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง ได้ร้อยละ 50 จากเป้าหมายครัวเรือนเปราะบาง ซึ่งมีผลการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ข้อมูล ณ วันที่ 13 มีนาคม 2567 ดังนี้

- 1) จังหวัดขอนแก่น ดำเนินการได้ 254 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 1,606 ครัวเรือน ร้อยละ 15.82
- 2) จังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการได้ 44 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 438 ครัวเรือน ร้อยละ 10.05
- 3) จังหวัดร้อยเอ็ด ดำเนินการได้ 12 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 438 ครัวเรือน ร้อยละ 2.74
- 4) จังหวัดเลย ดำเนินการได้ 13 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 438 ครัวเรือน ร้อยละ 2.97
- 5) จังหวัดหนองคาย ดำเนินการได้ 390 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 1,022 ครัวเรือน ร้อยละ 38.16
- 6) จังหวัดหนองบัวลำภู ดำเนินการได้ 584 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 293 ครัวเรือน ร้อยละ 50.17
- 7) จังหวัดอุดรธานี ดำเนินการได้ 245 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 876 ครัวเรือน ร้อยละ 27.97

(2) กำกับติดตาม ครั้งที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ในการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง ได้ร้อยละ 100 จากเป้าหมายครัวเรือนเปราะบาง ซึ่งมีผลการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ข้อมูล ณ วันที่ 14 มิถุนายน 2567 ดังนี้

- 1) จังหวัดขอนแก่น ดำเนินการได้ 1,609 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 1,606 ครัวเรือน ร้อยละ 100.18
- 2) จังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการได้ 282 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 438 ครัวเรือน ร้อยละ 64.38
- 3) จังหวัดร้อยเอ็ด ดำเนินการได้ 339 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 438 ครัวเรือน ร้อยละ 77.39
- 4) จังหวัดเลย ดำเนินการได้ 421 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 438 ครัวเรือน ร้อยละ 96.11
- 5) จังหวัดหนองคาย ดำเนินการได้ 1,305 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 1,022 ครัวเรือน ร้อยละ 127.63
- 6) จังหวัดหนองบัวลำภู ดำเนินการได้ 563 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 584 ครัวเรือน ร้อยละ 96.40
- 7) จังหวัดอุดรธานี ดำเนินการได้ 662 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 876 ครัวเรือน ร้อยละ 75.57

(3) ปัจจัยความสำเร็จ

- 1) ทีมปฏิบัติการในหน่วยงาน One Home มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน และมีการประชุมซักซ้อมความเข้าใจเพื่อให้ปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน
- 2) เครือข่าย และภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้การช่วยเหลือในการดำเนินงานในพื้นที่ได้เป็นอย่างดีโดยใช้กลไก อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
- 3) มีการเชื่อมโยงและส่งกลับข้อมูลระหว่างกัน ในหน่วยงาน One Home และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

(4) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัด

- 1) มีความล่าช้าในการใช้ระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ (MSO - Logbook) เนื่องจากมีการทบทวนสิทธิ์ผู้ใช้งานระบบฯ ในทุกระดับ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของระบบงานสารสนเทศ และป้องกันการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ส่งผลให้การบันทึกข้อมูลครัวเรือนเปราะบางล่าช้าและไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้
- 2) ระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ (MSO - Logbook) ไม่สามารถวัดผลการดำเนินงานและกรอกข้อมูลที่บ้านที่เข้าระบบได้ ซึ่งการวัดผลการดำเนินงานจะต้องรอการรายงานผลจากกองตรวจราชการและศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเท่านั้น ทำให้เกิดความล่าช้า และไม่ทราบผลการดำเนินงานที่จังหวัดทำได้
- 3) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ดำเนินการลงพื้นที่ช่วยเหลือและบันทึกข้อมูลครัวเรือนเปราะบางในระบบฯ แต่ไม่สามารถนำมานับผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้
- 4) การบันทึกข้อมูลในระบบฯ มีข้อจำกัดในเรื่องรหัสของแต่ละครัวเรือน เนื่องจากต้องใช้รหัสที่บ้านที่ข้อมูลนั้นๆ ในการเข้าไปแก้ไขข้อมูลจึงจะสามารถทำได้
- 5) ผู้ใช้งานระบบสมุดพกอิเล็กทรอนิกส์ (MSO - Logbook) แต่ละ User ของจังหวัดไม่สามารถเข้าไปแก้ไข/บันทึกข้อมูลครัวเรือนเปราะบางที่ User อื่นสร้างได้ ทำให้การบันทึกข้อมูลการช่วยเหลือต้องมาค้นหา User ที่สร้างครัวเรือนนั้น ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน
- 6) ผู้รับผิดชอบงาน MSO - Logbook มีภาระงานจำนวนมาก ไม่สามารถบันทึกข้อมูลได้ทันที
- 7) ข้อมูลมีความซ้ำซ้อนกัน บันทึกข้อมูลผู้ประสบปัญหาเข้าหลายระบบ ปัญหาเรื่องการเชื่อมโยงข้อมูล ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละกรม

ข้อมูลตามพื้นที่

4.2 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues

ประเด็นการเตือนภัยทางสังคม ประจำปี 2567 เป็นการวิเคราะห์ และแจ้งเตือนถึงโอกาสเกิดวิกฤติ หรือแนวโน้มภาวะทางสังคมที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายกระทรวง พม. และสังคมโดยรวมในระดับพื้นที่ มีจำนวน 6 ประเด็น ได้แก่

1. ประเด็นความรุนแรงในครอบครัว พบว่า สถิติการแจ้งเหตุร้องเรียนความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ปี พ.ศ. 2566 จำนวน 44 ราย โดยจังหวัดที่ได้รับแจ้งร้องเรียนความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดจันทบุรี ตามลำดับ การคาดการณ์ของสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุจึงมีแนวโน้มที่จะเกิดเพิ่มมากขึ้นตามสัดส่วนจำนวนผู้สูงอายุที่มากขึ้นตามกันและสถิติการแจ้งเหตุเด็กถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ปี พ.ศ. 2566 จำนวน 94 ราย โดยจังหวัดที่ได้รับแจ้งร้องเรียนเด็กถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว มากที่สุด ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดอุดรธานี ตามลำดับ จากปัญหาดังกล่าว ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวคือ สภาพสังคมในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็น สื่อในโทรทัศน์ โซเชียลมีเดีย อินเทอร์เน็ต คลิปภาพยนตร์ ละคร การ์ตูน ที่มีความรุนแรงแอบแฝงอยู่

2. รังแกเด็ก Kid เสี่ยงโรคซึมเศร้า พบว่า จำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าสะสมที่ได้รับการวินิจฉัยและรักษาในจังหวัดในพื้นที่ สสว.5 ย้อนหลังสามปี (2564-2566) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 4 ของประเทศ จังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าสะสมมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด ตามลำดับ อย่างไรก็ตามข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก คาดการณ์ไว้ใน Provisional agenda item 6-2 ว่า ตั้งแต่ปี 2554 ในปี 2572 นั้น โรคซึมเศร้า จะขึ้นมาเป็นสาเหตุของภาระโรคในระดับโลก และการเป็นสาเหตุของการฆ่าตัวตายอันดับ 2 ในกลุ่มคนอายุ 15-29 ปี ซึ่งเป็นวัยหนุ่มสาวที่เป็นกำลังหลักให้กับประเทศชาติ ดังนั้นเราจึงควรตระหนักว่าโรคซึมเศร้า คือภัยใกล้ตัว ที่ควรทำความรู้จัก และหาแนวทางการป้องกันก่อนจะนำไปสู่ปัญหาการฆ่าตัวตายต่อไป

3. ครอบครัวหย่าร้าง ปัญหาที่เพิ่มขึ้นของครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว พบว่า จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า สถิติการหย่าร้างการหย่าร้างกลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 ย้อนหลังสามปี (2564-2566) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี จังหวัดที่มีจำนวนการหย่าร้างมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด ตามลำดับ จำนวนการหย่าร้างที่เพิ่มมากขึ้นยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในครอบครัว โดยเฉพาะสามีและภรรยาซึ่งเป็นคนตั้งต้นครอบครัวใหม่ ได้รับแรงกดดันมาจากการใช้ชีวิตภายนอกครอบครัว

โดยเฉพาะความตึงเครียดจากสภาพการทำงานมีมากขึ้น เมื่อกลับมาสู่ครอบครัวต่างมีความตึงเครียดกลับเข้ามาด้วย หากไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้ ก็จะไปสู่การทะเลาะเบาะแว้ง และทำให้ชีวิตครอบครัวยุติลง อีกทั้งมาจากต่างฝ่ายต่างพึ่งพาตนเองได้ มีงานทำ มีอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตัวเองได้ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งคู่ชีวิต สภาวะทางสังคมดังกล่าว นำไปสู่ให้การหย่าร้างเพิ่มมากขึ้น และเพิ่มจำนวนการเลี้ยงดูลูกเพียงลำพัง หรือครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวมากขึ้นเช่นเดียวกัน

4. อยู่อย่างเดียวตาย ภัยร้ายของผู้สูงอายุ พบว่า สาเหตุของผู้สูงอายุที่ต้องอาศัยอยู่ตามลำพังคนเดียว ได้แก่ การครองตัวเป็นโสด ไม่มีบุตร บุตรเสียชีวิต บุตรอยู่คนละบ้าน หรือบุตรอยู่ห่างไกล รวมถึงผู้สูงอายุในลักษณะที่เป็นหม้าย และสิ้นสุดสภาพการสมรสแล้ว ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวในกลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 ปี 2564 - 2563 พบว่า จังหวัดส่วนใหญ่มีแนวโน้มของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวตามลำพังในครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลสถิติจำนวนผู้สูงอายุจากกรมกิจการผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวน 1,408,905 คน

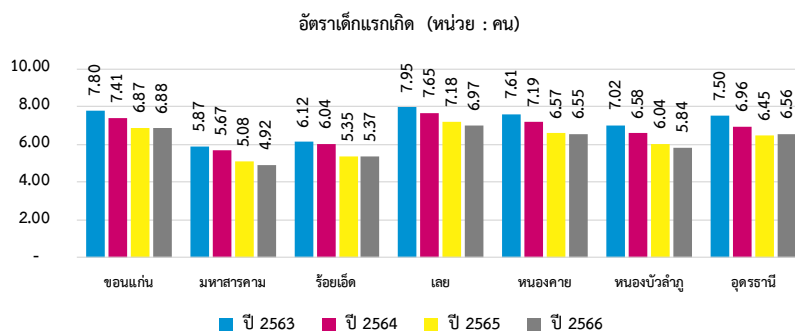
5. รักต่างวัย ในครอบครัวต่าง Gen พบว่า ครัวเรือนข้ามรุ่น หรือครัวเรือนแห่งกลาง เป็นครัวเรือนที่มีเด็กอยู่อาศัยกับปู่ย่าตายาย โดยไม่มีพ่อแม่อาศัยอยู่ด้วย ในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้าการเพิ่มขึ้นของครัวเรือนข้ามรุ่น ในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ไม่มากนัก ซึ่งจะมีสัดส่วนอยู่ประมาณร้อยละ 8 ของประชากรในวัยแรงงานทั้งหมด ซึ่งครัวเรือนข้ามรุ่นจะพบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พ่อแม่นิยมไปทำงานต่างถิ่นและส่งลูกให้ปู่ย่าตายายเลี้ยงดู จากผลการสำรวจกลุ่มประชากรในผลการประชุมสมัชชาสวัสดิการสังคมระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 2,775 คน พบว่า อยู่ในครอบครัวแห่งกลางจำนวน 39 ครอบครัว โดยจังหวัดที่มีจำนวนครอบครัวแห่งกลางมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดเลย, หนองบัวลำภู และมหาสารคาม ตามลำดับ

6. ครอบครัวโสด วิกฤติเด็กเกิดน้อย พบว่า จำนวนการเกิดทางทะเบียนราษฎรจังหวัดในพื้นที่ สสว.5 ย้อนหลังสามปี (2564-2566) มีอัตราการเกิดประชากรมีแนวโน้มลดลง โดยจังหวัดที่มีจำนวนอัตราการเกิดมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด ตามลำดับ โดยจะส่งผลกระทบต่อประชากรมีจำนวนลดลง ครอบครัวจะเปลี่ยนไป ครอบครัวขยายจะหายไปกลายเป็นครอบครัวเดี่ยว การอยู่ลำพัง และตายจากอย่างโดดเดี่ยว และสังคมจะเปลี่ยนแปลงความผูกพันในเชิงเครือญาติเริ่มหายไป

จากรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 (สสว.5) ได้สรุปประเด็นที่สำคัญ ตามกลุ่มเป้าหมาย 5 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ด้านเด็กและเยาวชน

กราฟแสดงอัตราเด็กแรกเกิด

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

ข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ 0 - 6 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 409,678 คน จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ 7 - 17 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 888,863 คน จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ 18 - 25 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 714,234 คน จากข้อมูลจำนวนเด็กแรกเกิด พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 44,671 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มของจำนวนเด็กแรกเกิดที่ลดลงสอดคล้องกับวิกฤตเด็กเกิดน้อย ทำให้จำนวนประชากรมีจำนวนลดลงเรื่อยๆ ซึ่งส่งผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจ เช่น ด้านการขาดแคลนแรงงาน และส่งผลในเชิงโครงสร้างทางสังคม รูปแบบครอบครัวที่เปลี่ยนไปในอนาคตได้ ทั้งนี้สถานการณ์เด็กเกิดน้อยควรผลักดันให้เป็น “วาระแห่งชาติ” ให้รัฐบาลมีนโยบายและมาตรการส่งเสริมเด็กและเยาวชน รวมไปถึงการเตรียมพร้อมสำหรับรูปแบบครอบครัวหลากหลาย สร้างรากฐานครอบครัวที่ดี และส่งเสริมการเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็กที่เติบโตอย่างมีคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลด้านการศึกษา พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปของแต่ละจังหวัดส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้มากขึ้น ในขณะเดียวกัน ข้อมูลอัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 10 - 14 ปี มีแนวโน้มที่ลดลง นอกจากนี้ยังพบการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่มีแนวโน้มการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัด

มหาสารคาม ในขณะที่ข้อมูลจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ส่วนใหญ่มีแนวโน้มของจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ที่ลดลงเช่นกัน จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนได้รับการจัดสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่เข้าถึงมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมีจำนวนที่ลดลง ทั้งนี้รัฐควรต้องส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อให้ได้รับการจัดสวัสดิการและได้รับการคุ้มครองอย่างทั่วถึง เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminalization ของเด็กและเยาวชนต่อไป

2. ด้านสตรีและครอบครัว

ตารางแสดงจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัด	ชาย	หญิง	รวม (หน่วย : คน)
ขอนแก่น	3	17	20
มหาสารคาม	1	32	33
ร้อยเอ็ด	7	29	36
เลย	3	26	29
หนองคาย	13	26	39
หนองบัวลำภู	2	11	13
อุดรธานี	10	39	49

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว พบว่า ข้อมูลจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 219 ครอบครัว โดยผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย สำหรับประเภทของการถูกระทำความรุนแรงมากที่สุด คือ ด้านร่างกาย มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตใจ และด้านเพศ ตามลำดับ และช่วงอายุที่ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 36 – 59 ปี มีจำนวน 82 คน รองลงมา คือ ช่วงอายุ 19 – 35 ปี มีจำนวน 71 คน เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า ช่วงอายุของผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในวัยแรงงานเป็นส่วนใหญ่ จากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว จึงเป็นหนึ่งในประเด็นปัญหาที่นำไปสู่อัตราการหย่าร้าง โดยพบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มจำนวนจดทะเบียนหย่าที่เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาใช้อย่างเคร่งครัด อีกทั้งยังได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือ และกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหา และส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว โดยพบว่า พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวนทั้งสิ้น 918 ศูนย์ จำนวน ศพค. ที่จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณะประโยชน์ มีจำนวนทั้งสิ้น 62 ศูนย์ จำนวนศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวระดับตำบล (ศปก.ต.) มีจำนวนทั้งสิ้น

95 ศูนย์ ซึ่งปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการความร่วมมือขับเคลื่อนอย่างเชิงรุกเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ได้ต่อไปมากขึ้น

3. ด้านผู้สูงอายุ

ตารางแสดงสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

จังหวัด	จำนวนประชากร	จำนวนผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป	สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร	ลักษณะของสังคม
ขอนแก่น	1,779,373	363,167	20.41	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
มหาสารคาม	937,915	190,060	20.26	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
ร้อยเอ็ด	1,284,836	257,470	20.04	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
เลย	635,142	130,112	20.49	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
หนองคาย	514,021	95,976	18.67	สังคมสูงอายุ
หนองบัวลำภู	506,872	90,882	17.93	สังคมสูงอายุ
อุดรธานี	1,558,528	277,415	17.80	สังคมสูงอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

ข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป พบว่า จังหวัดที่อยู่ในพื้นที่เขตรับผิชอบของ สสว.5 มีจำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 1,405,082 คน เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดเลย จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด ได้เข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับรายงาน Policy Brief ปี พ.ศ. 2566 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ในปี พ.ศ. 2566 และคาดการณ์ว่าสังคมไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super-Aged Society) ในปี พ.ศ. 2576 จากสถานการณ์ผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น พบว่า จังหวัดที่อยู่ในพื้นที่เขตรับผิชอบของ สสว.5 มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง ที่มีแนวโน้มได้รับการคัดกรองเพิ่มขึ้น จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคมมากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 96.46 จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดบ้านมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 4.30 และจังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดเตียงมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 0.70 เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มสัดส่วนผู้สูงอายุติดบ้านและติดเตียงเพิ่มมากขึ้น

ด้านการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ พบว่า จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นในทุกปี โดยจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีจำนวนทั้งสิ้น 1,249,565 คน อีกทั้งยังมีแนวโน้มจำนวนการปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น จากการคาดการณ์แนวโน้มดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะการใช้งบประมาณด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการ ที่ครอบคลุมทุกมิติ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม สุขภาพ และสังคม

4. ด้านผู้พิการ

ตารางแสดงจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน

จังหวัด	0 - 6 ปี			7 - 17 ปี			18 - 25 ปี			26 - 59 ปี			60 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ขอนแก่น	203	124	327	1,719	944	2,663	2,097	933	3,030	13,628	7,953	21,581	18,037	23,100	41,137
มหาสารคาม	113	63	176	570	406	976	681	377	1,058	6,718	3,901	10,619	8,084	9,859	17,943
ร้อยเอ็ด	192	109	301	1,011	489	1,500	938	527	1,465	11,508	6,372	17,880	14,497	19,073	33,570
เลย	86	58	144	536	288	824	643	283	926	5,954	3,647	9,601	9,034	10,199	19,233
หนองคาย	83	46	129	442	241	683	427	282	709	4,223	2,410	6,633	4,313	4,347	8,660
หนองบัวลำภู	71	45	116	410	239	649	486	296	782	4,893	2,968	7,861	5,715	7,194	12,909
อุดรธานี	200	136	336	1,132	665	1,797	1,257	661	1,918	11,926	6,675	18,601	12,248	14,155	26,403

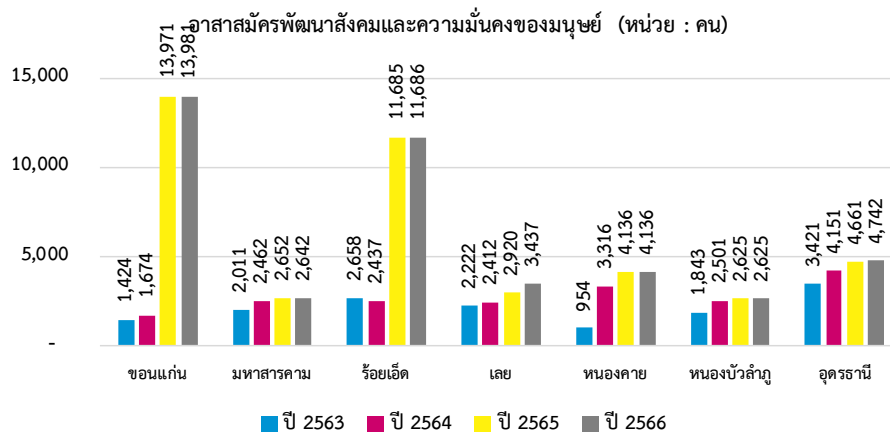
ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

ข้อมูลจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน มีจำนวนทั้งสิ้น 269,580 คน โดยช่วงอายุของคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 159,855 คน รองลงมา คนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน อายุ 26-59 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 92,776 คน จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน อายุ 18 - 25 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 9,888 คน จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน อายุ 7 - 17 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 9,092 คน จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนอายุ 0 - 6 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 1,529 คน ตามลำดับ โดยจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ มีจำนวนทั้งสิ้น 269,580 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังพบว่า ด้านการศึกษาของคนพิการนั้นมีแนวโน้มจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี โดยเฉพาะ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดหนองคาย

จากรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี 2566 พบว่า จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน ในปี 2565 มีจำนวนทั้งสิ้น 261,761 คน จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า คนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม อาจมีคนที่ตกหล่นในการจดทะเบียนคนพิการ ทำให้ยังเข้าไม่ถึงสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสให้คนพิการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการมากขึ้น รวมไปถึงการพิจารณาการจ่ายเบี้ยคนพิการที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กับคนพิการและผู้ดูแลคนพิการให้ได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลืออย่างครอบคลุมมากขึ้น

5. ด้านเครือข่ายกลุ่มเปราะบาง

ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี พ.ศ. 2563 - 2566 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 13,981 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังสี่ปี พบว่า จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น

ที่มา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ถือเป็นบุคคลหรือเครือข่ายที่สำคัญในการพัฒนาสังคมเป็นอย่างยิ่ง และยังเป็นอาสาสมัครที่มีหน้าที่ช่วยเหลือประชาชนตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็น การเฝ้าระวัง การสำรวจรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน อย่างไรก็ตาม จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมไปถึงการพัฒนาทักษะ และการเพิ่มสิทธิสวัสดิการเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนให้เกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น

6.1 บทสรุป

ที่ตั้งอาณาเขต

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และ จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบรวมกัน 54,406.53 ตารางกิโลเมตร หรือ คิดเป็น 34,070,772 ไร่

จำนวนประชากร

จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 7,177,735 คน ลดลง จากปีที่แล้ว จำนวน 7,244,886 คน แบ่งเป็นจำนวนประชากรอายุ 0 – 17 ปี มีจำนวน 1,298,541 คน จำนวนประชากรอายุ 18 – 25 ปี มีจำนวน 714,234 คน จำนวนประชากร 26-59 ปี มีจำนวน 3,759,878 คน จำนวนวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1,405,082 คน จังหวัดที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดได้แก่ จังหวัดขอนแก่น 1,779,373 คน จังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู 506,872 คน

ด้านสาธารณสุข

จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า แนวโน้มสัดส่วนจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ และ สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลต่อประชากรหนึ่งแสนคน มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา จากข้อมูล พบว่า แนวโน้มของผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายยังคงเพิ่มมากขึ้น จังหวัดที่มีอัตราการฆ่าตัวตาย สำเร็จเกินเกณฑ์เป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเลย และจังหวัดหนองคาย ตามลำดับ โดยที่จังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้ามากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น และอุดรธานี เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา

ประเด็นด้านเศรษฐกิจ

ภาพรวมของจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP) มีจำนวนเพิ่มขึ้น จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น อยู่ที่ 124,489 บาท จังหวัด ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม รองลงมาคือ จังหวัดหนองคาย และ หนองบัวลำภู และจังหวัดที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี โดยประเภหนี้สิน คือการกู้ยืมมากที่สุด โดยนำมาใช้จ่ายในครัวเรือน และเพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน

ข้อมูลจำนวนแรงงาน พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนแรงงานมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 944,664 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 6,399 คน โดยพบว่า

แนวโน้มอัตราการว่างงานมีจำนวนที่ลดลงเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา จำนวนแรงงานในระบบมีแนวโน้มลดลง โดยจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนแรงงานในระบบมากที่สุด และจำนวนแรงงานนอกระบบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยจังหวัดขอนแก่น มีจำนวนแรงงานนอกระบบมากที่สุดเช่นกัน

ด้านการศึกษา

จังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น โดยประเภทที่ด้อยโอกาสมากที่สุด คือ เด็กยากจน และจังหวัดที่มีเด็กนักเรียนยากจนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด ตามลำดับ และจังหวัดที่มีเด็กนักเรียนยากจนพิเศษมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม ตามลำดับ

ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ข้อมูลการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ พบว่า จังหวัดที่มีการรับแจ้งมากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย อยู่ในอันดับที่ 40 ของประเทศ จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในอันดับที่ 18 ของประเทศ จังหวัดที่มีการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด คือ จังหวัดเลย อยู่ในอันดับที่ 12 ของประเทศ และจังหวัดที่มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ประเภทเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี มากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนทั้งสิ้น 5 คน

ด้านที่อยู่อาศัย

ข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน มีจำนวนทั้งสิ้น 832 องค์กร มีสภาองค์กรชุมชนจำนวน 967 องค์กร มีจำนวนบ้านพอเพียงชนบท มีจำนวน 1,971 แห่ง และจังหวัดที่มีจำนวนครัวเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคงมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 546 ครัวเรือน

ด้านเด็กและเยาวชน

ข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ พบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนกลุ่มอายุ 0 - 6 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 409,678 คน จำนวนเด็กและเยาวชนกลุ่มอายุ 7 - 17 ปี มีจำนวน 888,863 คน จำนวนเด็กและเยาวชนกลุ่มอายุ 18 - 25 ปี มีจำนวน 714,234 คน ในภาพรวมจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า มีแนวโน้มเด็กแรกเกิดมีจำนวนที่ลดลงเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา สำหรับสถานการณ์ปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ 5 อันดับแรก ได้แก่ ครอบครัวยากจน การถูกละเลยทอดทิ้ง ปัญหาการศึกษา ปัญหาพฤติกรรม และปัญหาต้องการที่พักอาศัย ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบปัญหาเด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ โดยจังหวัดที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.) มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดที่มีร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปีมากที่สุด คือ จังหวัดหนองบัวลำภู โดยจังหวัดที่มีแนวโน้มการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม

ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

ข้อมูลสัดส่วนประชากรเพศหญิง พบว่า สัดส่วนประชากรเพศหญิงอยู่ในกลุ่มอายุ 26-59 ปี มากที่สุด มีจำนวน 1,888,863 คน รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 767,202 คน ตามมาด้วยกลุ่มอายุ

0-17 ปี มีจำนวน 631,397 คน และ กลุ่มอายุ 18-25 ปี มีจำนวน 352,425 คน จังหวัดที่มีประชากรเพศหญิงมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 906,712 คน ข้อมูลสถานการณ์ครอบครัว พบว่า ภาพรวมของจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มจดทะเบียนหย่าเพิ่มขึ้น จังหวัดที่มีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรสมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา และสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว พบว่า จังหวัดที่มีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี โดยถูกกระทำด้านร่างกายมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านจิตใจ และด้านเพศ และช่วงอายุที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คือ 36 – 59 ปี รองลงมา คือ 19 – 35 ปี สาเหตุการกระทำความรุนแรงที่มากที่สุด ได้แก่ ประเภทยาเสพติด และสุรา

ด้านผู้สูงอายุ

ข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุของจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า จำนวนผู้สูงอายุที่มากที่สุด คืออายุ 60 – 69 ปี มีจำนวน 801,488 คน รองลงมาผู้สูงอายุ 70 – 79 ปี มีจำนวน 435,858 คน และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป มีจำนวน 167,736 คน และจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีจำนวน 1,249,565 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 317,111 คน จากข้อมูลพบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 มีแนวโน้มของผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ด้านสุขภาพ พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนการคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง มากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี มีจำนวน 222,532 คน จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคมมากที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด สัดส่วนผู้สูงอายุติดบ้านมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น และสัดส่วนผู้สูงอายุติดเตียงมากที่สุด คือจังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 พบว่า มีแนวโน้มสัดส่วนผู้สูงอายุติดบ้านและติดเตียงมีเพิ่มมากขึ้น

ด้านคนพิการ

ข้อมูลจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน พบว่า ช่วงอายุมากที่สุด คืออายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 159,855 คน รองลงมา คือ คนพิการอายุ 26-59 ปี มีจำนวน 92,776 คน คนพิการอายุ 18 - 25 ปี มีจำนวน 9,888 คน คนพิการอายุ 7 - 17 ปี มีจำนวน 9,092 คน คนพิการอายุ 0 - 6 ปี มีจำนวน 1,529 คน โดยประเภทความพิการที่มีมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ประเภททางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด มีจำนวน 133,977 คน รองลงมา ประเภททางการได้ยินหรือสื่อความหมาย มีจำนวน 50,478 คน และประเภททางการมองเห็น มีจำนวน 31,794 คน ตามลำดับ จังหวัดที่มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดที่มีผู้รับเงินเบี้ยความพิการมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 67,864 คน จากข้อมูลพบว่า แนวโน้มสัดส่วนคนพิการได้รับการจดทะเบียนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับจำนวนของผู้รับเงินเบี้ยความพิการที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี

ด้านกลุ่มคนเปราะบาง

ข้อมูลจำนวนผู้แสดงความสามารถ พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนผู้แสดงความสามารถมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 62 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดเลย โดยผู้แสดงความสามารถประเภทดนตรีมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การแสดงศิลปะ และการแสดงนาฏศิลป์ ตามลำดับ และจังหวัดที่มีจำนวนคน

ขอทานมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 87 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดมหาสารคาม ตามลำดับ

ข้อมูลสถานการณ์กลุ่มเปราะบางราย พบว่า มีจำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 143,764 คน โดยปัญหาที่กลุ่มเปราะบางพบมากที่สุด ได้แก่ ด้านรายได้ จำนวน 89,560 คน รองลงมา ด้านความเป็นอยู่ จำนวน 8,829 คน ด้านสุขภาพ จำนวน 5,453 คน ด้านการศึกษา 4,951 คน และด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน 4,936 คน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.5 สามารถแบ่งกลุ่มเป้าหมาย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเด็กและเยาวชน

1.1 เตรียมพร้อมรับมือกับอัตราการเกิดที่น้อยแต่มีคุณภาพ และขยายความครอบคลุมของเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดอย่างถ้วนหน้า

1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายด้านสวัสดิการทางการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่เรียนในระบบและนอกระบบได้เข้าถึงการศึกษา รวมทั้งสวัสดิการเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเด็ก

1.3 ทบทวนองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านเด็ก และยกระดับศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านเด็ก ให้มีความรู้ ทักษะและความเชี่ยวชาญ ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ปกป้อง ค้ำครอง ส่งเสริม และพัฒนาเด็กได้ทุกมิติ

2. ด้านสตรีและครอบครัว

1.2 ส่งเสริมบุคคล ยกย่องเชิดชูครอบครัวตัวอย่างที่เลี้ยงลูกสมัยใหม่ที่ถูกต้องและเหมาะสม

2.2 เฝ้าระวัง และเตือนภัยในการป้องกันและคุ้มครองการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ตลอดจนการปรับแก้กฎหมาย เพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความรุนแรงอย่างเหมาะสม

3. คนพิการ

3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสให้ผู้พิการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการมากขึ้น รวมไปถึงพิจารณาการจ่ายเบี้ยคนพิการที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร การรองรับจำนวนคนพิการในสถานคุ้มครอง ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ และศูนย์คุ้มครองและดูแลคนพิการ ให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อจำนวนคนพิการที่เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้ผู้ดูแลคนพิการที่ได้รับการคุ้มครองอย่างครอบคลุมมากขึ้น

3.2 ส่งเสริมการศึกษาให้ผู้พิการเข้าถึงการศึกษาในระบบ และการศึกษาทางเลือกอย่างเหมาะสม

3.4 สร้างหลักประกันทางสังคม สนับสนุนให้เกิดการจ้างงานผู้พิการแก่ผู้พิการและครอบครัว

4. ผู้สูงอายุ

4.1 บูรณาการหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่ตรวจสอบ เยี่ยมเยียน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร สวัสดิการ และช่วยเหลือเครื่องใช้ที่จำเป็นที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนสภาพที่อยู่อาศัยสอดคล้องกับวิถีชีวิตตามหลัก Universal Design (UD)

4.2 ขยายโอกาสการจ้างงานผู้สูงอายุ ส่งเสริมทักษะอาชีพสมัยใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมไปถึงส่งเสริมการออมและการเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่างทั่วถึง

4.3 การบูรณาการต่อยอด และยกระดับคุณภาพชีวิตทุกมิติแบบองค์รวม โดยนำสังคมออนไลน์มาใช้ เช่น การแจ้งข่าวสาร การแจ้งเหตุ อีกทั้งขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เพื่อให้เกิดเป็นระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ

5. กลุ่มคนเปราะบาง

5.1 การจัดตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานศูนย์ประสานงานให้ความช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เกิดเหตุ (One Stop Service Center: OSCC)

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

จากข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.5 สามารถแบ่งกลุ่มเป้าหมาย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเด็กและเยาวชน

1.1 สร้างการรับรู้ความเข้าใจในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะเด็กที่เหมาะสมในด้านการป้องกันและหลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

1.2 สร้างความเข้มแข็งให้สภาเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ตั้งแต่กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ แผนงาน จนสิ้นสุดทุกกระบวนการ

1.3 ส่งเสริมการคัดกรองตรวจสุขภาพจิตเพื่อลดอัตราการเกิดภาวะซึมเศร้าในเด็ก (หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมกิจการเด็กและเยาวชน สาธารณสุข สถานศึกษา สภาเด็กและเยาวชน อปท. ฯลฯ)

1.4 ควรส่งเสริมและสนับสนุนการสอนทักษะชีวิตและทักษะทางวิชาชีพให้เยาวชนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษาหรือออกนอกระบบการศึกษา

2. ด้านสตรีและครอบครัว

2.1 การส่งเสริมสวัสดิการที่ครอบคลุมและเหมาะสมให้กับแรงงานในระบบและนอกระบบอย่างเท่าเทียม และสร้างระบบสวัสดิการรองรับแรงงานที่ว่างงาน ถูกเลิกจ้าง

2.2 สนับสนุนให้มีกิจกรรมและสถานที่ให้สมาชิกในครอบครัวและชุมชนประกอบกิจกรรมร่วมกัน เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา ห้องสมุด เป็นต้น เพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว

2.3 การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครอง ส่งเสริมให้เด็กตระหนักรู้ในเรื่องสิทธิและหน้าที่พลเมือง และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อโซเชียล

2.4 สร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสร้างกลไกป้องกันและคุ้มครองการถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย

3. คนพิการ

3.1 ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร บ้ายสัญลักษณ์สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน 5 ประเภท สำหรับคนพิการ เช่น ที่จอดรถ ลิฟท์ ทางลาด ฯลฯ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึง

3.2 ส่งเสริมอาชีพให้แก่คนพิการ โดยจัดหลักสูตรที่มั่นคง และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

3.3 ส่งเสริมให้เกิดกลไก เครือข่าย อาสาสมัคร ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่นเข้ามา มีบทบาทในการดูแล ช่วยเหลือ และฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

4. ด้านผู้สูงอายุ

4.1 ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงสุขภาพ ตลอดจนการมีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว และชุมชน

4.2 กำหนดให้มีการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ในชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ผู้สูงอายุในชุมชน จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุมีความภาคภูมิใจในคุณค่าของตัวเอง

5. กลุ่มเปราะบาง

5.1 พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้มีทักษะการทำงานเป็นกลไกระดับพื้นที่ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ช่วยเหลือเบื้องต้น และส่งต่อได้อย่างมีอาชีพ

5.2 เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิด้านสวัสดิการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสให้มีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสมีสิทธิได้เข้าถึงสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐมากขึ้น

ประเด็นการเตือนภัยทางสังคม

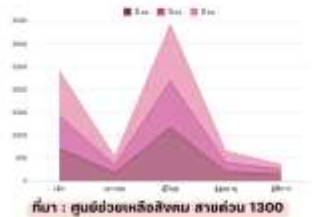
6 ประเด็นการเตือนภัยที่สำคัญในพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5

ปี 2567

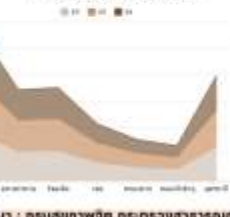
กราฟแสดงข้อมูลจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5

กราฟแสดงผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

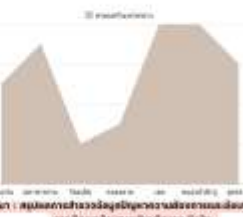
รายงานสถิติความรุนแรง ปี 2566 จำนวน 4,127 ราย จากกรณีการสตรีและครอบครัว กระทรวง พ.น. สถิติความรุนแรง ในครอบครัวภาพรวมของประเทศไทยยังคงมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี

กราฟแสดงผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่เข้ารับการรักษา

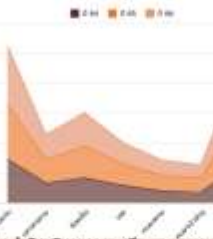
จากข้อมูล พบว่า จำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่เข้ารับการรักษาในจังหวัดในพื้นที่ สสว.5 ย้อนหลังสามปี (2564-2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี องค์การอนามัยโลก กล่าวว่า โรคซึมเศร้า จะเป็นสาเหตุของการฆ่าตัวตาย อันดับ 2 ในกลุ่มคนอายุ 15-29 ปี

กราฟแสดงถึงครอบครัวเหวี่ยงกลาง

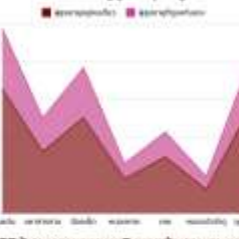
ครัวเรือนข้ามรุ่น หรือครัวเรือนเหวี่ยงกลาง เป็นครัวเรือนที่มีเด็กอยู่อาศัยกับปู่ย่าตายาย โดยไม่มีพ่อแม่อาศัยอยู่ด้วย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งครัวเรือนข้ามรุ่นจะพบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พ่อแม่มีงานต่างถิ่นและส่งลูกให้ปู่ย่าตายายเลี้ยงดู

กราฟแสดงถึงข้อมูลการหย่าร้าง

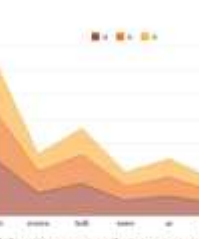
จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า สถิติการหย่าร้างกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ย้อนหลังสามปี (2564-2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี จังหวัดที่มีจำนวนการหย่าร้างมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จังหวัดขอนแก่น,อุดรธานี และร้อยเอ็ด ตามลำดับ

กราฟแสดงถึงผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว

ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวในกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 ปี 2564 - 2563 พบว่า จังหวัดส่วนใหญ่มีแนวโน้มของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวตามลำพังในครัวเรือนเพิ่มขึ้น

กราฟแสดงถึงจำนวนการเกิด

จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า จำนวนการเกิดทางทะเบียนราษฎรจังหวัดในพื้นที่ สสว.5 ย้อนหลังสามปี (2564-2566) มีอัตราการเกิดประชากรมีแนวโน้มลดลง โดยจังหวัดที่มีจำนวนอัตราการเกิดมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด ตามลำดับ

ประเด็นการเตือนภัยทางสังคมฉบับบทความ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นางสาวนงลักษณ์ ยะสูงเนิน	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5
2. นางเยาวภา บุญคง	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
3. นายสุรเดช คิธรรมย์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

คณะผู้จัดทำ

1. นางพลอยวรินทร์ จันดา	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
2. นางสาวอนุธิดา พวงปัญญา	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
3. นางสาวอรรวรรณ พวงชมพู	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
4. นายสิทธิชัย ปิพิมพ์	เจ้าพนักงานพัฒนาสังคมปฏิบัติงาน
5. นางสาวจิราพร ชิวขุนทด	นักพัฒนาสังคม
6. นางสุกัญญา โคตรภักดี	พนักงานบริการ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

043-421-249

<http://tpso-5.m-society.go.th>

Email : TPSO-5@M-SOCIETY.GO.TH

36/2 หมู่9 ต.โคกสูง อ.อุบลรัตน์
จังหวัดขอนแก่น